

Guia de l'estudiant

2000 | 2001

Universitat de Vic

**Llicenciatura d'Administració
i Direcció d'Empreses**

**Facultat de Ciències Jurídiques
i Econòmiques**

UNIVERSITAT DE VIC

Biblioteca

Primera edició: juny de 2000

Edita: Servei de Publicacions de la Universitat de Vic

Carrer de Perot Rocaguinarda, 6. 08500 Vic. Tel. 93 889 48 77

Universitat de Vic. Carrer de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

Impressió: Llibreria-Copisteria de la Universitat de Vic

Índex

Presentació	7
La Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques	9
Estructura	9
Òrgans de Govern	9
Departaments, Professors i Professionals dels Serveis	10
Servei d'Estudis i Empresa –SEREM–	12
Calendari Acadèmic	13
Organització dels Ensenyaments	15
Els plans d'estudis	15
Pla d'estudis de 2000.....	15
Ordenació temporal de l'ensenyament	16
Assignatures optatives	17
Crèdits de lliure elecció	17
El pla d'estudis de 1996	19
Ordenació temporal de l'ensenyament	19
Assignatures optatives	20
Crèdits de lliure elecció	21
L'itinerari nocturn de segon cicle	22
Taula d'adaptacions del pla d'estudis 1996 al pla d'estudis 2000.....	24
Els intercanvis internacionals	26
Les tutories	27
La Borsa de Treball.....	27
Notes	28
Programes de les assignatures del Nou Pla d'Estudis (2000)	29
Assignatures obligatòries de Primer Curs	29
Microeconomia I (Introducció)	29
Dret de l'Empresa	30
Macroeconomia I	36
Economia de l'Empresa I	37
Informàtica I	38
Comptabilitat I (Introducció a la Comptabilitat)	40
Història Econòmica Mundial	42
Informàtica II	45
Anglès I	46
Matemàtica I	48
Assignatures Optatives de Primer Curs	50
Sociologia del Treball i l'Empresa	50
Dret Laboral.....	52

Sistema Polític i Constitucional	55
Assignatura de Lliure Elecció	57
Matemàtica Inicial.....	57
Programes de les assignatures de Primer Cicle (Pla 1996).....	58
Assignatures obligatòries de Primer Cicle	58
Microeconomia I (Introducció)	58
Matemàtica Empresarial I	59
Economia de l'Empresa I	61
Dret Empresarial	62
Estadística Empresarial I	68
Macroeconomia I (Introducció)	70
Matemàtica Empresarial II.....	71
Economia de l'Empresa II	73
Història Econòmica Mundial	74
Microeconomia II (Intermèdia)	77
Economia Mundial	78
Economia Espanyola	80
Comptabilitat I (Introducció a la Comptabilitat)	81
Macroeconomia II (Intermèdia)	83
Estadística Empresarial II	84
Política Econòmica I (Introducció)	86
Comptabilitat II(Comptabilitat Financera)	88
Assignatures optatives de Primer Cicle	90
Sistema Polític i Constitucional Espanyol	90
Sociologia del Treball i de l'Empresa	92
Dret Laboral	94
Assignatures de lliure elecció de Primer Cicle	97
Anglès I	97
Informàtica I	99
Matemàtica Inicial	101
Programes de les assignatures de Segon Cicle	102
Assignatures obligatòries de Segon Cicle	102
Comptabilitat III (Comptabilitat de Costos)	102
Direcció Comercial I (Fonaments del Màrqueting)	104
Econometria de l'Empresa I	105
Política Econòmica II	107
Matemàtica de les Operacions Financeres	110
Integració Europea	112
Teoria Econòmica de l'Empresa i de la Indústria	113
Econometria de l'Empresa II	114
Fiscalitat de l'Empresa I	116
Direcció Financera I (Gestió Financera)	120
Comptabilitat IV (Anàlisi Comptable)	122
Direcció General i Estratègica de l'Empresa I	125
Fiscalitat de l'Empresa II	126
Models de Programació	128

Tècniques Operatives de Gestió	129
Direcció Financera II (Anàlisi Financera)	130
Direcció General i Estratègica de l'Empresa II	132
Direcció Comercial II (Gestió i Investigació de Mercats)	134
Assignatures optatives de Segon Cicle	135
Principis i Normes de Comptabilitat	135
Administració de Recursos Humans	137
Instruments i Mercats Financers	139
Comptabilitat Directiva	141
Macroeconomia (Entorn i Empresa)	142
Màrqueting Quantitatiu	143
Matemàtica de la Inversió i del Risc Financer	144
Assignatures de lliure elecció de Segon Cicle	145
Planificació i Anàlisi Financera	145
Simulació Empresarial	147
Història Econòmica d'Espanya	148
Taller Expressió Oral i Escrita	151
Economia dels Recursos Naturals i del Medi Ambient	153
Anglès Oral	155
Aula de Cant Coral I	156
Curs d'Iniciació al Teatre	158
Aproximació interdisciplinària als estudis de les dones: l'economia, la cultura, l'educació i la salut	159
Gestió Turística i del Patrimoni Cultural per a un Desenvolupament Sostenible	162
 Adreces electròniques del personal de la Facultat	 164

Presentació

Aquesta Guia et vol proporcionar tota la informació que t'és imprescindible de cara a planificar amb encert el proper curs 2000-01, a més de donar-te referència de tots els serveis i possibilitats que t'ofereix la Facultat i el conjunt de la Universitat de Vic.

Els estudis en Administració i Direcció d'Empreses ha vist sortir de la nostra Facultat, el curs passat, la tercera promoció de llicenciats de la qual estem notablement satisfets. Això ens estimula encara més a millorar en tot el que sigui possible la nostra oferta educativa i la nostra organització, a més de posar en marxa un programa de Tercer Cicle de cara a formar futurs doctors en aquest àmbit.

Des del punt de vista acadèmic, els plans d'estudi ofereixen una elevada optativitat que ha de permetre que puguis configurar l'itinerari que més encaixi amb les teves característiques i interessos. Cal, però, que coneguis els diferents tipus d'assignatures, els seus programes i els diferents perfils abans de prendre decisions que afectin la teva matriculació.

Per als estudiants que comenceu la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses, en aquest curs s'inicia el desplegament d'un nou pla d'estudis, que té com a característiques més importants la introducció d'idiomes i d'informàtica com a assignatures obligatòries.

Voldria aprofitar aquesta presentació per encoratjar-te a treure el màxim rendiment de les possibilitats formatives i dels serveis que posem al teu abast: la possibilitat de realitzar pràctiques en empreses, l'oportunitat de fer el quart curs de la llicenciatura a l'estranger en el marc del programa d'intercanvis internacionals que tenim a l'efecte, recórrer a les tutories que t'hem assignat, ampliar la teva formació en idiomes més enllà de les assignatures obligatòries de la carrera....

Esperem, en definitiva, que aprofitis al màxim el teu pas per la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat de Vic i que, al final, la teva estada hagi estat el més agradable i satisfactòria possible. Amb aquest objectiu treballem i restem a la teva disposició.

Josep Burgaya i Riera
Degà de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques

La Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques

Estructura

La Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat de Vic imparteix quatre titulacions:

- Diplomatura de Ciències Empresarials.
- Diplomatura de Turisme
- Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses.
- Graduat Superior en Estudis de Turisme

La gestió ordinària en el govern de la Facultat correspon al Degà, el qual delega les qüestions d'organització docent en els Caps d'Estudis.

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen els professors d'una mateixa àrea disciplinària. Al capdavant de cada Departament hi ha un professor que exerceix les funcions de Cap de Departament.

Els Departaments de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques són:

- Departament d'Economia.
- Departament de Comptabilitat i Finances.
- Departament d'Organització i Empresa.
- Departament de Matemàtica i Informàtica.
- Departament de Dret i Turisme.

Òrgans de govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels següents membres:

- Degà: Josep Burgaya i Riera.
- Director del Servei d'Estudis i Empresa: Josep Comas i Martínez.
- Cap d'Estudis: Anna Sabata i Aliberch.
- Coordinadora de Turisme: Cristina Font i Companyó.
- Responsable de Relacions Internacionals: M. Antònia Pujol i Famadas.
- Responsable d'Inserció Professional: Lluís Ferrer i Trullols

La Junta de Facultat

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat.

Està constituïda per:

- El degà de la Facultat, que la presideix.
- La resta de membres del deganat de la Facultat.
- Els caps de departament.
- Dos representants dels professors amb docència plena o exclusiva a la Facultat.
- Dos estudiants de la Facultat.
- Un representant del personal no docent destinat a la Facultat.

Departaments, Professors i Professionals dels Serveis

Caps de departament

<i>Economia</i>	Enric Casulleras i Ambrós
<i>Matemàtica i Informàtica</i>	Robert Vendrell i Cirera
<i>Organització i Empresa</i>	Joaquima Vila i Arumí
<i>Comptabilitat i Finances</i>	Mercè Vidal i Vila
<i>Dret i Turisme</i>	Miquel Genís i Serra

Professors

<i>Departament d'Economia</i>	Joan Bou i Geli Josep Burgaya i Riera Enric Casulleras i Ambrós Josep Comas i Martínez Josefina Damian i Castellví Lluís Ferrer i Trullols Jesús López i López Rafa Madariaga i Sánchez Antoni Mora i Puigví Santiago Ponce i Vivet Xavier Rambla i Marigot Maties Ramisa i Verdaguer Núria Sensat i Borràs Teresa Serra i Devesa Josep Terradellas i Cirera
-------------------------------	--

Departament de Matemàtica i Informàtica

Jordi Casas i Vilaró
Josep Lluís García i Domingo
J. Raymond Lagonigro i Bertran
Joan Carles Martori i Cañas
Ramon Oller i Piqué
Anna Sabata i Aliberch
Robert Vendrell i Cirera
Xavier Vicente i Soriano
Albert Vicens i Escuer
Montserrat Vilalta i Ferrer

Departament de Dret i Turisme

Dolors M. Alemany i València
Francesc Baqué i Puig
Josefina Domènech i Rierola
Cristina Font i Companyó
Miquel Genís i Serra
Oriol Iglesias i Bados
Fèlix Jurado i Escobar
Laura Masip i Castillo
Sergi Massana i Mas

Antoni Molas i Casas
Milagros Orozco i Hermoso
Anna Palomo i Chinarro
Dolors Palomo i Chinarro
Dolors Puig i Roig
Josep M. Renu i Vilamala
Teresa Sorribas i Roig
Lourdes Vilardell i Bujons
Milagros Ylla i Rico

Departament d'Organització i Empresa

Alejandra Aramayo i Garcia
Josep M. Barberà i Fabrè
Ariadna Codina i Ylla
José Antonio Corral i Marfil
Josefina Damian i Castellví
Fernando G. Jaen i Coll
Ramon Fabre i Vernedas
Josep M. Ferré i Trenzano
Ramon Gisbert i Gelonch
Ramon Vidiella i Martorell
Josep M. Roma i Banús
Joaquima Vila i Arumí

*Departament de Comptabilitat
i Finances*

Núria Arimany i Serrat
Manuel Cabeza i Lambán
Elisabet Paxau i Tura
Anna Pérez i Quintana
Carme Portet i Boixaderas
Anna Sabata i Aliberch
Mercè Sala i Turet
Ramon Vallbona i González
Mercè Vidal i Vila
Joaquima Vila i Arumí
Carme Viladecans i Riera
Jesús Viñas i Vila
Manel Viver i Fabregó

Idiomes

Gonçal Calle i Rosingana
Jordina Coromina i Subirats
Josep Gallart i Bau
Josefina Guix i Soldevila
Anna Masferrer i Giralt
Joan Masnou i Suriñach
M. Àngels Piñana i Garriga
Antònia Pujol i Famadas

Professionals dels Serveis

<i>Cap de Secretaria Acadèmica</i>	Agnès Morató i Serra
<i>Cap de Secretaria</i>	Imma Puig i Costa
<i>Secretaria auxiliars</i>	Vanessa Martín i Escobar
	Mercè Prat i Trapé
	Emili Peraza i Expósito
	Montse Vivas i Llopart

Servei d'Estudis i Empresa. SEREM

El Servei d'Estudis i Empresa –SEREM– és una entitat de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques que té per objectiu coordinar, desenvolupar i promoure els necessaris lligams amb l'entorn institucional i empresarial. Aquestes relacions es materialitzen en tres àrees d'actuació: l'organització d'estudis de Postgrau i Formació Continuada, la gestió de les pràctiques i la Borsa de Treball i, en tercer lloc, la realització d'estudis de recerca i consultoria encarregats per institucions i empreses. El SEREM proporciona als alumnes de la Facultat importants oportunitats formatives i de desenvolupament personal.

Estudis de postgrau i Formació Continuada: L'objectiu d'aquesta àrea del SEREM és desenvolupar una oferta formativa per a postgraduats i professionals. Constantment s'estudien les darreres innovacions dins l'àmbit de la gestió empresarial per tal d'oferir una actualització permanent de coneixements per a aquelles persones titulades de la Universitat de Vic o de qualsevol altra que vulguin millorar la formació. Es proporciona també un punt de contacte entre aquests titulats i els professionals que assisteixen com a alumnes als diferents cursos.

Pràctiques i Borsa de Treball: La realització de pràctiques en empreses abans de finalitzar els estudis es considera un element fonamental per a la inserció professional. El SEREM ofereix aquesta possibilitat a tots els estudiants que ho desitgin. Sota el marc dels «convenis de cooperació educativa» signats entre la Universitat i les empreses, els estudiants poden gaudir d'una experiència laboral afegida a la seva titulació. Els estudiants que realitzen pràctiques s'integren a les empreses amb un pla de treball prèviament pactat i tutoritzats per un professor de la Facultat i una persona de l'empresa. Les pràctiques donen dret al reconeixement de crèdits acadèmics de lliure elecció sempre que l'alumne presenti una memòria davant del tribunal corresponent. La Borsa de Treball gestiona les ofertes de treball que les empreses fan arribar a la Facultat, i selecciona els currículums dels titulats que volen gaudir d'aquest servei i que més s'ajusten als perfils demanats.

Estudis de Recerca i Consultoria: El SEREM dona resposta a demandes d'empreses i d'institucions públiques que necessiten assessorament tècnic en els camps empresarial i socioeconòmic. S'ha treballat amb ajuntaments i altres ens públics en estudis de desenvolupament local i estudis de conjuntura econòmica. Es fan estudis de mercat i tasques de consultoria per empreses. Els alumnes tenen aquí una altra possibilitat de desenvolupament professional perquè participen com a ajudants en els diversos projectes i comencen a veure un altre camp d'actuació molt interessant.

Calendari acadèmic

Començament del curs:

2 d'octubre

Docència del 1r. quadrimestre:

fins al 24 de gener de 2000

Avaluacions de 1r. quadrimestre:

Exàmens: del 27 de gener al 10 de febrer

Avaluacions: 12 i 13 de febrer

Docència del 2n. quadrimestre:

del 14 de febrer a l'1 de juny

Avaluacions del 2n. quadrimestre:

Exàmens: del 2 al 30 de juny

Avaluacions: 3 i 4 de juliol

Avaluacions de setembre:

Exàmens: de l'1 al 15 de setembre

Avaluacions: 17 i 18 de setembre

Dies festius:

12 d'octubre de 2000, dijous

13 d'octubre de 2000 (pont), divendres

1 de novembre de 2000, dimecres

6 de desembre de 2000, dimecres

7 de desembre de 2000 (pont), dijous

8 de desembre de 2000, divendres

23 d'abril de 2001, dilluns

30 d'abril de 2001 (pont), dilluns

1 de maig del 2001, dimarts

4 de juny del 2001, dilluns

5 de juliol del 2001, dijous

11 de setembre del 2001, dimarts

Vacances:

Nadal: del 23 de desembre de 2000 al 7 de gener del 2001 (ambdós inclosos)

Sertmana Santa: del 7 al 16 d'abril del 2001 (ambdós inclosos)

Organització dels Ensenyaments

Els Plans d'Estudis

La Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat de Vic comença a impartir un nou pla d'estudis de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses el curs 2000/01. Aquest nou pla s'implantarà al primer curs de la Llicenciatura. Els estudiants que es matriculin per primera vegada a la Llicenciatura ho han de fer en aquest nou pla d'estudis (a partir d'ara pla d'estudis 2000). Els estudiants que ja curseu la Llicenciatura (a partir d'ara pla d'estudis de 1996), i en funció de la vostra situació acadèmica personal, heu de valorar la conveniència d'adaptar-vos al nou pla d'estudis o de mantenir-vos en el pla que esteu cursant. Aquest plantejament només l'heu de tenir en compte els estudiants que feu únicament assignatures de primer curs.

Les característiques principals d'aquesta reforma són:

- Introducció de 24 crèdits d'Anglès com a assignatura obligatòria en els tres primers cursos de la Llicenciatura.
- Introducció de 12 crèdits obligatoris d'Informàtica.
- Totes les assignatures són de 6 crèdits.

També heu de tenir en compte el calendari d'extinció del pla d'estudis 1996, que serà substituït progressivament pel pla d'estudis 2000. A les pàgines que segueixen trobareu aquest calendari i també la taula d'adaptacions d'un pla a l'altre, que tradueix els crèdits aprovats en el pla d'estudis 1996 als crèdits corresponents al pla d'estudis 2000.

Per tal de no perjudicar els estudiants que van començar la Llicenciatura el curs 1999/2000 amb el pla d'estudis 1996, la Facultat ofereix per al curs 2000/2001 docència de totes les assignatures de primer, excepte d'Estadística I i Economia de l'Empresa II, però hi haurà professors responsables amb hores de visita específiques per a tutories.

Els estudiants que esteu cursant el pla d'estudis de 1996, heu de tenir present els següent calendari d'extinció del pla d'estudis:

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Administració	Docència 1r/2n/3r/4t	Docència 2n/ 3r/4t	Docència 3r/4t	Docència 4t
i Direcció d'Empreses	Exàmens 1r	Exàmens 2n	Exàmens 3r	Exàmens 4t

Pla d'Estudis de 2000

La Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat de Vic, per tal d'adaptar-se al nou entorn empresarial, comença d'impartir a partir del curs 2000/01 un nou pla d'estudis de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses que ha estat aprovat pel "Consejo de Universidades" el dia 16 de maig de 2000.

El pla d'estudis organitza la docència de la Llicenciatura en quatre cursos de dos quadrimestres cadascun, amb un total de 300 crèdits acadèmics, teòrics i pràctics. El crèdit acadèmic és la unitat de mesura de la càrrega lectiva i equival a 10 hores de classe. Cada quadrimestre té una durada de 15 setmanes lectives.

Els 300 crèdits totals estan distribuïts de la següent manera:

	1r Cicle	2n Cicle	Totals
Obligatoris	126	102	228
Optatius	12	30	42
Lliure Elecció	12	18	30
TOTAL	150	150	300

Les assignatures obligatòries són aquelles que han de cursar tots els estudiants per obtenir el títol i que formen l'esquelet bàsic de la carrera.

Les assignatures optatives tenen per objecte que l'estudiant pugui especialitzar i personalitzar el seu currículum.

Els crèdits de lliure elecció tenen per objectiu que l'estudiant pugui configurar de manera flexible el seu currículum.

Ordenació temporal de l'ensenyament

Primer cicle

PRIMER CURS	C.A.		C.A.
1r Quadrimestre		2n Quadrimestre	
Microeconomia I	6	Anglès I	6
Comptabilitat I	6	Economia de l'Empresa I	6
Història Ec. Mundial	6	Informàtica II	6
Informàtica I	6	Macroeconomia I	6
Optativa	6	Matemàtica I	6
Lliure elecció	6	Dret de l'empresa	6
Total	36	Total	36

SEGON CURS	C.A.		C.A.
1r Quadrimestre		2n Quadrimestre	
Anglès II	6	Anglès III	6
Matemàtica II	6	Economia Mundial	6
Economia de l'Empresa II	6	Estadística II	6
Economia Espanyola	6	Macroeconomia II	6
Estadística I	6	Comptabilitat II	6
Microeconomia II	6	Lliure Elecció	6
Optativa	6		
Total	42	Total	36

Segon cicle

TERCER CURS		C.A.			C.A.
1r Quadrimestre			2n Quadrimestre		
Anglès IV	6		Direcció Comercial I	6	
Comptabilitat III	6		Econometria II	6	
Direcció Financera I	6		Hisenda Pública	6	
Econometria I	6		Teoria Ec. Empresa i Indústria	6	
Matemàtica Op. Financeres	6		Optativa 2/4	6	
Optativa 1/3	6		Lliure Elecció	6	
Total	36		Total	36	

QUART CURS		C.A.			C.A.
1r Quadrimestre			2n Quadrimestre		
D.E. Política d'Empresa I	6		Comptabilitat IV	6	
Direcció Comercial II	6		D.E. Política d'Empresa II	6	
Integració Europea	6		Direcció Financera II	6	
Política Econòmica	6		Sistema Fiscal espanyol	6	
Optativa 1/3	6		Optativa 2/4	6	
Lliure Elecció	6		Optativa 5	6	
			Lliure Elecció	6	
Total	36		Total	42	

Assignatures optatives

Les assignatures optatives que la Facultat ofereix el primer quadrimestre de primer curs són:

ASSIGNATURA	CRÈDITS	DEPARTAMENT	QUADRIMESTRE
Sociologia del Treball i de l'Empresa	6	Economia	1r
Sistema Polític i Constitucional Espanyol	6	Dret	1r
Dret Laboral	6	Dret	1r

Crèdits de Lliure Elecció

Els crèdits de lliure elecció han de permetre a l'estudiant configurar de manera flexible el seu currículum, bé aprofundint en alguna de les especialitzacions o bé donant reconeixement acadèmic a altres activitats formatives que complementin la formació pròpia de la titulació.

Per completar el total de crèdits de lliure elecció previstos al pla d'estudis, l'estudiant pot triar d'entre les següents modalitats:

A. Cursant assignatures. Poden ser:

A.1. Assignatures específiques de lliure elecció que la Facultat ofereix

A.2. Qualsevol altra assignatura optativa de la mateixa titulació.

A.3. Qualsevol altra assignatura de la resta de centres de la Universitat de Vic sempre i quan el seu contingut no coincideixi en més d'un 20% amb assignatures cursades a la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses.

B. Per reconeixement de crèdits per estudis acadèmics reglats de nivell universitari.

C. Per reconeixement de crèdits per altres activitats no reglades a nivell universitari. És la modalitat que permet reconèixer acadèmicament altres activitats formatives. L'estudiant ha de sol·licitar prèviament l'autorització llevat dels casos en què el reconeixement ja estigui previst. Són activitats d'aquest tipus:

C.1. Pràctiques en empreses, tutorades per la Facultat en el marc de convenis de cooperació educativa, que permeten a l'estudiant familiaritzar-se amb el món laboral.

C.2. Treballs acadèmicament dirigits. Són treballs que realitzen els estudiants sobre temes directament relacionats amb matèries del pla d'estudis i que es realitzen supervisats per un professor del centre.

C.3. Programes d'intercanvi universitari. Activitats realitzades en el marc de convenis signats entre universitats, centres de recerca o departaments.

C.4. Cursos d'idiomes que no siguin els que l'estudiant cursa com a obligatoris o optatius en la titulació i que es realitzen a l'Escola d'Idiomes de la Universitat de Vic o a altres institucions amb les quals la UV tingui signat conveni.

C.5. Activitat professional. El desenvolupament d'una activitat professional relacionada amb la titulació pot donar lloc al reconeixement de crèdits de lliure elecció amb el vistiplau del cap d'estudis de la titulació.

C.6. Cursos de la Universitat d'Estiu de la UV.

El Reconeixement de crèdits és el procediment administratiu que permet a l'estudiant incorporar la realització d'aquestes activitats al seu expedient acadèmic. No es tindran en compte les activitats que comportin un reconeixement inferior a un crèdit.

Assignatures de lliure elecció

El primer quadrimestre de primer curs la Facultat ofereix, com a assignatura de lliure elecció, **Matemàtica Inicial**, de 6 crèdits. L'objectiu d'aquesta assignatura és reforçar els coneixements previs necessaris per cursar amb èxit les assignatures de Matemàtica I i Matemàtica II.

El Pla d'Estudis de 1996

El Pla d'Estudis de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques va ser aprovat per Resolució de 20 de novembre de 1992 (B.O.E. núm 11 de 13 de gener de 1993). El R.D. 435/1998, de 20 de març (B.O.E. núm. 90 de 15 d'abril de 1998) va homologar aquest Pla d'Estudis per a la titulació d'Administració i Direcció d'Empreses de la Universitat de Vic

D'acord amb el Pla d'Estudis, l'ensenyament de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses s'organitza en dos cicles de quatre quadrimestres cadascun amb un total de 300 crèdits, entre els quals n'hi ha de teòrics i de pràctics. Cada quadrimestre té una durada de 15 setmanes lectives i cada crèdit equival a 10 hores de classe. Totes les assignatures tenen una durada quadrimestral

Els 300 crèdits estan distribuïts de la següent manera:

	1r Cicle	2n Cicle	Totals
Obligatoris	126	102	228
Optatius	12	30	42
Lliure Elecció	12	18	30
TOTAL	150	150	300

Les assignatures obligatòries són aquelles que han de cursar tots els estudiants per obtenir el títol i que formen l'esquelet bàsic de la carrera.

Les assignatures optatives tenen per objecte que l'estudiant pugui especialitzar i personalitzar el seu currículum.

Els crèdits de lliure elecció tenen per objectiu que l'estudiant pugui configurar de manera flexible el seu currículum.

Ordenació temporal de l'ensenyament

Primer cicle

PRIMER CURS	C.A.		C.A.
1r Quadrimestre		2n Quadrimestre	
Microeconomia I (Introducció)	7,5	Macroeconomia I (Introducció)	7,5
Matemàtica Empresarial II	7,5	Matemàtica Empresarial I	7,5
Història Econòmica Mundial	7,5	Economia de l'Empresa I	7,5
Estadística Empresarial I	7,5	Economia de l'Empresa II	7,5
Optativa	6	Dret Empresarial	6
Lliure Elecció	6	Lliure Elecció	6

SEGON CURS	C.A.		C.A.
1r Quadrimestre		2n Quadrimestre	
Microeconomia II (Intermèdia)	7,5	Macroeconomia II (Intermèdia)	7,5
Economia Mundial	7,5	Estadística Empresarial II	7,5
Economia Espanyola	7,5	Política Econòmica I (Introducció)	7,5
Comptabilitat I (Introd. Compt.)	7,5	Comptabilitat II (Comptab. Financ.)	7,5
Optativa	6	Lliure Elecció	6

Segon Cicle

TERCER CURS	C.A.		C.A.
1r Quadrimestre		2n Quadrimestre	
Comptabilitat III (Compt de Costos)	6	Integració Europea	6
Direcció Comercial I (Fonam. Màrq.)	6	Tª Econòmica de l'Empr. i Ind.	6
Econometria de l'Empresa I	4,5	Econometria de l'Empresa II	4,5
Política Econòmica II	6	Fiscalitat de l'Empresa I	6
Matemàtica Operacions Financ.	6	Direcció Financera I (Gestió Financ.)	6
Optatives	6	Optativa	6
Lliure Elecció	6		

QUART CURS	C.A.		C.A.
7è Quadrimestre		8è Quadrimestre	
Comptabilitat IV (Anàlisi Comptable)	6	Direcció Financera II (Anàlisi Financ)	6
Direcció General i Estrat. Emp. I	4,5	Direcció General i Estrat. Emp. II	4,5
Fiscalitat de l'Empresa II	6	Direcció Comercial II (Gest. Inv. M.)	6
Models de Programació	6	Optatives	12
Tècniques Operatives de Gestió	6	Lliure Elecció	6
Optativa	6		
Lliure Elecció	6		

Assignatures Optatives

Oferta d'assignatures optatives a primer cicle

Per completar els 12 crèdits optatius que l'estudiant ha de cursar en el primer cicle, la Facultat ofereix, pel curs 2000-2001, les següents assignatures:

ASSIGNATURA	CRÈDITS	DEPARTAMENT	QUADRIMESTRE
Sistema Pol. i Constitucional Espanyol	6	Dret	1r
Sociologia del Treball i de l'Empresa	6	Economia	1r
Dret Laboral	6	Dret	1r

Oferta d'assignatures optatives a segon cicle

En el segon cicle l'optativitat té una major importància que no pas en el primer. Les assignatures optatives que s'ofereixen són:

ASSIGNATURA	CRÈDITS	DEPARTAMENT	QUADRIMESTRE	CURS
Principis i Normes de Comptabilitat	6	Comptabilitat	1r	3r/4t
Administració de Recursos Humans	6	Empresa	1r	3r/4t
Macroeconomia (Entorn i Empresa)	6	Economia	1r	3r/4t
Comptabilitat Directiva	6	Comptabilitat	2n	3r/4t
Màrqueting Quantitatiu	6	Empresa	2n	3r/4t
Instruments i Mercats Financers	6	Comptabilitat	2n	4t
Matemàtica de la Inversió i del Risc F.	6	Matemàtica	2n	4t

Crèdits de Lliure Elecció

Els crèdits de lliure elecció han de permetre a l'estudiant configurar de manera flexible el seu currículum, bé aprofundint en alguna de les especialitzacions o bé donant reconeixement acadèmic a altres activitats formatives que complementin la formació pròpia de la titulació.

Per completar el total de crèdits de lliure elecció previstos al pla d'estudis, l'estudiant pot triar d'entre les següents modalitats:

A. Cursant assignatures. Poden ser:

A.1. Assignatures específiques de lliure elecció que la Facultat ofereix

A.2. Qualsevol altra assignatura optativa de la mateixa titulació.

A.3. Qualsevol altra assignatura de la resta de centres de la Universitat de Vic sempre i quan el seu contingut no coincideixi en més d'un 20% amb assignatures cursades a la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses.

B. Per reconeixement de crèdits per estudis acadèmics reglats de nivell universitari.

C. Per reconeixement de crèdits per altres activitats no reglades a nivell universitari. És la modalitat que permet reconèixer acadèmicament altres activitats formatives. L'estudiant ha de sol·licitar prèviament l'autorització llevat dels casos en que el reconeixement ja estigui previst. Són activitats d'aquest tipus:

C.1. Pràctiques en empreses, tutorades per la Facultat en el marc de convenis de cooperació educativa, que permeten a l'estudiant familiaritzar-se amb el món laboral.

C.2. Treballs acadèmicament dirigits. Són treballs que realitzen els estudiants sobre temes directament relacionats amb matèries del pla d'estudis i que es realitzen supervisats per un professor del centre.

C.3. Programes d'intercanvi universitari. Activitats realitzades en el marc de convenis signats entre universitats, centres de recerca o departaments.

C.4. Cursos d'idiomes que no siguin els que l'estudiant cursa com a obligatoris o optatius en la titulació

i que es realitzen a l'Escola d'Idiomes de la Universitat de Vic o a altres institucions amb les quals la UV tingui signat conveni.

C.5. Activitat professional. El desenvolupament d'una activitat professional relacionada amb la titulació pot donar lloc al reconeixement de crèdits de lliure elecció amb el vistiplau del cap d'estudis de la titulació.

C.6. Cursos de la Universitat d'Estiu de la UV.

El Reconeixement de crèdits és el procediment administratiu que permet a l'estudiant incorporar la realització d'aquestes activitats al seu expedient acadèmic. No es tindran en compte les activitats que comportin un reconeixement inferior a un crèdit.

Assignatures de Lliure Elecció

L'oferta d'assignatures de lliure elecció de l'ensenyament d'Administració i Direcció d'Empreses per al curs 2000-2001 és la següent:

Primer Cicle

ASSIGNATURA	CRÈDITS	DEPARTAMENT	QUADRIMESTRE
Anglès I	6	Idioma	2n
Informàtica I	6	Matemàtica	2n
Matemàtica Inicial	6	Matemàtica	1r

Segon Cicle

ASSIGNATURA	CRÈDITS	DEPARTAMENT	QUADRIMESTRE	CURS
Planificació i Anàlisi Financera	6	Comptabilitat	1r	3r/4t
Història Econòmica d'Espanya	6	Economia	1r	3r/4t
Simulació empresarial	6	Empresa	1r	3r/4t
Anglès Oral	6	Idiomes	2n	4t
Taller Expressió Oral i Escrita	6	Idiomes	2n	4t
Economia RR.NN.	6	Economia	2n	4t

L'itinerari nocturn de segon cicle

Des del curs 1999-2000, la Facultat ofereix també el segon cicle de la Llicenciatura en un horari nocturn, de 18:00 a 22:00 hores i de tres cursos. L'objectiu d'aquest itinerari és atendre la demanda de totes les persones que ja tenen la diplomatura d'Empresarials i que volen millorar la seva formació per promocionar-se professionalment o personalment. Totes les persones interessades han de tenir en compte que hi ha una taula de convalidacions per als diplomats que accedeixen al segon cicle de la Llicenciatura. L'oferta d'assignatures per al curs 2000-2001, és la següent:

1r. Quadrimestre		2n Quadrimestre	
ASSIGNATURES	CR.		
Econometria I	4,5	Teoria Econòmica de l'Empresa i la Indústria	6
Política Econòmica II	6	Econometria II	4,5
Matemàtica de les Operacions Financeres	6	Integració Europea	6
Comptabilitat III	6	Direcció Comercial I	6
Optativa	6	Lliure Elecció	6
Total	28,5	Total	28,5

3r. Quadrimestre		4t Quadrimestre	
ASSIGNATURES	CR.		
Comptabilitat IV	6	Direcció General i Estratègica I	4,5
Models de Programació	6	Direcció Financera. II	6
Fiscalitat I	6	Direcció Comercial II	6
Direcció financera I	6	Fiscalitat II	6
Optativa	6	Lliure Elecció	6
Total	30	Total	28,5

A la franja d'optatives del primer quadrimestre, l'oferta és:

ASSIGNATURES	CRÈDITS
Comptabilitat Directiva	6
Instruments i Mercats Financers	6

L'oferta d'assignatures de lliure elecció corresponent al segon quadrimestre és:

ASSIGNATURES	CRÈDITS
Taller d'Expressió Oral i Escrita	6
Anglès Oral	6

Taula d'adaptacions del pla d'estudis 1996 al pla d'estudis 2000

Pla d'Estudis 1996			Pla d'Estudis 2000		
Primer cicle	Tipus	Crédits		Tipus	Créd.
Microeconomia I (Introducció)	TR/OBL	7,5	Microeconomia I Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Matemàtica Empresarial I	TR/OBL	7,5	Matemàtica I Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Economia de l' Empresa I	TR/OBL	7,5	Economia de l' Empresa I Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Dret Empresarial	TR/OBL	6	Dret de l' Empresa	TR/OBL	6
Estadística Empresarial I	TR/OBL	7,5	Estadística I Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Macroeconomia I (Introducció)	TR/OBL	7,5	Macroeconomia I Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Matemàtica Empresarial II	TR/OBL	7,5	Matemàtica II Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Economia de l' Empresa II	TR/OBL	7,5	Economia de l' Empresa II Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Història Econòmica Mundial	TR/OBL	7,5	Història Econòmica Mundial Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Microeconomia II (Intermèdia)	TR/OBL	7,5	Microeconomia II Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Economia Mundial	TR/OBL	7,5	Economia Mundial Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Economia Espanyola	TR/OBL	7,5	Economia Espanyola Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Comptabilitat I (Intr. Comptab.)	TR/OBL	7,5	Comptabilitat I Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Macroeconomia II (Intermèdia)	TR/OBL	7,5	Macroeconomia II Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Estadística Empresarial II	TR/OBL	7,5	Estadística II Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Política Econòmica I (Introducció)	TR/OBL	7,5	Política Econòmica	TR/OBL	6
Comptabilitat II (Comptab. Financera)	TR/OBL	7,5	Comptabilitat II Lliure elecció	TR/OBL LLE	6 1,5
Sistema Polític i Constituc. Espanyol	OPT	6	Sist. Polític i Constit. Espanyol	OPT	6
Sociologia del Treball i l' Empresa	OPT	6	Sociolog. del Treball i de l'Empr.	OPT	6
Dret Laboral	OPT	6	Dret Laboral	OPT	6
Administració Empresarial	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Dret Administratiu	OPT	6	Dret Administratiu	OPT	6
Història Econòmica d' Espanya	OPT	6	Història Econòmica d' Espanya	OPT	6
Anglès I	LLE	6	Anglès Empresarial I	TR/OBL	6
Informàtica I	LLE	6	Informàtica Empresarial I	TR/OBL	6
Matemàtica Inicial	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Turisme Cultural i Desenvol. Sostenible	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6

Segon cicle	Tipus	Crédits		Tipus	Crèd.
Comptabilitat III (Compt. de Costos)	TR/OBL	6	Comptabilitat de Costos	TR/OBL	6
Direcció Comercial I (Fonam. Màrq.)	TR/OBL	6	Direcció Comercial I	TR/OBL	6
Econometria de l'Empresa I	TR/OBL	4,5	Econometria I	TR/OBL	6
Política Econòmica II	TR/OBL	6	Lliure Elecció	LLE	6
Matemàtica Operacions Financeres	TR/OBL	6	Matemàtica Operacions Financ.	TR/OBL	6
Integració Europea	TR/OBL	6	Integració Europea	TR/OBL	6
Teoria Econ. de l'Empr. i la Indústria	TR/OBL	6	Teoria Econ. de l'Empresa i la Ind.	TR/OBL	6
Econometria de l'Empresa II	TR/OBL	4,5	Econometria II	TR/OBL	6
Fiscalitat de l' Empresa I	TR/OBL	6	Hisenda Pública	TR/OBL	6
Direcció Financera I (Gestió Fin.)	TR/OBL	6	Direcció Financera I	TR/OBL	6
Comptabilitat IV (Anàlisi Comptable)	TR/OBL	6	Anàlisi d'Estats Comptables	TR/OBL	6
Dir. General i Estrat. de l' Empresa I	TR/OBL	4,5	Dir. Estratèg. i Política d'Empr. I	TR/OBL	6
Fiscalitat de l'Empresa II	TR/OBL	6	Sistema Fiscal Espanyol	TR/OBL	6
Models de Programació	TR/OBL	6	Models de Programació	OPT	6
Tècniques Operatives de Gestió	TR/OBL	6	Tècniques Operatives de Gestió	OPT	6
Direcció Financera II (Anàlisi Fin.)	TR/OBL	6	Direcció Financera II	TR/OBL	6
Direcció Gral. i Estrat. Empresa II	TR/OBL	4,5	Direc. Estr. i Política d' Empr. II	TR/OBL	6
Direcció Comercial II (Gest. Inv.M.)	TR/OBL	6	Direcció Comercial II	TR/OBL	6
Instruments i Mercats Financers	OPT	6	Instruments i Mercats Financers	OPT	6
Comptabilitat Directiva	OPT	6	Comptabilitat Directiva	OPT	6
Consolidació d' Estats Comptables	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Mat. Inversió i del Risc Financer	OPT	6	Mate. de l'Inv. i de Nous Prod. Fin.	OPT	6
Auditoria Financera	OPT	6	Auditoria Financera	OPT	6
Administració de Recursos Humans	OPT	6	Administr. de Recursos Humans	OPT	6
Direcció de la Producció	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Màrqueting Quantitatiu	OPT	6	Màrqueting Quantitatiu	OPT	6
Investigació Operativa (Ec. Empresa)	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Macroeconomia (Entorn i Empresa)	OPT	6	Macroecon. (Entorn. de l' Empr.)	OPT	6
Teoria i Tècniques de Consum	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Dret Administratiu Econòmic	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Teoria General de l'Assegurança	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Principis i Normes de Comptabilitat	OPT	6	Normes Comptables Internac.	OPT	6
Sist. d' Informació per la Direcció	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Pràctiques Empresarials I	OPT	9	Lliure elecció	LLE	9
Teoria de la Comunicació Comercial	OPT	6	Lliure elecció	LLE	6
Anglès II	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Informàtica II	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Rec. Nat. i Act. Econòmiques	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Creació d' Empreses	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Estrat. Finan. i Gestió de Riscos	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Planificació i Anàlisi Financer	LLE	6	Planificació i Anàlisi Financer	OPT	6
Mètodes Quantitatius per l'Empresa	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6

Taller Expressió Oral i Escrita	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Ec. RRNN i Medi Ambient	LLE	6	Ec. dels RRNN i del Medi Ambient	OPT	6
Règim Fiscal de l' Empresa	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Simulació Empresarial	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Anglès Oral	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Anglès Saint Etienne	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6
Francès Saint Etienne	LLE	6	Lliure elecció	LLE	6

Els intercanvis internacionals

Les relacions internacionals estan guanyant importància en el món empresarial i la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques, conscient d'aquest fet, t'ofereix la possibilitat de cursar el quart any dels teus estudis en una universitat europea.

L'educació en un context europeu enriqueix en molts aspectes la teva formació, tant personalment com professionalment. D'una banda, t'aporta una visió més àmplia dels coneixements de l'àrea d'empresa a Europa. En l'àmbit lingüístic, et permet adquirir un bon coneixement de l'idioma del país que hagi escollit. L'experiència de conviure amb estudiants d'altres cultures és també un tret característic d'una estada a l'estranger. A més, el fet d'haver realitzat els estudis en una universitat europea és un bon complement per al teu futur professional.

Qui pot ser candidat

Els requisits indispensables per a poder realitzar una estada a l'estranger són tres: Tenir un mínim de 80 crèdits de segon cicle de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses, superar les proves de llengua estrangera fixades per l'Escola d'Idiomes de la Universitat de Vic i estar matriculat a la Universitat de Vic.

Criteris de selecció

El Departament de Relacions Internacionals adjudicarà les places disponibles a les institucions estrangeres en funció del mèrit acadèmic dels sol·licitants, segons les notes obtingudes al llarg de la carrera. Es donarà prioritat als estudiants que hagin assolit les condicions mínimes en els primers tres cursos. La superació de les proves d'idioma és condició indispensable per ser seleccionat.

El nombre de places per cursar aquests estudis està limitat per la capacitat de rebuda dels centres associats i per la concessió de beques per part de la Unió Europea.

Programa d'estudis

Per a la convalidació del quart any d'estudis en una universitat europea cal obtenir 57 crèdits, dels quals 45 han de ser de matèries obligatòries i 12 de matèries optatives segons la taula següent:

ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES	CRÈDITS	TIPUS
Comptabilitat IV	6	obligatori
Fiscalitat de l'Empresa II	6	obligatori
Direcció Financera II	6	obligatori
Direcció General i Est. de l'Empresa I i II	9	obligatori
Models de Programació	6	obligatori
Tècniques Operatives de Gestió	6	obligatori
Direcció Comercial II	6	obligatori

ASSIGNATURES OPTATIVES	CRÈDITS	TIPUS
Opratives	12	opratiu
Lliure Elecció	12	opratiu

Les assignatures les determina el centre que imparteix la docència.

Les institucions receptores d'estudiants poden exigir l'assistència obligatòria a assignatures diferents de les enumerades a la taula de crèdits mínims.

Les institucions estrangeres on es poden cursar estudis d'Administració i Direcció d'Empreses són:

- University of Luton (Anglaterra)
- University of Teesside (Anglaterra)
- Rochampton Institute London (Anglaterra)

Pràctiques a l'estranger

Els estudiants de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses també poden optar a la realització d'un període de pràctiques en una de les empreses alemanyes amb les quals té conveni la Universitat de Nürnberg. Aquestes pràctiques seràn tutoritzades per un professor de la Universitat de Nürnberg i per un professor de la Universitat de Vic.

Els requisits imprescindibles per poder realitzar una estada de pràctiques són:

- tenir aprovats més del 50% dels crèdits de la Llicenciatura,
- tenir un nivell mitjà de coneixements de la llengua alemanya
- estar matriculat a la Universitat de Vic.

L'obtenció de 9 crèdits de lliure elecció està supeditada a la presentació i aprovació d'una memòria del treball de pràctiques davant del tribunal de pràctiques de la Facultat.

Les tutories

La Facultat ofereix a tots els estudiants que comencen els estudis universitaris un servei de tutories que té per objectiu facilitar-los la integració a la dinàmica universitària. La Facultat assigna a cada estudiant un tutor, professor de la Universitat, que l'assessora en els àmbits acadèmic, de futur professional i, si és el cas, personal. Òbviament, la utilització d'aquest servei és voluntari per part dels estudiants.

La Borsa de Treball

La Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat de Vic ofereix els serveis de la Borsa de Treball, que canalitza les ofertes de treball i les demandes dels diplomats, llicenciats o estudiants.

Les persones interessades ens fan arribar els seu currículum vitae que entra en una base de dades. A partir de les ofertes de treball detallades d'empreses i institucions, la Facultat fa una primera selecció i trameta a les empreses els perfils més ajustats (especialització, coneixements d'idiomes i d'informàtica, interessos personals). La selecció final i la negociació sobre les condicions de treball queda en mans de les empreses i els interessats.

Des del començament d'aquest servei, el volum de contractacions ha augmentat progressivament. Si hi estàs interessat, t'encoratgem perquè facis arribar el teu currículum a la Secretaria de la Facultat i omplis la

fitxa corresponent. En cas que ja ho hagi fet, actualitza el currículum periòdicament per tal que la teva informació sigui com més ajustada millor. D'ençà del començament del curs actual la borsa de treball ha gestionat més d'un centenar d'ofertes.

Notes

- Juntament amb el full de matrícula us donaran un calendari dels exàmens de les assignatures de què us heu matriculat. Assegureu-vos que tots són compatibles.
- Per a tots els estudiants que esteu en disposició d'acabar els estudis, la Facultat celebra, a cada convocatòria una sessió d'avaluació on s'analitzen conjuntament els resultats acadèmics. Òbviament, les qualificacions de tots els estudiants en aquestes circumstàncies no són públiques fins després de la sessió.
- Els estudiants que tenen pendent menys d'un 10% del total dels crèdits de la carrera, i que ja han cursat alguna vegada totes les assignatures de què es matriculen, tenen dret a una convocatòria extraordinària de totes les assignatures.

Programes de les assignatures del Nou Pla d'Estudis (2000)

Assignatures obligatòries de Primer Curs

Microeconomia I (Introducció)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Introduir els estudiants en els conceptes bàsics de l'anàlisi econòmica, donant una visió prou àmplia de la seva gènesi i desenvolupament històric. La segona part consisteix en una introducció a les teories específiques de la microeconomia.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció a l'economia: Història del pensament econòmic. Escoles, aportacions i autors.

Tema 2. El sistema econòmic. Visió agregada. El flux circular de la renda i les taules Input-Output.

Tema 3. La teoria econòmica Neoclàssica. Supòsits de partida; individualisme metodològic, desagregació i maximització. El problema econòmic fonamental i el mercat com a mecanisme d'assignació.

Tema 4. El funcionament dels mercats competitius. Oferta i demanda. Processos d'ajustament.

Tema 5. La fonamentació de la demanda; el comportament dels consumidors. La funció d'utilitat, la restricció pressupostària i l'elecció òptima. L'elasticitat.

Tema 6. La fonamentació de l'oferta; el comportament de les empreses. La funció de producció, la minimització de costos i la maximització de beneficis.

Tema 7. Altres formes de mercat: monopoli.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del quadrimestre.

BIBLIOGRAFIA:

Lipsey, R. G. *Introducción a la economía positiva*. 12a ed. Barcelona: Vicens Vives, 1991.

Madariaga, R. *Economía: teoría i problemes*. (2a ed.) Vic: Eumo Editorial, 1998.

Nicholson, W. *Teoría Macroeconómica*. Madrid: McGraw-Hill, 1997.

Roncaglia, A. *Elements fonamentals d'economia política*. 1a ed. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Samuelson P. Nordhaus: *Economía*. McGraw-Hill.

Wonnacott; Wonnacott. *Introducción a la economía*. McGraw-Hill.

Stiglitz, J. E. *Microeconomía*. Barcelona: Ariel, 1998

Pindyck, R. S.; Rubinfeld, D. L. *Microeconomía*. Madrid: Prentice Hall Iberia, 1998

Dret de l'Empresa

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Es tracta d'una assignatura de dret privat, comprensiva del dret civil i el dret mercantil.

Consta d'una primera part dedicada al dret civil (introducció, fonts del dret, aplicació i eficàcia de la llei; les situacions jurídiques i els béns, dret de la persona –persona física i persona jurídica-, obligacions i contractes, possessió, propietat i els altres drets reals i els efectes patrimonials del matrimoni); i una segona part dedicada al dret mercantil (introducció, l'empresa, l'empresari i l'establiment mercantil, la societat anònima i el seu finançament, la societat de responsabilitat limitada, la societat unipersonal anònima i de responsabilitat limitada, altres tipus societaris, el dret concursal, la publicitat mercantil, la contractació mercantil i els títols-valors).

L'objectiu principal és que l'estudiant conegui i aprofundeixi en les institucions bàsiques del dret civil (sobretot els contractuals) com a antecedent necessari per tractar posteriorment l'especialitat del dret mercantil. En aquesta especialitat es tracta de que l'estudiant sàpiga connectar els aspectes jurídics del dret mercantil amb les qüestions més tècniques que fan referència a l'empresa i que, en finalitzar l'aprenentatge de la matèria, estigui en condicions de qüestionar i plantejar problemes davant dels instruments mercantils.

La finalitat bàsica és que l'estudiant complementi els seus coneixements tècnics empresarials amb els aspectes jurídics mercantils necessaris que regulen l'activitat empresarial i comercial. També es pretén que l'estudiant sigui capaç de familiaritzar-se amb el lèxic i les expressions jurídiques en la seva activitat professional.

METODOLOGIA

Tenint en compte la naturalesa de la matèria, es fa servir majoritàriament la classe magistral o lliço de síntesi, encara que també s'utilitza la classe pràctica o activa, mitjançant la selecció, elaboració i la discussió de casos pràctics i/o documents.

PROGRAMA

A.-Dret civil.

I.-Introducció

1.-El Dret.

1.1.-El concepte i les característiques del dret.

1.2.-La norma jurídica.

2.-La diferenciació dret públic-dret privat.

2.1.-El dret civil: concepte.

2.2.-El Codi Civil i la legislació civil espanyola.

2.3.-La coexistència de diversos ordenaments jurídics civils en el territori de l'Estat espanyol.

3.-Les fonts del dret.

3.1.-El sistema de fonts.

3.2.-La Llei: concepte, característiques i classes. Els Tractats Internacionals.

3.3.-El costum.

3.4.-Els principis generals del dret.

3.5.-La jurisprudència.

4.-L'aplicació i l'eficàcia de la llei.

4.1.-L'aplicació de la llei: formes d'aplicació de la llei.

4.2.-L'eficàcia de la llei.

II.-Les situacions jurídiques i els béns

1.-La relació jurídica.

1.1.-La relació jurídica: concepte. Estructura de la relació jurídica.

1.2.-El dret subjectiu: el subjecte de la relació jurídica.

2.-Els béns i les coses.

2.1.-Els béns i les coses: classes de coses.

2.2.-El concepte de finca: finques rústiques i finques urbanes.

2.3.-El concepte de patrimoni.

3.-El temps i els seus efectes jurídics.

3.1.-La prescripció.

3.2.-La caducitat.

III.-La persona

1.-La persona.

1.1.-La persona: concepte i classes.

1.2.-La personalitat civil.

2.-La persona física.

2.1.-L'adquisició de la personalitat.

2.2.-L'extinció de la personalitat.

3.-La persona jurídica.

3.1.-El règim de les persones jurídiques en general.

3.2.-La persona jurídica: concepte i classes.

IV.-Les obligacions i els contractes

1.-L'obligació.

1.1.-L'obligació: concepte i classes.

1.2.-Les fonts de les obligacions.

1.3.-El compliment normal de les obligacions: el pagament i les altres causes d'extinció de les obligacions.

1.4.-El compliment anormal de les obligacions.

1.5.-La transmissió de les obligacions.

2.-La teoria del negoci jurídic.

2.1.-El negoci jurídic: concepte, classes i elements.

2.2.-La representació: concepte i classes.

3.-El contracte.

3.1.-El contracte: concepte.

3.2.-L'estructura i els elements del contracte.

3.3.-La perfecció, la interpretació i la consumació dels contractes.

3.4.-La ineficàcia dels contractes: nul·litat, anul·labilitat, rescissió i resolució dels contractes.

4.-Alguns tipus contractuals:

4.1.-La compra-venda: concepte, característiques, naturalesa i classes.

4.2.-La donació: concepte i classes.

4.3.-L'arrendament: concepte i classes.

4.4.-La societat: concepte i classes.

4.5.-El dipòsit: concepte i classes.

V.-La possessió, la propietat i els altres drets reals

1.-La possessió.

1.1.-La possessió: concepte i classes.

2.-El dret real.

2.1.-El dret real: concepte i classes.

- 3.-El dret de propietat.
  - 3.1.-El dret de propietat: concepte.
  - 3.2.-La funció social de la propietat: límits al dret de propietat.
  - 3.3.-La protecció del dret de propietat.
- 4.-Els altres drets reals.
  - 4.1.-El dret d'usdefruit: concepte i característiques.
  - 4.2.-Els drets reals de garantia: concepte, característiques i classes.
- 5.-La publicitat dels drets reals immobiliaris.
  - 5.1.-El registre de la propietat: concepte i títols i drets inscrivibles.
  - 5.2.-Les funcions del registre de la propietat.
- VI.-Els efectes patrimonials del matrimoni
  - 1.-Els règims econòmics matrimonials.
    - 1.1.-Els règims econòmics matrimonials en el Codi Civil i en la legislació civil catalana.
    - 1.2.-El règim de separació de béns.
    - 1.3.-El règim de participació.
    - 1.4.-El règim de societat de guanys.

B.-Dret mercantil

I.-Introducció

- 1.-Introducció i fonts del dret mercantil.
  - 1.1.-El dret mercantil: concepte i característiques.
  - 1.2.-El dret mercantil com el dret dels actes jurídics realitzats en massa.
  - 1.3.-El dret mercantil com el dret d'empresa: concepte d'empresa.
  - 1.4.-Els elements del dret mercantil.
  - 1.5.-Les fonts del dret mercantil: concepte i classes.
  - 1.6.-Les condicions generals de la contractació i del contracte.

II.-L'empresa, l'empresari i l'establiment mercantil

- 1.-L'empresa, l'empresari i l'establiment mercantil.
  - 1.1.-El concepte jurídic d'empresa.
  - 1.2.-El concepte jurídic d'empresari.
  - 1.3.-Les classes d'empresaris.
  - 1.4.-La responsabilitat de l'empresari.
  - 1.5.-L'establiment mercantil: concepte i elements.
- 2.-L'empresari individual.
  - 2.1.-L'empresari individual: concepte. Capacitat per ser empresari.
  - 2.2.-Incapacitats, inhabilitacions, prohibicions i incompatibilitats.
  - 2.3.-L'Estatut jurídic de l'empresari estranger.
  - 2.4.-Els col·laboradors de l'empresari: el factor.
  - 2.5.-Els col·laboradors autònoms col·legiats: els agents mitjancers en general: concepte i classes.
- 3.-L'empresari social.
  - 3.1.-La societat mercantil: concepte, característiques i classes.
  - 3.2.-La distinció entre societats personalistes i societats capitalistes.
  - 3.3.-La societat col·lectiva: concepte, característiques i requisits de constitució.
  - 3.4.-La societat comanditària simple: concepte, característiques i requisits de constitució.
  - 3.5.-La societat comanditària per accions: concepte i característiques.

III.-La societat anònima

- 1.-La societat anònima: aspectes fundacionals.
  - 1.1.-La societat anònima: concepte, característiques i règim legal.
  - 1.2.-Constitució, publicitat i personalitat jurídica.

- 1.3.-Els procediments de fundació de la societat anònima.
- 1.4.-La nul·litat de la societat anònima.
- 1.5.-Les societats anònimes especials.
- 2.-L'estructura financera. El capital social.
  - 2.1.-El patrimoni i el capital social en la societat anònima.
  - 2.2.-El desemborsament del capital social.
  - 2.3.-L'acció com a títol.
  - 2.4.-L'acció com a expressió de la qualitat de soci.
  - 2.5.-L'acció com a objecte de negocis jurídics.
  - 2.6.-La copropietat i els drets reals sobre les accions.
  - 2.7.-Les prestacions accessòries.
- 3.-Els òrgans socials.
  - 3.1.-Els òrgans socials de la societat anònima: concepte i classes.
  - 3.2.-La Junta General d'Accionistes: concepte, característiques, classes i règim jurídic.
  - 3.3.-Els administradors: concepte. Estructura de l'òrgan d'administració.
  - 3.4.-La responsabilitat dels administradors.
- 4.-La modificació dels estatuts i l'augment i la reducció del capital.
  - 4.1.-La modificació dels estatuts.
  - 4.2.-L'augment de capital.
  - 4.3.-La reducció de capital.
- 5.-La transformació, la fusió i l'escissió.
  - 5.1.-La transformació de la societat anònima: concepte i requisits.
  - 5.2.-La fusió de la societat anònima amb altres societats: concepte, característiques, requisits i períodes.
  - 5.3.-L'escissió de la societat anònima: concepte, requisits i períodes.
- 6.-La dissolució i la liquidació.
  - 6.1.-La dissolució de la societat anònima.
  - 6.2.-La liquidació de la societat anònima: concepte, procediment i efectes.
  - 6.3.-L'extinció de la societat anònima.
- IV.-La societat de responsabilitat limitada
  - 1.-La societat de responsabilitat limitada: introducció i nocions fonamentals.
    - 1.1.-L'evolució històrica. La regulació legal i les característiques genèriques.
    - 1.2.-La societat de responsabilitat limitada: concepte i característiques.
    - 1.3.-La constitució de la societat de responsabilitat limitada.
    - 1.4.-Les participacions socials: concepte, característiques i règim jurídic.
    - 1.5.-Els òrgans socials: concepte, classes i règim jurídic.
    - 1.6.-La modificació dels estatuts socials.
    - 1.7.-L'augment i la reducció del capital.
    - 1.8.-La transformació, la fusió i l'escissió de la societat.
    - 1.9.-La separació i l'exclusió de socis.
    - 1.10.-La dissolució i la liquidació.
- V.-La societat unipersonal anònima i de responsabilitat limitada
  - 1.-La societat unipersonal i la Llei de Societats de Responsabilitat Limitada
    - 1.1.-La societat unipersonal: consideracions prèvies.
    - 1.2.-La delimitació legal dels supòsits d'unipersonalitat.
    - 1.3.-El règim de la publicitat de la societat unipersonal.
    - 1.4.-El règim intern del funcionament de la societat unipersonal. Les decisions del soci únic.
    - 1.5.-El règim extern del funcionament de la societat unipersonal.

VI.-Els altres tipus societaris

1.-Les societats cooperatives, les societats de garantia recíproca, les societats laborals i les agrupacions d'empreses.

1.1.-Les societats cooperatives: concepte, característiques, classes i règim jurídic.

1.2.-Les societats de garantia recíproca: concepte, característiques i règim jurídic.

1.3.-Les societats laborals: concepte, característiques i règim jurídic.

1.4.-Les agrupacions d'empreses: les unions temporals d'empreses, les agrupacions d'interés econòmic i l'associació de comptes en participació.

VII.-El finançament de la societat anònima amb recursos aliens

1.-L'emissió d'obligacions

1.1.-L'emissió d'obligacions: consideracions prèvies i regulació.

1.2.-L'obligació: concepte, característiques, requisits i classes.

1.3.-Les obligacions convertibles en accions.

VIII.-El dret concursal

1.-La regulació jurídica de la insolvència de l'empresari.

1.1.-L'anormalitat en el compliment de les obligacions.

1.2.-Els procediments reguladors de la insolvència.

1.3.-La suspensió de pagaments: concepte, pressupòsits i règim jurídic.

1.4.-La fallida: concepte, classes, pressupòsits i règim jurídic.

IX.-La publicitat mercantil

1.-La publicitat mercantil en general.

1.1.-El Registre Mercantil: concepte i funcions.

X.-La contractació mercantil

1.-El contracte mercantil en general.

1.1.-El contracte com a instrument de circulació.

1.2.-Les característiques específiques del contracte mercantil.

2.-La compra-venda mercantil.

2.1.-La compra-venda mercantil: concepte, característiques i règim jurídic.

2.2.-Les compra-ventes mercantils especials.

3.-Els altres contractes de distribució de mercaderies afins a la compra-venda.

3.1.-El contracte estimatori.

3.2.-El contracte de subministrament.

3.3.-El contracte de permuta.

3.4.-La transferència de crèdits.

4.-Els contractes de col·laboració, finançament i fiançament.

4.1.-El contracte de préstec: concepte i règim jurídic.

4.2.-El contracte de compte corrent comercial.

4.3.-El contracte de *factoring*

4.4.-El contracte de *leasingo* d'arrendament financer.

4.5.-El contracte de *franchisingo* de franquícia.

4.6.-El contracte de fiançament mercantil.

5.-Altres contractes de col·laboració.

5.1.-El contracte de comissió.

5.2.-El contracte de mediació.

5.3.-El contracte d'agència.

XI.-Els títols-valors

1.-Els títols-valors. La lletra de canvi, el xec i el pagaré.

1.1.-Els títols-valors: concepte, característiques i classes.

- 1.2.-La lletra de canvi: concepte i regulació.
- 1.3.-El xec: concepte, característiques i regulació.
- 1.4.-El pagaré: concepte, característiques i regulació.

AVALUACIÓ

Al final del quadrimestre hi haurà l'examen final de l'assignatura. La puntuació mínima exigida per a superar l'assignatura és de 5. De forma complementària es tenen en compte treballs presentats i casos pràctics resolts pels estudiants.

BIBLIOGRAFIA

Obligatòria:

Codi Civil i legislació complementària.

Compilació del Dret Civil de Catalunya i legislació complementària.

Codi de Comerç i legislació complementària.

Constitució Espanyola.

De consulta:

Albaladejo, M. *Derecho Civil*. Vols I-II i III. Barcelona: Llibreria Bosch, 1989-1996.

Albaladejo, M. *Compendio de Derecho Civil*. Barcelona: Llibreria Bosch 1990.

Àlvarez Conde, E. *Curso de Derecho Constitucional*. Vols I i II. Madrid: Tecnos, 1992-1993.

Aparicio, Miguel Àngel. *Introducción al Sistema Político y Constitucional Español*. Barcelona: Ariel, 1984.

Badenes Gasset, Ramón. *El contrato de compra venta*. Vols I i II. Barcelona: Llibreria Bosch, 1979.

Balaguer, F. *Fuentes del Derecho. Principios del Ordenamiento Constitucional*. Madrid: Tecnos, 1991.

Boquera Matarredona, J. *La Sociedad Unipersonal de Responsabilidad Limitada*. Madrid: Civitas, 1996.

Broseta, M. *Manual de Derecho Mercantil*. Madrid: Tecnos, 1994.

Calavia Molinero, J. M. *Dret Mercantil. Dret de Societats*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 1997.

Calavia Molinero, J. M. *Empresarials. Dret Mercantil*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 1997.

Diez Picazo, L. i Gullón, Antonio. *Instituciones de Derecho Civil*. Vols 1 i 2. Madrid: Tecnos 1995.

Echevarria Saenz, Joseba A. *El contrato de franquicia. Definición y conflictos en las relaciones internas*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.

García de Enterría, J. *Contrato de factoring y cesión de créditos*. Madrid: Civitas, 1995.

González Casanova, J.A. *Teoría del Estado y Derecho Constitucional*. Barcelona, Vicens Vives, 1987.

Jimenez Sánchez, Guillermo. *Derecho Mercantil*. Barcelona: Ariel, 1992.

Jimenez Sánchez, Guillermo. *Lecciones de Derecho Mercantil*. Madrid: Tecnos, 1997.

Lacruz Verdejo, J. L.; Sancho, F de A. *Elementos de Derecho Civil*. Vols I-II-III-III bis i IV. Barcelona: Llibreria Bosch, 1984-1991.

Lasarte Àlvarez, C. *Curso de Derecho Civil Patrimonial*. Madrid: Tecnos, 1995

Lasarte Àlvarez, C. *Principios de Derecho Civil*. Madrid: Editorial Trivium SA, 1996.

Latorre, A. *Introducción al Derecho*. Barcelona: Ariel, 1988.

Lopez Guerra, L. *Introducción al Dret Constitucional*. València: Tirant lo Blanch, 1995.

Lopez Guerra, L. *Dret Constitucional*. Volums 1 i 2. València: Tirant lo Blanch, 1995

Monge Gil, A. L. *Las Agrupaciones de Interés Económico*. Madrid: Tecnos, 1995.

Moreno Quesada, B. *Derecho Civil Patrimonial*. Granada: Comares, 1995.

Pérez Royo, J. *Curso de Derecho Constitucional*. Madrid: Marcial Pons, 1995.

Puig i Ferriol, L. *Manual de Derecho Civil*. Vols I i II. Madrid: Marcial Pons, 1995-1996.

Uria, R. *Derecho Mercantil*. Madrid: Marcial Pons, 1997.

Vicent Chuliá, F. *Introducción al Derecho Mercantil*. València: Tirant Lo Blanch, 1996.

Villar Urribarri, J.M. *Règimen jurídico del leasing*. Madrid: Edersa, 1993.

Macroeconomia I (Introducció)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Familiaritzar l'estudiant amb el vocabulari de les macromagnituds. Fer una primera aproximació als models macroeconòmics que permeten correlacionar les principals variables i desenvolupar els models de manera que arribin a servir d'orientació a l'hora de discutir propostes de política econòmica.

PROGRAMA:

Tema 1. Definició de les principals macromagnituds, comptabilitat nacional i el flux circular de la renda.

Tema 2. La idea del multiplicador de Keynes (model de 45°) i la política fiscal.

Tema 3. L'economia monetària i la política monetària. El paper dels bancs i del banc central, la creació del diner bancari.

Tema 4. Discussió de polítiques econòmiques a curt termini amb el supòsit de preus constants (model IS-LM)

Tema 5. Introducció al model de síntesi neoclàssica amb preus variables (DA-OA)

AVALUACIÓ:

Examen final teòric i pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

Comas, J. *Macroeconomia: teoria i problemes*. Vic: Eumo Editorial, 1997.

Dornbusch, R. i Fischer, S. *Macroeconomía*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.

Roncaglia, A. *Elements fonamentals d'economia política*. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Sachs, J. i Lawain, F. *Macroeconomia en la economia global*. Mèxic: Prentice Hall, 1994.

Economia de l'Empresa I

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Conceptes preliminars bàsics (justificació de l'existència de l'empresa com a mecanisme de coordinació alternatiu al mercat). Principals programes d'investigació a l'economia de l'empresa. L'empresa i el seu entorn general. L'empresa i el seu entorn específic (entorn competitiu). Variables que determinen la configuració estructural de l'empresa.

PROGRAMA:

Tema 1. Conceptes preliminars bàsics

- 1.1. Economia, empresa i economia de l'empresa
- 1.2. Divisió del treball i coordinació
- 1.3. Els costos de transacció
- 1.4. Els contractes
- 1.5. L'empresari

Tema 2. L'empresa i el seu entorn general

- 2.1. Econòmic
- 2.2. Tecnològic
- 2.3. Sociocultural
- 2.4. Polític i legal

Tema 3. L'empresa i el seu entorn específic

- 3.1. Anàlisi de la competència
- 3.2. Sectors industrials
- 3.3. Estratègies

Tema 4. La configuració estructural de l'empresa

- 4.1. Estructura econòmica i financera
- 4.2. Estructura de propietat
- 4.3. Forma jurídica
- 4.4. Mida d'empresa
- 4.5. Creixement
- 4.6. Els objectius de l'empresa

BIBLIOGRAFÍA:

- Bueno, E.; Cruz, Y. i Durán, J.J. *Economía de la Empresa*. Madrid: Pirámide, 15ª edició, 1993.
- Cuervo, A. *Introducción a la Administración de Empresas*. Madrid: Civitas, 2ª edició, 1996.
- Porter, M.E. *Estrategia competitiva*. Mèxic: CECSA, 1982.
- Salas, V. *Economía de la empresa, decisiones y organización*. Barcelona: Ariel, 1986.
- Serra, A. *La empresa, análisis económico*. Barcelona: Labor, 1993.

Informàtica I

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és que l'estudiant aprengui a tractar i processar dades amb equips informàtics. A fi d'assolir aquest objectiu s'introduirà l'estudiant en els principals paquets informàtics disponibles al mercat per realitzar aquestes tasques.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció a la informàtica

- 1.1 Conceptes bàsics
- 1.2 Codificació de la informació
- 1.3 Estructura funcional de l'ordinador
- 1.4 Perifèrics

Tema 2. Sistemes Operatius.

- 2.1 Introducció als Sistemes Operatius
- 2.2 Windows

Tema 3. Internet

- 3.1 Introducció. Xarxes d'ordinadors. Història
- 3.2 Serveis
- 3.3 Navegació
- 3.4 HTML

Tema 4. Processador de textos Word

- 4.1 Introducció
- 4.2 Edició de documents senzills
- 4.3 Opcions de format de documents
- 4.4 Columnes i Taules
- 4.5 Eines addicionals
- 4.6 Gràfics i Equacions
- 4.7 Fusió de dades
- 4.8 Estils, plantilles i formularis

Tema 5. Full de càlcul Excel

- 5.1 Introducció
- 5.2 Edició i format bàsic d'un full
- 5.3 Còpia de caselles. Referències absolutes i relatives
- 5.4 Funcions matemàtiques i financeres
- 5.5 Confecció de gràfics a partir del full de càlcul
- 5.6 Impressió del model

AVALUACIÓ:

Per avaluar l'assignatura caldrà realitzar una prova escrita i un treball individual obligatori que proposarà el mateix professor i que matisarà la nota de la prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Prieto, A.; Lloris, A. ; Torres, J.C. *Introducció a la informàtica*. McGraw-Hill, 2a ed., 1995.

- Hernández, A. *Informática para todos Windows98, Internet, Ofimática*. Barcelona: Primera Plana, 1998.
- Que Development Group. *La biblia de Internet*. Anaya Multimedia, 1995.
- Chaléat, P. i Charnay, D. *HTML et la programmation de serveurs Web*. Eyrolles, 1996.
- Bouton, G.D. *Publicación multimedia con Netscape*. Madrid: Paraninfo, 1997.
- Mudry, R.J. *Domine la WEB*. Madrid: Paraninfo, 1997.
- Bofill, M. *Word 6.0: Una guia d'aprenentatge*. Vic: Eumo Editorial, 1997
- Peña, R. *Word para Windows 95 versión 7 curso práctico para principiantes*. Barcelona: Inforbook's, 1996.
- Luna, P. et al., *Aprendiendo Hoja de Cálculo con Casos Prácticos*. McGraw-Hill, 1998.
- Blanco, J. et al. *Microsoft Office Professional*. Barcelona: Inforbook's, 1995.

Comptabilitat I (Introducció a la Comptabilitat)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

L'objectiu d'aquesta assignatura és conèixer el llenguatge amb què s'expressa el món dels negocis per poder gaudir de la informació financera de les empreses i poder prendre les decisions més oportunes a cada moment.

Es tracta de conèixer completament la normativa i el procés per desenvolupar la comptabilitat de l'empresa durant un exercici econòmic, elaborant els Estats Comptables bàsics: Balanç de Situació i Compte de Pèrdues i Guanys, seguint la pauta del Pla General Comptable.

METODOLOGIA:

Per desenvolupar aquesta assignatura es complementaran classes teòriques i pràctiques per arribar a dominar totalment el procés comptable. També es realitzarà un treball referit als Comptes Anuals.

PROGRAMA:

Tema 1: INTRODUCCIÓ A LA TEORIA DE LA COMPTABILITAT.

- 1.1 Concepte, naturalesa i objectius de la Comptabilitat.
- 1.2 Marc legal de la comptabilitat. Normalització comptable.
- 1.3 Elements patrimonials i fets comptables.
- 1.4 Patrimoni comptable.
- 1.5 Inventari i Balanç de Situació.
- 1.6 Llibres de Comptabilitat.

Tema 2: MÈTODE I PROCEDIMENTS DE COMPTABILITAT.

- 2.1 Registre de les operacions comptables. Teories de: "Càrrec" i "Abonament".
- 2.2 Balanç de Comprovació.
- 2.3 Variacions del Net Patrimonial.
- 2.4 Comptabilització de les despeses i dels ingressos.
- 2.5 Regularització dels comptes de gestió.
- 2.6 Balanç de Saldos finals abans i després de la regularització.
- 2.7 Balanç de Situació i Compte de Pèrdues i Guanys.

Tema 3: EL CICLE COMPTABLE.

- 3.1 Assentament d'obertura.
- 3.2 Registre de les operacions en el llibre diari: assentaments que reflecteixen els fets comptables.
- 3.3 Trasllat al llibre major.
- 3.4 Fi d'exercici econòmic: Regularització dels comptes.
- 3.5 Presentació del Balanç de Situació i del Compte de Pèrdues i Guanys.
- 3.6 Assentament de tancament.

Tema 4: INTRODUCCIÓ AL PLA GENERAL COMPTABLE.

- 4.1 Principis Comptables.
- 4.2 Quadre de comptes. Definicions i relacions comptables.
- 4.3 Comptes Anuals.
- 4.4 Normes de Valoració.

Tema 5: ESTUDI DEL BALANÇ

- 5.1 Immobilitzat immaterial, material, financer i despeses amortitzables.

- 5.2 Existències.
  - 5.3 Proveïdors, creditors, clients, i deutors de tràfic. Efectes comercials.
  - 5.4 Tresoreria.
  - 5.5 Fons Propis.
  - 5.6 Deutes a llarg termini, préstecs i emprèstits.
  - 5.7 Deutes a curt termini, préstecs i emprèstits.
  - 5.8 Comptes relacionades amb el personal de l'empresa.
  - 5.9 Hisenda Pública. Comptabilitat de l'impost de beneficis. Comptabilitat de l'IVA.
- Tema 6: ESTUDI DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS.**
- 6.1 Ingressos. Transacció vendes.
  - 6.2 Despeses. Transacció compres.
  - 6.3 Resultat de l'exercici.
  - 6.4 Aplicació del resultat de l'exercici.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del període lectiu i un treball referent als Comptes Anuals de l'empresa.

BIBLIOGRAFIA:

Pla General Comptable 1990

Omeñaca García J. *Contabilidad General*. Deusto, 1995.

Rivero J. *Supuestos de Contabilidad Financiera*. Editorial Trivium, 1989.

Alvarez López J. *Introducción a la Contabilidad*. Editorial Donostiarra, 1991.

Wanden-Berghe J.L. *Manual de Contabilidad General*. Editorial Pirámide, 1994.

Omeñaca García J. *Supuestos prácticos de contabilidad financiera y de sociedades*. Deusto, 1993.

Sáez Torrecilla, *Contabilidad General*. McGraw-Hill, 1995.

Sáez Torrecilla, *Casos prácticos de Contabilidad General*. McGraw-Hill, 1995.

Requena Rodríguez J.M. *El resultado de la empresa*. Editorial Ariel, 1990.

Rivero Torre P. *Análisis de Balances y Estados complementarios*. Editorial Pirámide, 1987.

Vela Pastor M., Montesinos Julve, i Serra Salvador V. *Manual de Contabilidad*. Editorial Ariel, 1991.

Buireu Guarro J, Buireu Buades S. *Problemas resueltos de Contabilidad Superior*. Editorial Pirámide, 1991.

Història Econòmica Mundial

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Aquest temari d'Història Econòmica Mundial té com a objectiu fonamental estudiar el capitalisme des del seu establiment fins a l'actualitat analitzant l'evolució i la diferenciació territorial que ha generat. Es tracta de donar als estudiants les referències històriques que els han de permetre conèixer l'estructura i la situació econòmiques internacionals del present més immediat. Es posarà un èmfasi especial en la història de les empreses i dels empresaris dels diferents períodes d'estudi.

PROGRAMA:

Tema 1. Les economies europees preindustrials.

- 1.1. Producció i distribució del producte agrari.
  - 1.1.1. De l'agricultura tradicional a les economies orgàniques avançades.
  - 1.1.2. La relació població-recursos.
  - 1.1.3. Les formes de distribució: renda feudal i renda de la terra.
- 1.2. El desenvolupament del comerç.
  - 1.2.1. El creixement dels intercanvis i el procés d'especialització internacional.
  - 1.2.2. Les noves formes d'organització mercantil.
- 1.3. La protoindustrialització.
  - 1.3.1. Les formes de producció i els seus mercats.
  - 1.3.2. La contribució de la indústria rural domèstica al capitalisme industrial: aportacions i límits.

Tema 2. Origen i característiques del capitalisme industrial.

- 2.1. Característiques generals i factors de desenvolupament.
  - 2.1.1. Industrialització i capitalisme.
  - 2.1.2. Precondicions endògenes i exògenes.
- 2.2. Les transformacions tècniques i organitzatives.
  - 2.2.1. Producció i consum d'energies inanimades.
  - 2.2.2. El desenvolupament tècnic i científic.
  - 2.2.3. La fàbrica i la colònia.
- 2.3. La Revolució industrial britànica.
  - 2.3.1. El take off. Comportaments dels sectors industrials.
  - 2.3.2. La revolució dels transports.
  - 2.3.3. Les conseqüències socials.

Tema 3. Pautes d'industrialització.

- 3.1. Gran Bretanya: plenitud i climateri.
- 3.2. França: una via lenta a la industrialització.
- 3.3. Itàlia: la formació de l'Estat i els contrastos regionals.
- 3.4. Estats Units: sorgiment d'una gran potència.
- 3.5. El Japó: industrialització d'una societat no occidental.

Tema 4. L'economia internacional al segle XIX.

- 4.1. Mundialització i especialització.
  - 4.1.1. Colonialisme i imperialisme.
  - 4.1.2. La divisió internacional del treball. Moviments migratoris.

- 4.2. El comerç internacional.
  - 4.2.1. Els principals fluxos comercials.
  - 4.2.2. El proteccionisme i el lliurecanvisme.
- 4.3. El capital, les finances i els sistemes monetaris.
  - 4.3.1. Moviments internacionals de capital.
  - 4.3.2. La modernització del sistema bancari.
  - 4.3.3. Els patrons monetaris.
- Tema 5. Les transformacions de les economies capitalistes el primer terç del segle XX.
  - 5.1. Segona Revolució industrial i crisi finisecular,
    - 5.1.1. L'augment de la producció i de la competència internacional.
    - 5.1.2. Els nous sectors guia,
    - 5.1.3. Els canvis de lideratge en l'economia internacional,
    - 5.1.4. La crisi finisecular,
  - 5.2. La primera Guerra Mundial,
    - 5.2.1. Les causes.
    - 5.2.2. Les transformacions i adaptacions econòmiques durant la guerra.
    - 5.2.3. Les conseqüències: el tractat de Versalles.
  - 5.3. La recuperació postbèl·lica.
    - 5.3.1. La reconstrucció europea.
    - 5.3.2. Els desequilibris internacionals, sobreproducció i tensions financeres.
  - 5.4. Crisi de 1929 i depressió dels anys 1930.
    - 5.4.1. Orígens de la crisi.
    - 5.4.2. La internacionalització de la crisi.
    - 5.4.3. Les respostes a la crisi als EUA i Europa.
- Tema 6. Les economies socialistes de planificació centralitzada.
  - 6.1. Formació i desenvolupament de l'URSS.
    - 6.1.1. El tsarisme i la Revolució russa.
    - 6.1.2. L'Economia de Guerra i la NEP.
    - 6.1.3. El model estalinista d'industrialització accelerada.
    - 6.1.4. Crisi i fallida del sistema. De Kruixev a Gorbatxev.
  - 6.2. L'extensió del model després de la II Guerra Mundial.
    - 6.2.1. Els països de l'Europa de l'Est.
    - 6.2.2. El model Xinès.
  - 6.3. La reinserció del bloc socialista al sistema capitalista.
    - 6.3.1. La desintegració de la URSS.
    - 6.3.2. Els països de l'Europa de l'Est.
- Tema 7. Creixement i crisi, desigualtats i relacions econòmiques internacionals, 1945-1992.
  - 7.1. Reconstrucció i creixement a l'Europa occidental.
    - 7.1.1. El Pla Marshall.
    - 7.1.2. El paper de l'Estat i l'Estat de benestar».
    - 7.1.3. El gran creixement de les dècades de 1950 i 1960.
  - 7.2. El nou marc institucional internacional.
    - 7.2.1. Els acords de Bretton Woods.
    - 7.2.2. El GATT i els blocs comercials.
  - 7.3. Crisi i recuperació dels països industrialitzats, 1973-1985.
    - 7.3.1. La Crisi del Petrolí. Causes i efectes.
    - 7.3.2. La recuperació i l'expansió econòmiques.
- Tema 8. Descolonització, independència i subdesenvolupament.

- 8.1. El procés de descolonització del Tercer Món.
  - 8.1.1. La descolonització britànica.
  - 8.1.2. La descolonització francesa.
- 8.2. Els models de desenvolupament i la Guerra Freda.
  - 8.2.1. La perifèria de l'òrbita capitalista.
  - 8.2.2. La perifèria de l'òrbita soviètica.
  - 8.2.3. Els països no-alineats i la Conferència de Bandung de 1955.
- 8.3. Neocolonialisme i subdesenvolupament.
  - 8.3.1. L'Amèrica Llatina.
  - 8.3.2. Els països àrabs.
  - 8.3.3. L'Àfrica negra.
- 8.4. De la perifèria al centre. Els Nous Països Industrialitzats.
  - 8.4.1. La industrialització dels Dragons i dels Tigres del Sud-est asiàtic.
  - 8.4.2. El creixement econòmic de Mèxic i del Brasil.

AVALUACIÓ:

Un examen final i diversos exercicis i controls al llarg del curs que podran representar fins al 25% de la nota.

BIBLIOGRAFIA:

- Aracil, R. *Historia Económica Contemporánea*. Barcelona: Teide, 1988.
- Aracil, R.; Segura, A. *Història econòmica mundial i d'Espanya*. Barcelona: Teide, 1993.
- Ashwort, W. *Breve historia de la economía internacional, desde 1850*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1978.
- Beaud, M. *Historia del capitalismo. De 1500 a nuestros días*. Barcelona: Ariel, 1986.
- Bernard, P. J. *Histoire du développement économique. XVIII-XXème. siècles*. París: Ellipses, 1989.
- Bustelo, F. *Historia Económica. Introducción a la historia económica mundial. Historia económica de España en los siglos XIX y XX*. Madrid: Editorial Complutense, 1994.
- Cameron, R. *Historia económica mundial. Desde el paleolítico hasta el presente*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- Cipolla, C. M. *Historia económica de Europa. 3: La Revolución industrial. 4: El nacimiento de las sociedades industriales. 5: El siglo XX. 6: Economías contemporáneas*. Barcelona: Ariel, 1979-1982.
- Delfauld, P.; Gerard, Cl.; Guillaume, P.; Lesourd, J. A. *Nueva historia económica mundial (siglos XIX-XX)*. Barcelona: Vicens Vives, 1984.
- Foremman-Peck, J. *Historia de la economía mundial. Las relaciones económicas mundiales desde 1850*. Barcelona: Ariel, 1985.
- Kenwood, A. G.; Lougheed, A. L. *Historia del desarrollo económico internacional. Desde 1820 hasta nuestros días*. Madrid: Istmo, 1989.
- Maddison, A. *Historia del desarrollo capitalista. Sus fuerzas dinámicas. Una visión comparada a largo plazo*. Barcelona: Ariel, 1991.
- Niveau, M. *Historia de los hechos económicos contemporáneos*. Barcelona: Ariel, 1985.
- Vidal, J. M. *Cap a una economia mundial. Nord-Sud cara a cara*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1995.

Informàtica II

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén complementar els coneixements adquirits a l'assignatura Informàtica I. Es farà una introducció al disseny, creació i utilització de Bases de Dades Relacionals. En concret es treballarà amb el gestor de BD relacionals ACCESS fent èmfasi en els aspectes d'intercanvi de dades amb altres paquets.

PROGRAMA:

- 1.- Introducció al Disseny (orientat a Bases de Dades)
  - 1.1.- Conceptes Bàsics.
  - 1.2.- Disseny d'un sistema. Metodologia E-R.
- 2.- Bases de Dades Relacionals.
  - 2.1.- Introducció.
  - 2.2.- Model Relacional.
  - 2.3.- Traducció de Chen(E-R) a Relacional.
- 3.- Gestor de Bases de Dades ACCESS.
  - 3.1.- Creació de la BD.
  - 3.2.- Consultes a la BD: QBE i SQL.
  - 3.3.- Formularis.
  - 3.4.- Informes.

BIBLIOGRAFIA:

- De Miguel, A.; Piattini, M. *Concepción y diseño de Bases de Datos*. Ed. Rama, 1993.
- Jackson, G. A. *Introducción al diseño de bases de datos relacionales*. Ed. Anaya, 1990.
- Mayne, A.; Wood, M.B. *Introducción a las bases de datos relacionales*. Díaz de Santos, 1988.
- Jürgen Bär. *El gran libro de Access para Windows 95*. Madrid, 1996.

Anglès I

CRÈDITS:6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

L'objectiu general és que l'estudiant sàpiga utilitzar la llengua anglesa en un context professional. El curs pretén assolir una competència comunicativa a nivell intermedi i al mateix temps introduir el vocabulari específic a partir de situacions estretament relacionades amb l'entorn empresarial. Els objectius que caldrà assolir durant el curs es concreten en els següents punts:

- a) adquirir la competència lingüística necessària per poder-se comunicar en situacions de l'entorn empresarial
- b) comunicar-se oralment tenint cura de la pronúncia
- c) adquirir habilitats per comprendre globalment una conversa, una presentació o una explicació oral
- d) adquirir el lèxic específic fonamental per a la comprensió i l'expressió oral i escrita.
- e) interpretar i produir documents comercials bàsics.

PROGRAMA:

Topics and areas of business communication:

1. Jobs and responsibilities.
2. Telephoning to make arrangements.
3. Business organizations.
4. Planning ahead.
5. Profiles.
6. Problem solving.

Language contents:

1. Listening: students should be able to understand specific information of short spoken exchanges without necessarily understanding every word.
2. Speaking: students will be introduced to a number of tasks which will involve them in situations common within a business-related work context.
3. Reading: students will be introduced to texts of short and medium length (350-500 words) related to the above mentioned topics.
4. Writing of short texts common within a business-related work context (messages, presentations, description of a product, company profile and business documents).
5. Grammar.
  - 5.1 Verbal tenses.
  - 5.2 Question forms.
  - 5.3 'Would' in polite questions.
  - 5.4 'Will' for future predictions.
  - 5.5 Expressing intentions: 'going to' and 'will'.
  - 5.6 Expressing opinions with 'should'.
  - 5.7 First and second conditionals.
6. Vocabulary related to the following topics:
  - 6.1 Executive titles.
  - 6.2 Work verbs.

- 6.3 Positions and responsibilities in a company.
- 6.4 Telephone calls.
- 6.5 Business activities.
- 6.6 Company structure.
- 6.7 Business documents.
- 6.8 Letter-writing.
- 6.9 Payment vocabulary.

AVALUACIÓ:

Hi haurà un examen final que constarà de dues parts: una prova oral (comprensió i expressió oral) i una prova escrita (comprensió i expressió escrita). Cadascuna de les parts representa un 50% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

- Hollet, Vicki. *Business Opportunities*. Student's Book. O.U.P., 1996.
 Hollet, Vicki. *Business Opportunities*. Workbook. O.U.P., 1996.

Recomanada:

Llibres de consulta:

- Ellis, M. & O'Driscoll, N. *Socializing*. Ed. Longman, 1998
 Stanton, A., *Written English for Business*. Ed. O.U.P., 1990
 Kerridge, D., *Presenting Facts and Figures*. Ed. Longman., 1998
 Naterop, B. Jean & Revell, R., *Telephoning in English*. Ed. C.U.P., 1997
 O'Driscoll, N. & Pilbeam, A. *Meetings and Discussions*. Ed. Longman, 1998

Diccionaris monolingües:

- Oxford Advanced Learners Dictionary*. Ed. O.U.P., 1992
 Sinclair, J. *Collins English Language Cobuild*. Ed. Collins ELT, 1998

Diccionaris bilingües:

- Galimberti Jarman, B. & Russell, R. (Eds) *The Oxford Spanish Dictionary*. Ed. O.U.P., 1994
 Oliva, S. & Buxton, A. *Diccionari Anglès-Català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995
 Oliva, S. & Buxton, A. *Diccionari Català-Anglès*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995

Diccionaris especialitzats:

- Adam, J.H. *Longman Dictionary of Business English*. Ed. Nelson, 1991

Gramàtiques:

- Duckworth, M. *Oxford Business English. Grammar and Practice* (Revised Edition). Ed. O.U.P., 1995
 Eastwood, J., *Oxford Practice Grammar*. O.U.P., 1992
 Murphy, R., *English Grammar in Use*. C.U.P., 1994

Matemàtica I

CREDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

En qualsevol entorn, i en particular en el món econòmic i de l'empresa, calen uns recursos que només pot donar la Matemàtica, i és des d'aquesta perspectiva que, per poder-los assolir, cal un coneixement com més ampli millor d'aquesta matèria. Per exemple: com afecta a una magnitud econòmica un petit en una de les seves variables? Quines decisions cal prendre per obtenir la màxima rendibilitat en un entorn econòmic concret? A aquestes qüestions, i d'altres, la Matemàtica Empresarial I pot donar-hi la resposta o, si més no, donar les bases per a poder-les respondre. Així caldrà, en primer lloc, tenir familiaritat i pràctica suficient amb els conceptes pròpiament matemàtics per poder, després, fer la corresponent aplicació al món de l'Economia i de l'Empresa.

PROGRAMA:

Tema 1. Funcions reals d'una variable real.

- 1.1. Concepte i domini.
- 1.2. Límits i continuïtat.
- 1.3. Derivació. Extrems. Elasticitat d'una funció.
- 1.4. Estudi i gràfic d'una funció.

Tema 2. Àlgebra lineal.

- 2.1. Càlcul matricial. Tipus de matrius.
- 2.2. Determinants. Propietats.
- 2.3. Rang d'una matriu. Matriu inversa.
- 2.4. Sistemes d'equacions lineals.
- 2.4. Vectors.
- 2.5. Diagonalització de matrius quadrades: vectors i valors propis.

Tema 3. Funcions de diverses variables reals.

- 3.1. Concepte. Camp d'existència. Corbes de nivell.
- 3.2. Derivació parcial. Concepte de diferencial.
- 3.3. Funcions homogènies. Teorema d'Euler.
- 3.4. Optimització: extrems relatius i condicionats.

AVALUACIÓ:

Es farà un únic examen en la convocatòria corresponent.

BIBLIOGRAFIA:

- Larson; Hostetler; Eduards. *Càlculo. Vol. I i II*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.
- Sydsaeter, K. Hammond, P. *Matemàtiques para el Anàlisis Económico*. Prentice Hall, 1998.
- Calle, ML.; Vendrell, R. *Problemas d'Àlgebra Lineal i Càlcul infinitesimal*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Demidovich, B. *Problemas y Ejercicios de Análisis Matemático*. Madrid: Paraninfo, 1993.
- Balbas; Gil; Gutierrez. *Anàlisis Matemático para la Economía. Vol. I i II*. Madrid: AC, 1989.
- Garcia, A. *Matemàtiques aplicades a la Empresa*. Madrid: AC, 1992.
- Alegre, P.; Badia, C. *Ejercicios resueltos de Matemáticas Empresariales*. Madrid: AC, 1990.
- Bombal; Marin; Vera. *Problemas de Análisis Matemático. Vol. I i II*. Madrid: AC, 1989.
- Caballero, R. *Matemàtiques aplicadas a la Economía y a la Empresa*. Madrid: Pirámide, 1993.

PÀGINES D'INTERNET:

El paraíso de las matemáticas: www.matematicas.net/

Ejercicios resueltos de matemáticas: sergiman.tripod.com/

Página Web de matematicas: www.ciudadfutura.com/matematicas/index.html

Gacetilla Matemática: www.arrakis.es/~mcj/

Assignatures optatives de Primer Curs

Sociologia del Treball i de l'Empresa

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

1. Explicar les principals teories sociològiques sobre l'activitat econòmica productiva i reproductiva. Realitzar exercicis de comparació entre aquestes teories.
2. Realitzar estudis de cas a partir dels documents proporcionats pel professor. Aquests estudis de cas s'han de resoldre utilitzant les teories explicades.
3. Desenvolupar les capacitats de reflexió i d'expressió necessàries per comparar les teories i aplicar-les als estudis de cas. Al llarg del curs es proposaran diversos exercicis individuals i en grup per desenvolupar aquestes capacitats.

PROGRAMA:

I. El treball és una relació social:

1. Què és una relació social?
2. Marx, Weber, Durkheim i la societat moderna.
3. Els tipus de treball.
4. Sociologia i política econòmica I.

II. L'organització empresarial:

1. L'organització del treball.
2. L'estructura formal de l'empresa.
3. Les pràctiques informals a l'empresa.
4. Sociologia i política econòmica II.

III. L'estructura social i el mercat de treball:

1. Què és l'estructura social?
2. El mercat de treball.
3. Les relacions de treball reproductiu.
4. Les relacions laborals.
5. L'Estat.

AVALUACIÓ:

1. Respondre una pregunta teòrica individualment (70% de la nota).
2. Plantejar i analitzar un cas pràctic en grup (30% de la nota).

BIBLIOGRAFIA:

- Borderías, C.; Carrasco, C. i Alemany, C. (comp.) *Las mujeres y el trabajo. Rupturas conceptuales*. Barcelona: FUHEM, 1994.
- Castells, M. *La era de la información*. Madrid: Alianza (3 vols.), 1998.
- Castillo, J.; Prieto, C. *Condiciones de Trabajo: un enfoque renovador de la sociología del trabajo*. Madrid: C.I.S., 1983.
- Castillo, J. J. *Sociología del trabajo*. Madrid: CIS, 1996.
- Coriat, B. *El taller y el robot. Ensayos sobre el fordismo y la producción en masa en la era de la electrónica*. Madrid: Siglo XXI, 1993.

- Coriat, B. *Pensar al revés. Trabajo y organización en la empresa japonesa*. Madrid: Siglo XXI, 1993.
- Edwards, P. K. i Scuillon, H. *La organización social del conflicto laboral*. Madrid: Ministerio del Trabajo y Seguridad Social, 1987.
- Finkel, L. *La Organización Social del Trabajo*. Madrid: Pirámide, 1994.
- Galbraith, J. K. *La cultura de la satisfacción*. Barcelona: Crítica, 1992.
- Hyman, R. *Relaciones Industriales*. Madrid: Blume, 1981.
- Lucas, A. *Sociología de la empresa*. Madrid: Ibérico-Europea, 1990.
- Miguélez, F.; Prieto, C. *Las relaciones laborales en España*. Madrid: Siglo XXI, 1991.
- Miguélez, F. et al. *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*. Barcelona: Proa, 1996.
- Sabel, C. H. *Trabajo y Política: la división del trabajo en la Industria*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1985.
- Sala, T. *La reforma del Mercado de trabajo en España*. Madrid: CIDD, 1994.
- Therborn, G. *¿Por qué en algunos países hay más paro que en otros?* València: Alfons el Magnànim, 1987.
- Toharia, L. *El Mercado de Trabajo: teoría y aplicaciones*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
- Touraine, A. *¿Qué es la democracia?* Madrid: Taurus, 1993.

Dret Laboral

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

CONTINGUT:

L'assignatura està integrada per una part introductòria en què es desenvolupa el concepte, contingut, extensió i límits del Dret del Treball, amb un extens estudi de les Fonts del Dret Laboral.

També es fa referència a la norma laboral i a la representació dels treballadors a l'empresa (delegats de personal, comitès d'empresa, delegats sindicals) i al Sindicat.

En una segona part es tracta tota la qüestió relativa als contractes de treball i a la contractació laboral en general, amb especial referència als drets i obligacions de les parts en la relació laboral, al salari, temps de treball, i al desenvolupament, alteracions i acabament de la relació laboral i acomiadament. També s'estudia en aquesta part el Conveni Col·lectiu.

Finalment, en una tercera i última part s'estudien monogràficament els conflictes individuals i col·lectius de treball.

OBJECTIUS:

L'objectiu principal de la matèria és que l'estudiant es familiaritzi amb els diferents sistemes de contractació laboral i amb les especials circumstàncies derivades de la relació empresari-treballador, tant en l'aspecte social i de convivència en l'empresa com en els dels processos contenciosos que puguin plantejar-se davant dels Tribunals de Justícia i que compregui mínimament la legislació laboral en aquest aspecte.

METODOLOGIA:

Tenint en compte la naturalesa de la matèria es complementarà la classe magistral o lliçó de síntesi amb la classe pràctica o activa, mitjançant la selecció, elaboració i discussió de casos pràctics i/o documents.

PROGRAMA:

Part I. Introducció:

Tema 1. El Dret del Treball:

- 1.1. El Dret del Treball. Concepte.
- 1.2. Àmbit d'aplicació del Dret del Treball: treball voluntari, personal, per compte aliè, remunerat i dependent.
- 1.3. La reducció legal de l'àmbit del Dret del Treball.
- 1.4. Característiques del Dret del Treball.

Part II. Sistema Normatiu del Dret del Treball.

Tema 2. Fonts del Dret del Treball:

- 2.1. Concepte de Fonts de Dret.
- 2.2. Classificació de les Fonts del Dret del Treball.
- 2.3. Fonts pròpies del Dret del Treball.

Tema 3. La Norma Laboral. Normes Genèriques:

- 3.1. El Dret del Treball i la Constitució de 1978.
- 3.2. Principals lleis de contingut laboral.
- 3.3. El reglament laboral.
- 3.4. Normes laborals de les Comunitats Autònomes.
- 3.5. Normes Internacionals.
- 3.6. La norma consuetudinària: el costum laboral.

Tema 4. Normes específiques del Dret del Treball: El Conveni Col·lectiu.

- 4.1. La representació dels treballadors a l'empresa:
  - 4.1.1. Delegats de Personal.
  - 4.1.2. Comitès d'Empresa.
  - 4.1.3. Seccions Sindicals i Delegats Sindicals.
- 4.2. Els Sindicats i Associacions Empresarials:
  - 4.2.1. El Sindicat: concepte.
  - 4.2.2. La Llei Orgànica de Llibertat Sindical.
  - 4.2.3. La llibertat sindical.
  - 4.2.4. Règim jurídic sindical.
  - 4.2.5. La representativitat sindical.
  - 4.2.6. L'acció sindical.
  - 4.2.7. Tutela de la llibertat sindical i repressió de conductes antisindicals.
  - 4.2.8. Les associacions empresarials.
- 4.3. El Conveni Col·lectiu:
  - 4.3.1. Negociació col·lectiva i Conveni Col·lectiu.
  - 4.3.2. Procediment.
  - 4.3.3. Contingut.
  - 4.3.4. Límits.
  - 4.3.5. Durada i vigència.
  - 4.3.6. Aplicació, interpretació i control.
  - 4.3.7. Concurrència de convenis.
  - 4.3.8. Adhesió i extensió.
- 4.4. L'aplicació de la norma laboral. Principis d'aplicació:
  - 4.4.1. Jerarquia de les Fonts del Dret del Treball.
  - 4.4.2. Límits d'aplicació de la norma laboral en el temps i en l'espai.
  - 4.4.3. Principis d'aplicació propis del Dret del Treball: Principi prooperari. Principi d'irrenunciabilitat de drets. Principi de norma més favorable. Principi de condició més beneficiosa. Principi de jerarquia normativa.

Part III. La relació individual de treball.

Tema 5. El Contracte de Treball.

- 5.1. El Contracte de Treball.
- 5.2. Subjectes: treballador i empresari.
- 5.3. Drets i deures derivats del contracte.
- 5.4. Forma.
- 5.5. Període de prova.
- 5.6. Relacions laborals de caràcter especial.

Tema 6. Classes i modalitats de contractes:

- 6.1. Contractes de durada indefinida i contractes de durada determinada.
- 6.2. Contractes de durada determinada: contracte per obra o servei, contracte d'interinatge, contracte pel llançament de nova activitat, contracte per circumstàncies de la producció.
- 6.3. Contractes Formatius: contracte en pràctiques, contracte d'aprenentatge.
- 6.4. La contractació temporal com a mesura de foment de l'ocupació.

Tema 7. El temps de treball.

- 7.1. jornada: concepte i classes.
- 7.2. Hores extres.
- 7.3. Hores recuperables.
- 7.4. Treball nocturn. Treballadors nocturns.

- 7.5. Treball a torns.
- 7.6. Descans setmanal.
- 7.7. Festes laborals.
- 7.8. Permisos.
- 7.9. Descans anual: les vacances.

Tema 8. El Salari.

- 8.1. Concepte i classes.
- 8.2. Estructura salarial: salari base i complements salarials.
- 8.3. Pagues extres.
- 8.4. Prestacions extrasalarials.
- 8.5. Forma, lloc i temps de pagament.
- 8.6. Mesures de protecció del salari: S.M.I.; càracter privilegiat del crèdit salarial; inembargabilitat del salari. Fons de Garantia Salarial.

Tema 9. Potestats de l'empresari:

- 9.1. Facultat disciplinària.
- 9.2. Movilitat funcional.
- 9.3. Movilitat geogràfica.
- 9.4. Modificació de les condicions de treball.

Tema 10. Alteracions de la relació laboral:

- 10.1. El canvi de subjectes i la successió de l'empresa.
- 10.2. Suspensions: concepte i classes.
- 10.3. Excedències: concepte i classes.

Tema 11. Extinció de la relació laboral:

- 11.1. L'extinció del contracte de treball: significació i modalitats.
- 11.2. L'extinció per compliment.
- 11.3. L'extinció per desaparició, jubilació o incapacitat dels subjectes.
- 11.4. L'extinció per voluntat de les parts.
- 11.5. Extinció per voluntat de l'empresari. L'acomiadament: concepte i classes.

Part IV. Relacions laborals de conflicte:

Tema 12. Conflictes individuals i col·lectius de treball.

- 12.1. Conflictes de treball: concepte i classes.
- 12.2. Conflictes individuals de treball: solució.
- 12.3. Conflictes col·lectius de treball: sistemes de solució.
- 12.4. La vaga.
- 12.5. El tancament patronal.

AVALUACIÓ:

L'assignatura està dividida en dues parts: teòrica i pràctica, cadascuna valorada amb 5 punts. Per superar l'assignatura cal aprovar les dues parts.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

Legislación Social Bàsica. Madrid: Tecnos.

De Consulta:

García, J.; Ramírez, J. M.; Sala, T. *Curso de Derecho del Trabajo*. València: Tirant lo Blanch, 1997.

Montoya, A. *Derecho del Trabajo*. Madrid: Tecnos, 1997.

Sala, T. *Derecho del Trabajo*. València: Tirant lo Blanch, 1997.

Sala, T.; Albiol, I. *Derecho Sindical*. València: Tirant lo Blanch, 1992.

Sistema Polític i Constitucional Espanyol

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

CONTINGUT:

La tasca a desenvolupar en aquest curs serà la identificació dels elements constitutius del que hom anomena «Sistema Polític i Constitucional», tant en unes breus línies generals com en el marc de la recent història política espanyola, a fi i efecte d'adquirir les nocions de l'entorn polític i constitucional indispensables per a la pràctica de l'activitat empresarial.

PROGRAMA:

- Tema 1. Els conceptes de «sistema», «política», «constitució» i «Espanya», o «De què parlarem?»
- Tema 2. Els sistemes polítics. Elements constitutius, tipologies generals i criteris de classificació.
- Tema 3. Breu repàs a la història constitucional espanyola (1812-1936). Característiques principals del constitucionalisme espanyol.
- Tema 4. La transició democràtica espanyola. Característiques, periodificació i debat entorn un procés modèlic.
- Tema 5. La Constitució espanyola de 1978. Aspectes formals. Valors i principis. Influències externes.
- Tema 6. El sistema polític dissenyat (I): l'organització territorial de l'Estat. Les Comunitats Autònomes.
- Tema 7. El sistema polític dissenyat (II): les institucions de l'Estat.
- El Cap de l'Estat: la Corona.
  - El Poder Legislatiu: Les Corts Generals.
  - El Poder Executiu: El Govern i l'Administració Pública.
  - El Poder Judicial: Tribunal Constitucional, Tribunal de Comptes i Defensor del Poble.
- Tema 8. El sistema polític dissenyat (III): la participació política.
- Concepte i tipus de participació política.
  - Les Eleccions: Fórmules per a la representació política.
  - Els processos electorals a l'Espanya democràtica (1977-1996).
  - El comportament electoral dels espanyols: abstencionisme i volatilitat.
- Tema 9. El sistema polític dissenyat (IV): els actors polítics.
- Els partits polítics (anàlisi estàtica). Definició i tipologies (anàlisi dinàmica). Els sistemes de partits. El cas espanyol.
  - Els grups de pressió i/o d'interès. Els vessants sindical i empresarial.
- Tema 10. Els reptes de futur (I): la integració supranacional.
- La política exterior espanyola durant la transició i consolidació democràtiques.
  - La integració Europea: el somni, la realitat i el desencís.
- Tema 11. Els reptes de futur (II): les crítiques al sistema.
- Les relacions entre l'executiu i el legislatiu.
  - La politització del poder judicial.
  - La reforma del Senat i l'evolució en l'Estat Autònom.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà un examen de valoració dels coneixements de l'estudiant al final del quadrimestre, compost per 10 preguntes curtes i 1 tema a desenvolupar en forma d'assaig. El seu pes dins la nota global serà del 60%. El 40% restant s'obindrà amb la realització d'un treball pràctic, a partir de la discussió de les propostes del professor.

Per superar l'assignatura s'haurà d'obtenir la suficiència en cada una de les dues parts avaluades.

BIBLIOGRAFIA:

D'ús obligatori:

Roman Marugán, Paloma (Coord.) *Sistema Político Español*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.
Text de la Constitució Espanyola de 1978.

De Consulta:

- Caciagli, M. *Elecciones y Partidos en la Transición Española*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1996. Col. Monografías, 89.
- Cotarelo, R. *Transición Política y Consolidación Democrática. España (1975-1986)*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1992.
- Cotarelo, R.; Maldonado, J.; Roman, P. *Sistemas Políticos de la Unión Europea*. Madrid: Universitas, 1993.
- Del Castillo, P. *Comportamiento Político y Electoral*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1994. Número monogràfic sobre *La Integración Europea ante la reforma de 1996* de la Revista de Estudios Políticos, 90. Oct-Dic. Madrid, 1995.
- Pasquini, G. *et. al. Manual de Ciencia Política*. Madrid: Alianza Ed., 1991. Col. Alianza Universidad Textos, 125.
- Pastor, M. *Fundamentos de Ciencia Política*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.
- Sartori, G. *Partidos y Sistemas de Partidos*. Madrid: Alianza Ed., 1987. la reimp. Col. Alianza Universidad, 267.
- Solé, J.; Aja, E. *Constituciones y Periodos Constituyentes en España (1908-1936)*. Madrid: Siglo XXI, 1988

Assignatura de Lliure Elecció

Matemàtica Inicial

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Omplir llacunes o buits importants de l'estudiant en l'aprenentatge de la matemàtica elemental, com pot ser el càlcul més elemental, o com repassar i reforçar conceptes pràctics bàsics donats en els estudis secundaris.

Aquesta assignatura va dirigida als estudiants amb dèficits en l'assoliment de la base matemàtica necessària per seguir correctament les assignatures que tenen en els seus continguts una important component matemàtica.

PROGRAMA:

1. Operacions elementals.
  - 1.1 Potències i radicals de nombres naturals, enters, racionals i reals.
  - 1.2 Operacions amb polinomis. Potències de polinomis. Productes notables.
  - 1.3 Descomposició factorial. Teorema de Ruffini.
  - 1.4 Operacions amb fraccions algebraiques.
2. Equacions.
  - 2.1 Equacions de primer i de segon grau. Inequacions.
  - 2.2 Equacions polinòmiques.
  - 2.3 Sistemes lineals d'equacions amb dues variables.
3. El nombre e.
  - 3.1 Logaritmes i exponents.
  - 3.2 Equacions logarítmiques i exponencials.
  - 3.3 Sistemes no lineals d'equacions amb dues variables.
4. Trigonometria bàsica.
5. Funcions bàsiques.
6. Límits elementals de funcions. Interpretació geomètrica dels límits.
7. Càlcul de derivades.
8. Càlcul d'integrals.
9. Còniques.

AVALUACIÓ:

Es farà un únic examen en la convocatòria corresponent. A més es podrien realitzar diversos controls durant el curs que podrien ajudar a augmentar la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

- Colera, J.; de Guzman, J. M. i altres. *Matemàtiques I (Bachillerato Logse I)*. Madrid: Anaya, 1996.
Colera, J.; de Guzman, J. M. i altres. *Matemàtiques II (Bachillerato Logse II)*. Madrid: Anaya, 1997.

Programes de les assignatures de Primer Cicle (Pla 1996)

Assignatures obligatòries de Primer Cicle

Microeconomia I (Introducció)

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Introduir els estudiants en els conceptes bàsics de l'anàlisi econòmica, donant una visió prou àmplia de la seva gènesi i el seu desenvolupament històric. La segona part consisteix en una introducció a les teories específiques de la microeconomia.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció a l'economia: Història del pensament econòmic. Escoles, aportacions i autors.

Tema 2. El sistema econòmic. Visió agregada. El flux circular de la renda i les taules Input-Output.

Tema 3. La teoria econòmica Neoclàssica. Supòsits de partida; individualisme metodològic, desagregació i maximització. El problema econòmic fonamental i el mercat com a mecanisme d'assignació.

Tema 4. El funcionament dels mercats competitius. Oferta i demanda. Processos d'ajustament.

Tema 5. La fonamentació de la demanda; el comportament dels consumidors. La funció d'utilitat, la restricció pressupostària i l'elecció òptima. L'elasticitat.

Tema 6. La fonamentació de l'oferta; el comportament de les empreses. La funció de producció, la minimització de costos i la maximització de beneficis.

Tema 7. Altres formes de mercat: monopoli.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del quadrimestre.

BIBLIOGRAFIA:

Lipsey, R. G. *Introducció a la economia positiva*. 12a ed. Barcelona: Vicens Vives, 1991.

Madariaga, R. *Economia: teoria i problemes*. (2a ed.) Vic: Eumo Editorial, 1998.

Nicholson, W. *Teoria Macroeconòmica*. Madrid: McGraw-Hill, 1997.

Roncaglia, A. *Elements fonamentals d'economia política*. 1a ed. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Samuelson P. Nordhaus: *Economia*. McGraw-Hill.

Wonnacott; Wonnacott. *Introducció a la economia*. McGraw-Hill.

Stiglitz, J. E. *Microeconomia*. Barcelona: Ariel, 1998

Pindyck, R. S.; Rubinfeld, D. L. *Microeconomia*. Madrid: Prentice Hall Iberia, 1998

Matemàtica Empresarial I

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

En qualsevol entorn, i en particular en el món econòmic i de l'empresa, calen uns recursos que només pot donar la Matemàtica, i és des d'aquesta perspectiva que, per poder-los assolir, cal un coneixement com més ampli millor d'aquesta matèria. Per exemple: Com afecta a una magnitud econòmica un petit canvi en una de les seves variables? Quines decisions cal prendre per obtenir la màxima rendibilitat en un entorn econòmic concret? etc. A aquestes qüestions, i d'altres, la Matemàtica Empresarial I pot donar-hi resposta o, si més no, donar les bases per a poder-les respondre. Així caldrà, en primer lloc, tenir familiaritat i pràctica suficient amb els conceptes pròpiament matemàtics per poder, després, fer la corresponent aplicació al món de l'Economia i de l'Empresa.

PROGRAMA:

Tema 1. Funcions reals d'una variable real.

- 1.1 Límits i derivades. Elastacitat d'una funció.
- 1.2 Estudi i gràfica.

Tema 2. Funcions reals de diverses variables reals.

- 2.1. Topologia a $\mathbb{R}^n$.
- 2.2. Concepte de funció de diverses variables. Aplicacions econòmiques.
- 2.3. Límits i continuïtat.
- 2.4. Derivades vectorials. Derivades parcials. Gradient.
- 2.5. Diferencial d'una funció.
- 2.6. Funcions compostes i funcions implícites.
- 2.7. Derivació successiva. Teorema de Schwarz.
- 2.8. Funcions homogènies. Teorema d'Euler.
- 2.9. Extrems lliures. Aplicacions econòmiques.
- 2.10. Extrems condicionats. Mètode dels multiplicadors de Lagrange.
- 2.11. Introducció a la programació lineal.

Tema 3. Àlgebra lineal

- 3.1. Àlgebra de les matrius quadrades. Tipus de matrius. Rang d'una matriu.
- 3.2. Determinant d'una matriu quadrada. Propietats.
- 3.3. Matriu inversa. Propietats.
- 3.4. Espais vectorials reals. Dependència i independència lineals. Canvis de base.
- 3.5. Aplicacions lineals, definició, nucli i imatge.
- 3.6. Matriu associada a una aplicació lineal. Canvis de base.
- 3.7. Vectors i valors propis d'un endomorfisme. Diagonalització d'un endomorfisme.
- 3.8. Formes quadràtiques. Producte escalar. Ortogonalitat. Formes bilineals.
- 3.9. Diagonalització i classificació d'una forma quadràtica.

AVALUACIÓ:

Es farà un únic examen en la convocatòria escaient.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

Teoria:

- Balbas; Gil; Gutiérrez. *Análisis Matemático para la Economía*. Vol. I i II. Editorial AC, 1989.
Chiang, C. *Métodos Fundamentales de Economía Matemática*. Madrid: AC, 1987.
García, A. *Matemáticas aplicadas a la Empresa*. Madrid: AC, 1992.
Gutiérrez, S. *Álgebra Lineal para la Economía*. Madrid: AC, 1985.
Larson; Hostetler; Edwards. *Cálculo*. Vols. 1 i 2. Madrid: Mc Graw-Hill, 1995.
López, M.; Vegas, A. *Curso Básico de Matemáticas para la Economía y Dirección de Empresas I*. Madrid: Pirámide, 1994.

Problemes:

- Alegre, P.; Badia, C. i altres. *Ejercicios resueltos de Matemáticas Empresariales*. Madrid: AC, 1990.
Bombal; Marin; Vera. *Problemas de Análisis Matemático*. Vols. I i II. Madrid: AC, 1989.
Caballero, R. y otros. *Matemáticas aplicadas a la Economía y a la Empresa*. Madrid: Pirámide, 1993.
Calle, M. Luz; Vendrell, R. *Problemes d'Àlgebra Lineal i Càlcul Infinitesimal*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
Cancelo; López Ortega; González-Conde; Montero. *Problemas de Álgebra Lineal para Economistas*. Vols. I i II. Editorial Tébar Flores, 1987.
Demidovich, B. *Problemas y Ejercicios de Análisis Matemático*. Madrid: Paraninfo, 1993.
López, M.; Vegas, A. *Curso Básico de Matemáticas para la Economía y Dirección de Empresas II. Ejercicios*. Madrid: Pirámide, 1994.

Economia de l'Empresa I

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Conceptes preliminars bàsics (justificació de l'existència de l'empresa com a mecanisme de coordinació alternatiu al mercat). Principals programes d'investigació a l'economia de l'empresa (enfocament administratiu, contractual, situacional, estratègic i de sistemes). L'empresa i el seu entorn general. L'empresa i el seu entorn específic. Variables que determinen la configuració estructural de l'empresa (estructura econòmica i financera, estructura i forma organitzativa, estructura de propietat, mida i creixement).

PROGRAMA:

Tema 1. Conceptes preliminars bàsics.

- 1.1. Empresa i economia.
- 1.2. El problema de l'assignació de recursos.
- 1.3. Mercat i empresa com a mecanismes de coordinació.
- 1.4. Evolució de la problemàtica organitzativa a l'empresa.
- 1.5. La figura de l'empresari.

Tema 2. L'empresa i el seu entorn general.

- 2.1. Econòmic.
- 2.2. Tecnològic.
- 2.3. Sociocultural.
- 2.4. Polític i legal.

Tema 3. L'empresa i el seu entorn específic.

- 3.1. Nous productes.
- 3.2. Proveïdors.
- 3.3. Clients.
- 3.4. Administració.
- 3.5. Propietaris i agents socials.

Tema 4. La configuració estructural de l'empresa.

- 4.1. Estructura econòmica i financera.
- 4.2. Estructura organitzativa.
- 4.3. Estructura de propietat.
- 4.4. Forma jurídica.
- 4.5. Mida d'empresa.

BIBLIOGRAFIA:

- Bueno, E.; Cruz, I. i Duran, J. J. *Economía de la empresa*. Madrid: Pirámide, 1993.
- Cubruo, A. *Introducción a la administración de empresas*. Madrid: Civitas, 1996.
- Porter, M.E. *Estrategia competitiva*. Mèxic: CECOSA, 1982
- Salas, V. *Economía de la empresa, decisiones i organización*. Barcelona: Ariel, 1986.
- Serra, A. *La empresa, Análisis económico*. Barcelona: Labor, 1993.
- Suárez, A. *Curso de economía de la empresa*. Madrid: Pirámide, 1992.
- Tarrago, F. *Fundamentos de economía de la empresa*. Barcelona: Librería Hispano-Americana, 1989

Dret Empresarial

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Es tracta d'una assignatura de dret privat, comprensiva del dret civil i el dret mercantil.

Consta d'una primera part dedicada al dret civil (introducció, fonts del dret, aplicació i eficàcia de la llei; les situacions jurídiques i els béns, dret de la persona –persona física i persona jurídica-, obligacions i contractes, possessió, propietat i els altres drets reals i els efectes patrimonials del matrimoni); i una segona part dedicada al dret mercantil (introducció, l'empresa, l'empresari i l'establiment mercantil, la societat anònima i el seu finançament, la societat de responsabilitat limitada, la societat unipersonal anònima i de responsabilitat limitada, altres tipus societaris, el dret concursal, la publicitat mercantil, la contractació mercantil i els títols-valors).

L'objectiu principal és que l'estudiant conegui i aprofundeixi en les institucions bàsiques del dret civil (sobretot els contractuals) com a antecedent necessari per tractar posteriorment l'especialitat del dret mercantil. En aquesta especialitat es tracta de que l'estudiant sàpiga connectar els aspectes jurídics del dret mercantil amb les qüestions més tècniques que fan referència a l'empresa i que, en finalitzar l'aprenentatge de la matèria, estigui en condicions de qüestionar i plantejar problemes davant dels instruments mercantils.

La finalitat bàsica és que l'estudiant complementi els seus coneixements tècnics empresarials amb els aspectes jurídics mercantils necessaris que regulen l'activitat empresarial i comercial. També es pretén que l'estudiant sigui capaç de familiaritzar-se amb el lèxic i les expressions jurídiques en la seva activitat professional.

METODOLOGIA

Tenint en compte la naturalesa de la matèria, es fa servir majoritàriament la classe magistral o lliço de síntesi, encara que també s'utilitza la classe pràctica o activa, mitjançant la selecció, elaboració i la discussió de casos pràctics i/o documents.

PROGRAMA

A.-Dret civil.

I.-Introducció

1.-El Dret.

1.1.-El concepte i les característiques del dret.

1.2.-La norma jurídica.

2.-La diferenciació dret públic-dret privat.

2.1.-El dret civil: concepte.

2.2.-El Codi Civil i la legislació civil espanyola.

2.3.-La coexistència de diversos ordenaments jurídics civils en el territori de l'Estat espanyol.

3.-Les fonts del dret.

3.1.-El sistema de fonts.

3.2.-La Llei: concepte, característiques i classes. Els Tractats Internacionals.

3.3.-El costum.

3.4.-Els principis generals del dret.

3.5.-La jurisprudència.

4.-L'aplicació i l'eficàcia de la llei.

4.1.-L'aplicació de la llei: formes d'aplicació de la llei.

4.2.-L'eficàcia de la llei.

II.-Les situacions jurídiques i els béns

1.-La relació jurídica.

1.1.-La relació jurídica: concepte. Estructura de la relació jurídica.

1.2.-El dret subjectiu: el subjecte de la relació jurídica.

2.-Els béns i les coses.

2.1.-Els béns i les coses: classes de coses.

2.2.-El concepte de finca: finques rústiques i finques urbanes.

2.3.-El concepte de patrimoni.

3.-El temps i els seus efectes jurídics.

3.1.-La prescripció.

3.2.-La caducitat.

III.-La persona

1.-La persona.

1.1.-La persona: concepte i classes.

1.2.-La personalitat civil.

2.-La persona física.

2.1.-L'adquisició de la personalitat.

2.2.-L'extinció de la personalitat.

3.-La persona jurídica.

3.1.-El règim de les persones jurídiques en general.

3.2.-La persona jurídica: concepte i classes.

IV.-Les obligacions i els contractes

1.-L'obligació.

1.1.-L'obligació: concepte i classes.

1.2.-Les fonts de les obligacions.

1.3.-El compliment normal de les obligacions: el pagament i les altres causes d'extinció de les obligacions.

1.4.-El compliment anormal de les obligacions.

1.5.-La transmissió de les obligacions.

2.-La teoria del negoci jurídic.

2.1.-El negoci jurídic: concepte, classes i elements.

2.2.-La representació: concepte i classes.

3.-El contracte.

3.1.-El contracte: concepte.

3.2.-L'estructura i els elements del contracte.

3.3.-La perfecció, la interpretació i la consumació dels contractes.

3.4.-La ineficàcia dels contractes: nul·litat, anul·labilitat, rescissió i resolució dels contractes.

4.-Alguns tipus contractuals:

4.1.-La compra-venda: concepte, característiques, naturalesa i classes.

4.2.-La donació: concepte i classes.

4.3.-L'arrendament: concepte i classes.

4.4.-La societat: concepte i classes.

4.5.-El dipòsit: concepte i classes.

V.-La possessió, la propietat i els altres drets reals

1.-La possessió.

1.1.-La possessió: concepte i classes.

2.-El dret real.

2.1.-El dret real: concepte i classes.

- 3.-El dret de propietat.
  - 3.1.-El dret de propietat: concepte.
  - 3.2.-La funció social de la propietat: límits al dret de propietat.
  - 3.3.-La protecció del dret de propietat.
- 4.-Els altres drets reals.
  - 4.1.-El dret d'usdefruit: concepte i característiques.
  - 4.2.-Els drets reals de garantia: concepte, característiques i classes.
- 5.-La publicitat dels drets reals immobiliaris.
  - 5.1.-El registre de la propietat: concepte i títols i drets inscrivibles.
  - 5.2.-Les funcions del registre de la propietat.

VI.-Els efectes patrimonials del matrimoni

- 1.-Els règims econòmics matrimonials.
  - 1.1.-Els règims econòmics matrimonials en el Codi Civil i en la legislació civil catalana.
  - 1.2.-El règim de separació de béns.
  - 1.3.-El règim de participació.
  - 1.4.-El règim de societat de guanys.

B.-Dret mercantil

I.-Introducció

- 1.-Introducció i fonts del dret mercantil.
  - 1.1.-El dret mercantil: concepte i característiques.
  - 1.2.-El dret mercantil com el dret dels actes jurídics realitzats en massa.
  - 1.3.-El dret mercantil com el dret d'empresa: concepte d'empresa.
  - 1.4.-Els elements del dret mercantil.
  - 1.5.-Les fonts del dret mercantil: concepte i classes.
  - 1.6.-Les condicions generals de la contractació i del contracte.

II.-L'empresa, l'empresari i l'establiment mercantil

- 1.-L'empresa, l'empresari i l'establiment mercantil.
  - 1.1.-El concepte jurídic d'empresa.
  - 1.2.-El concepte jurídic d'empresari.
  - 1.3.-Les classes d'empresaris.
  - 1.4.-La responsabilitat de l'empresari.
  - 1.5.-L'establiment mercantil: concepte i elements.
- 2.-L'empresari individual.
  - 2.1.-L'empresari individual: concepte. Capacitat per ser empresari.
  - 2.2.-Incapacitats, inhabilitacions, prohibicions i incompatibilitats.
  - 2.3.-L'Estatut jurídic de l'empresari estranger.
  - 2.4.-Els col·laboradors de l'empresari: el factor.
  - 2.5.-Els col·laboradors autònoms col·legiats: els agents mitjancers en general: concepte i classes.
- 3.-L'empresari social.
  - 3.1.-La societat mercantil: concepte, característiques i classes.
  - 3.2.-La distinció entre societats personalistes i societats capitalistes.
  - 3.3.-La societat col·lectiva: concepte, característiques i requisits de constitució.
  - 3.4.-La societat comanditària simple: concepte, característiques i requisits de constitució.
  - 3.5.-La societat comanditària per accions: concepte i característiques.

III.-La societat anònima

- 1.-La societat anònima: aspectes fundacionals.
  - 1.1.-La societat anònima: concepte, característiques i règim legal.
  - 1.2.-Constitució, publicitat i personalitat jurídica.

- 1.3.-Els procediments de fundació de la societat anònima.
- 1.4.-La nul·litat de la societat anònima.
- 1.5.-Les societats anònimes especials.
- 2.-L'estructura financera. El capital social.
  - 2.1.-El patrimoni i el capital social en la societat anònima.
  - 2.2.-El desemborsament del capital social.
  - 2.3.-L'acció com a títol.
  - 2.4.-L'acció com a expressió de la qualitat de soci.
  - 2.5.-L'acció com a objecte de negocis jurídics.
  - 2.6.-La copropietat i els drets reals sobre les accions.
  - 2.7.-Les prestacions accesoris.
- 3.-Els òrgans socials.
  - 3.1.-Els òrgans socials de la societat anònima: concepte i classes.
  - 3.2.-La Junta General d'Accionistes: concepte, característiques, classes i règim jurídic.
  - 3.3.-Els administradors: concepte. Estructura de l'òrgan d'administració.
  - 3.4.-La responsabilitat dels administradors.
- 4.-La modificació dels estatuts i l'augment i la reducció del capital.
  - 4.1.-La modificació dels estatuts.
  - 4.2.-L'augment de capital.
  - 4.3.-La reducció de capital.
- 5.-La transformació, la fusió i l'escissió.
  - 5.1.-La transformació de la societat anònima: concepte i requisits.
  - 5.2.-La fusió de la societat anònima amb altres societats: concepte, característiques, requisits i períodes.
  - 5.3.-L'escissió de la societat anònima: concepte, requisits i períodes.
- 6.-La dissolució i la liquidació.
  - 6.1.-La dissolució de la societat anònima.
  - 6.2.-La liquidació de la societat anònima: concepte, procediment i efectes.
  - 6.3.-L'extinció de la societat anònima.
- IV.-La societat de responsabilitat limitada
  - 1.-La societat de responsabilitat limitada: introducció i nocions fonamentals.
    - 1.1.-L'evolució històrica. La regulació legal i les característiques genèriques.
    - 1.2.-La societat de responsabilitat limitada: concepte i característiques.
    - 1.3.-La constitució de la societat de responsabilitat limitada.
    - 1.4.-Les participacions socials: concepte, característiques i règim jurídic.
    - 1.5.-Els òrgans socials: concepte, classes i règim jurídic.
    - 1.6.-La modificació dels estatuts socials.
    - 1.7.-L'augment i la reducció del capital.
    - 1.8.-La transformació, la fusió i l'escissió de la societat.
    - 1.9.-La separació i l'exclusió de socis.
    - 1.10.-La dissolució i la liquidació.
- V.-La societat unipersonal anònima i de responsabilitat limitada
  - 1.-La societat unipersonal i la Llei de Societats de Responsabilitat Limitada
    - 1.1.-La societat unipersonal: consideracions prèvies.
    - 1.2.-La delimitació legal dels supòsits d'unipersonalitat.
    - 1.3.-El règim de la publicitat de la societat unipersonal.
    - 1.4.-El règim intern del funcionament de la societat unipersonal. Les decisions del soci únic.
    - 1.5.-El règim extern del funcionament de la societat unipersonal.

VI.-Els altres tipus societaris

1.-Les societats coopeeratives, les societats de garantia recíproca, les societats laborals i les agrupacions d'empreses.

1.1.-Les societats cooperatives: concepte, característiques, classes i règim jurídic.

1.2.-Les societats de garantia recíproca: concepte, característiques i règim jurídic.

1.3.-Les societats laborals: concepte, característiques i règim jurídic.

1.4.-Les agrupacions d'empreses: les unions temporals d'empreses, les agrupacions d'interés econòmic i l'associació de comptes en participació.

VII.-El finançament de la societat anònima amb recursos aliens

1.-L'emissió d'obligacions

1.1.-L'emissió d'obligacions: consideracions prèvies i regulació.

1.2.-L'obligació: concepte, característiques, requisits i classes.

1.3.-Les obligacions convertibles en accions.

VIII.-El dret concursal

1.-La regulació jurídica de la insolvència de l'empresari.

1.1.-L'anormalitat en el compliment de les obligacions.

1.2.-Els procediments reguladors de la insolvència.

1.3.-La suspensió de pagaments: concepte, pressupòsits i règim jurídic.

1.4.-La fallida: concepte, classes, pressupòsits i règim jurídic.

IX.-La publicitat mercantil

1.-La publicitat mercantil en general.

1.1.-El Registre Mercantil: concepte i funcions.

X.-La contractació mercantil

1.-El contracte mercantil en general.

1.1.-El contracte com a instrument de circulació.

1.2.-Les característiques específiques del contracte mercantil.

2.-La compra-venda mercantil.

2.1.-La compra-venda mercantil: concepte, característiques i règim jurídic.

2.2.-Les compra-vendes mercantils especials.

3.-Els altres contractes de distribució de mercaderies afins a la compra-venda.

3.1.-El contracte estimatori.

3.2.-El contracte de subministrament.

3.3.-El contracte de permuta.

3.4.-La transferència de crèdits.

4.-Els contractes de col·laboració, finançament i fiançament.

4.1.-El contracte de préstec: concepte i règim jurídic.

4.2.-El contracte de compte corrent comercial.

4.3.-El contracte de *factoring*

4.4.-El contracte de *leasingo* d'arrendament financer.

4.5.-El contracte de *franchisingo* de franquícia.

4.6.-El contracte de fiançament mercantil.

5.-Altres contractes de col·laboració.

5.1.-El contracte de comissió.

5.2.-El contracte de mediació.

5.3.-El contracte d'agència.

XI.-Els títols-valors

1.-Els títols-valors. La lletra de canvi, el xec i el pagaré.

1.1.-Els títols-valors: concepte, característiques i classes.

- 1.2.-La lletra de canvi: concepte i regulació.
- 1.3.-El xec: concepte, característiques i regulació.
- 1.4.-El pagaré: concepte, característiques i regulació.

AVALUACIÓ

Al final del quadrimestre hi haurà l'examen final de l'assignatura. La puntuació mínima exigida per a superar l'assignatura és de 5. De forma complementària es tenen en compte treballs presentats i casos pràctics resolts pels estudiants.

BIBLIOGRAFIA

Obligatòria:

- Codi Civil i legislació complementària.*
Compilació del Dret Civil de Catalunya i legislació complementària.
Codi de Comerç i legislació complementària.
Constitució Espanyola.

De consulta:

- Albaladejo, M. *Derecho Civil*. Vols I-II i III. Barcelona: Llibreria Bosch, 1989-1996.
 Albaladejo, M. *Compendio de Derecho Civil*. Barcelona: Llibreria Bosch 1990.
 Álvarez Conde, E. *Curso de Derecho Constitucional*. Vols I i II. Madrid: Tecnos, 1992-1993.
 Aparicio, Miguel Àngel. *Introducción al Sistema Político y Constitucional Español*. Barcelona: Ariel, 1984.
 Badenes Gasset, Ramón. *El contrato de compra venta*. Vols I i II. Barcelona: Llibreria Bosch, 1979.
 Balaguer, F. *Fuentes del Derecho. Principios del Ordenamiento Constitucional*. Madrid: Tecnos, 1991.
 Boquera Matarredona, J. *La Sociedad Unipersonal de Responsabilidad Limitada*. Madrid: Civitas, 1996.
 Broseta, M. *Manual de Derecho Mercantil*. Madrid: Tecnos, 1994.
 Calavia Molinero, J. M. *Dret Mercantil. Dret de Societats*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 1997.
 Calavia Molinero, J. M. *Empresarials. Dret Mercantil*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 1997.
 Díez Picazo, L. i Gullón, Antonio. *Instituciones de Derecho Civil*. Vols 1 i 2. Madrid: Tecnos 1995.
 Echevarria Saenz, Joseba A. *El contrato de franquicia. Definición y conflictos en las relaciones internas*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.
 García de Enterría, J. *Contrato de factoring y cesión de créditos*. Madrid: Civitas, 1995.
 González Casanova, J.A. *Teoría del Estado y Derecho Constitucional*. Barcelona, Vicens Vives, 1987.
 Jimenez Sánchez, Guillermo. *Derecho Mercantil*. Barcelona: Ariel, 1992.
 Jimenez Sánchez, Guillermo. *Lecciones de Derecho Mercantil*. Madrid: Tecnos, 1997.
 Lacruz Verdejo, J. L.; Sancho, F de A. *Elementos de Derecho Civil*. Vols I-II-III-III bis i IV. Barcelona: Llibreria Bosch, 1984-1991.
 Lasarte Álvarez, C. *Curso de Derecho Civil Patrimonial*. Madrid: Tecnos, 1995
 Lasarte Álvarez, C. *Principios de Derecho Civil*. Madrid: Editorial Trivium SA, 1996.
 Latorre, A. *Introducción al Derecho*. Barcelona: Ariel, 1988.
 Lopez Guerra, L. *Introducción al Dret Constitucional*. València: Tirant lo Blanch, 1995.
 Lopez Guerra, L. *Dret Constitucional*. Volums 1 i 2. València: Tirant lo Blanch, 1995
 Monge Gil, A. L. *Las Agrupaciones de Interés Económico*. Madrid: Tecnos, 1995.
 Moreno Quesada, B. *Derecho Civil Patrimonial*. Granada: Comares, 1995.
 Pérez Royo, J. *Curso de Derecho Constitucional*. Madrid: Marcial Pons, 1995.
 Puig i Ferriol, L. *Manual de Derecho Civil*. Vols I i II. Madrid: Marcial Pons, 1995-1996.
 Uria, R. *Derecho Mercantil*. Madrid: Marcial Pons, 1997.
 Vicent Chuliá, F. *Introducción al Derecho Mercantil*. València: Tirant Lo Blanch, 1996.
 Villar Uribarri, J.M. *Règimen jurídico del leasing*. Madrid: Edersa, 1993.

Estadística Empresarial I

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Introduir l'estudiant en els conceptes fonamentals de l'estadística descriptiva aplicada a l'empresa. Variables unidimensionals i bidimensionals. Estadística d'atributs i teoria de variables aleatòries. Comprendre l'estadística inductiva i arribar a veure la relació entre Teoria Econòmica, la Matemàtica i l'Estadística Inferencial.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció

- 1.1. Conceptes bàsics.
- 1.2. Tipus de dades.
- 1.3. Estadística Descriptiva i Estadística Inferencial.
- 1.4. Informació Estadística.

Tema 2. Anàlisi descriptiva de variables unidimensionals.

- 2.1. Distribució de freqüències.
- 2.2. Mesures de posició.
- 2.3. Mesures de dispersió.
- 2.4. Moments centrals i no centrals
- 2.5. Mesures de forma.
- 2.6. Transformacions lineals. Tipificació.
- 2.7. Mesures de concentració.

Tema 3. Anàlisi descriptiva de variables bidimensionals.

- 3.1. Distribució bivariant de freqüències.
- 3.2. Distribucions marginals i condicionades.
- 3.3. Independència estadística.
- 3.4. Moments en distribucions bidimensionals.
- 3.5. Covariància i correlació.
- 3.6. Ajust lineal.
- 3.7. Vector de mitjanes i matriu de variàncies i covariàncies.

Tema 4. Anàlisi descriptiva d'atributs.

- 4.1. Correlació per rangs.
- 4.2. Associació entre caràcters nominals.
  - 4.2.1. Taula de contingència.
  - 4.2.2. Coeficients d'associació.

Tema 5. Nombres índex

- 5.1. Concepte i classificació.
- 5.2. Propietats dels nombres índex.
- 5.3. Deflació de sèries estadístiques.
- 5.4. Enllaços i canvis de base.
- 5.5. Índex de preus, de quantitat i de valor.
- 5.6. Consideracions pràctiques.
  - 5.6.1. Problemes en la construcció de nombres índex complexos.
  - 5.6.2. Índex d'especial rellevància.

Tema 6. Teoria de la probabilitat

- 6.1. Experiment aleatori: Espai de referència i successos aleatoris.
- 6.2. Mesura de la probabilitat. Axiomàtica i propietats.
- 6.3. Probabilitats conjunta, marginal i condicional.
- 6.4. Successos estadísticament independents.
- 6.5. Teorema de Bayes.

Tema 7. Variable aleatòria unidimensional.

- 7.1. Concepte de variable aleatòria.
- 7.2. Variables aleatòries discretes i contínues: Distribucions de probabilitat.
- 7.3. Característiques de la variable aleatòria.
- 7.4. Desigualtat de Tchebychev.
- 7.5. Algunes distribucions discretes: Bernoulli, Binomial, Geomètrica, Hipergeomètrica, de Poisson.
- 7.6. Algunes distribucions contínues: Uniforme, Exponencial i Normal.

Tema 8. Variable aleatòria bidimensional i n-dimensional.

- 8.1. Variable aleatòria bidimensional.
- 8.2. Distribució de probabilitat conjunta. Distribucions marginals i condicionades.
- 8.3. Variables aleatòries estadísticament independents.
- 8.4. Valors esperats i moments per a distribucions bivariants.
- 8.5. Vector de variables aleatòries. Esperança i matriu de variàncies i covariàncies.
- 8.6. Distribució normal bidimensional i n-dimensional.
- 8.7. Distribució de formes quadràtiques.
- 8.8. Distribucions derivades de la distribució normal.

Tema 9. Convergència.

- 9.1. Convergència de variables aleatòries.
- 9.2. Tipus de convergència. Convergència a la normal de les distribucions binomial i de Poisson.
- 9.3. Teorema Central del Límit.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà un examen en la convocatòria escaient.

BIBLIOGRAFIA:

- Barbancho, A. *Estadística Elemental Moderna*. Barcelona: Ariel, 1986.
- Canavos, G. C. *Probabilidad y Estadística*. McGraw-Hill, 1988.
- Chao, L. L. *Estadística para las Ciencias Administrativas*. McGraw-Hill, 1993.
- Fernández, C.; Fuentes, F. *Curso de Estadística Descriptiva*. Barcelona: Ariel, 1995.
- Larson, H. J. *Introducción a la Teoría de Probabilidades e Inferencia Estadística*. Limusa, 1992.
- Martín, M. P; Martín, F. J. *Curso Básico de Estadística Económica*. AC, 1985.
- Martín, F. J. *Introducción a la Estadística Económica y Empresarial (Teoría y Práctica)*. AC, 1994.
- Martín, F. J.; Ruiz, L. *Estadística I: Probabilidad*. AC, 1995.
- Peña, D. *Estadística, Modelos y Métodos, 1. Fundamentos*. AUT, 1988.
- Spiegel, M. R. *Estadística*. McGraw-Hill, 1991.
- Thomas, J. J. *Introducción al Análisis Estadístico para Economistas*. Barcelona: Marcombo, 1986.
- Uriel, E.; Muñoz, M. *Estadística Económica y Empresarial*. Madrid: AC, 1988.
- Wonnacitt, T. H.; Wonnacott, R. J. *Fundamentos de Estadística para Administración y Economía*. Mèxic: Limusa, 1993.

Macroeconomia I (Introducció)

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Familiaritzar l'estudiant amb el vocabulari de les macromagnituds. Fer una primera aproximació als models macroeconòmics que permeten corelacionar les principals variables i desenvolupar els models de manera que arribin a servir d'orientació a l'hora de discutir propostes de política econòmica.

PROGRAMA:

Tema 1. Definició de les principals macromagnituds, comptabilitat nacional i el flux circular de la renda.

Tema 2. La idea del multiplicador de Keynes (model de 45°) i la política fiscal.

Tema 3. L'economia monetària i la política monetària. El paper dels bancs i del banc central, la creació del diner bancari.

Tema 4. Discussió de polítiques econòmiques a curt termini amb el supòsit de preus constants (model IS-LM)

Tema 5. Introducció al model de síntesi neoclàssica amb preus variables (DA-OA)

AVALUACIÓ:

Examen final teòric i pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

Comas, J. *Macroeconomia: teoria i problemes*. Vic: Eumo Editorial, 1997.

Dornbusch, R. i Fischer, S. *Macroeconomia*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.

Roncaglia, A. *Elements fonamentals d'economia política*. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Sachs, J. i Lawain, F. *Macroeconomia en la economia global*. Mèxic: Prentice Hall, 1994.

Matemàtica Empresarial II

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

L'assignatura consta de temes ben diversos i diferenciats entre si i, potser, sense massa connexió entre ells. L'objectiu és donar els instruments necessaris, cada cop més complexos però alhora imprescindibles, per poder avançar en el coneixement del món de l'Economia i l'Empresa i aconseguir el domini d'aquests instruments com una forma d'apropar-nos a l'anàlisi econòmica, espai en què l'economista emprà símbols matemàtics en el moment que exposa el problema, i fa servir els resultats de la matemàtica per a la seva resolució i posteriors conclusions.

PROGRAMA:

Tema 1. Sèries numèriques i funcionals.

- 1.1. Successions i sèries. Propietats.
- 1.2. Convergència de sèries. Criteris.
- 1.3. Sèries alternades i convergència absoluta.
- 1.4. Polinomis de Taylor i MacLaurin.
- 1.5. Sèries de potències. Convergència.

Tema 2. Integració.

- 2.1. Primitives. Integral definida.
- 2.2. Integrals Impròpies.
- 2.3. Integrals iterades. Àrea en el pla.
- 2.4. Integrals dobles. Volum.

Tema 3. Equacions diferencials.

- 3.1. Definició i classificació.
- 3.2. Resolució d'equacions diferencials ordinàries de primer ordre.
- 3.3. Resolució d'equacions lineals d'ordre superior.
- 3.4. Sistemes d'equacions diferencials lineals de primer ordre amb coeficients constants.
- 3.5 Aplicacions econòmiques.

Tema 4. Equacions en diferències.

- 4.1. Conceptes bàsics.
- 4.2. Les equacions lineals.
- 4.3. Sistemes d'equacions en diferències.
- 4.4. Aplicacions econòmiques.

AVALUACIÓ:

Es farà un examen en la convocatòria escaient.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

Teoria:

Ayres, J. R. *Cálculo infinitesimal e integral*. Editorial McGraw-Hill, 1985.

Balbas, Gil, Gutiérrez. *Análisis Matemático para la Economía II*. Madrid: AC, 1989.

Chiang, C. *Métodos fundamentales de Economía Matemática*. Editorial McGraw-Hill, 1987.

García, A. *Matemáticas aplicadas a la Empresa*. Madrid: AC, 1992.

Larson; Hotetler; Edwards. *Cálculo*. Vol. 1 i 2. Editorial McGraw-Hill, 1995.

López, M. Vegas, A. *Curso Básico de Matemáticas para la Economía y Dirección de Empresas I*. Madrid: Pirámide, 1994.

Problemas:

Alegre, P.; Badia, C. i altres. *Ejercicios resueltos de Matemáticas Empresariales 1*. Madrid: AC, 1990.

Alegre, P.; Jorba, L. i altres. *Ejercicios reueltos de Matemáticas Empresariales 2*. Madrid: AC, 1991.

Bombal; Marín; Vera. *Problemas de Análisis Matemático*. Vols I i II. Madrid: AC, 1989.

Caballero, R. y otros. *Matemáticas aplicadas a la Economía y a la Empresa*. Madrid: Pirámide, 1993.

Heading, J. *Ecuaciones Diferenciales Ordinarias*. Mèxic: Limusa, 1982.

Kiselov; Krasnov; Makarenko. *Problemas de ecuaciones diferenciales ordinarias*. Editorial Mir, 1984.

López, M.; Vegas, A. *Curso Básico de Matemáticas para la Economía y Dirección de Empresas II. Ejercicios*. Madrid: Pirámide, 1994.

Economia de l'Empresa II

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Estudi introductor de les diferents àrees funcionals de l'empresa. Direcció i Recursos Humans, Comercial, Producció i Gestió Financera. Es tracta de posar en contacte els estudiants amb els conceptes fonamentals sense aprofundir, car no disposem encara de les eines necessàries per poder-ho fer. Es pretén que els estudiants obtinguin una visió global de com treballen les empreses en general.

PROGRAMA:

Tema 1. Els objectius de l'empresa.

Tema 2. Els subsistemes empresarials.

Tema 3. Direcció

3.1. La funció directiva.

3.2. Planificació i control de l'empresa.

3.3. Presa de decisions.

3.4. La direcció dels recursos humans.

Tema 4. Comercialització.

4.1. El mercat.

4.2. El producte.

4.3. La comunicació comercial.

4.4. La distribució comercial.

Tema 5. La producció

5.1. El sistema de producció.

5.2. La planificació i el control.

5.3. Els estocs.

Tema 6. Les finances de l'empresa

6.1. Les necessitats financeres.

6.2. Les inversions.

6.3. El control de gestió.

BIBLIOGRAFIA:

Bueno, E.; Cruz, I. y Durán, J. J. *Economía de la Empresa*. Madrid: Pirámide, 15a ed., 1993 (B+C+D).

Cuervo, A. *Introducción a la Administración de Empresas*. Madrid: Civitas, 2a. ed., 1996 (C).

Ries, A. i Trout, J. *Las 22 leyes inmutables del marketing*. Madrid: McGraw-Hill, 1993.

Història Econòmica Mundial

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Aquest temari d'Història Econòmica Mundial té com a objectiu fonamental estudiar el capitalisme des del seu establiment fins a l'actualitat analitzant l'evolució i la diferenciació territorial que ha generat. Es tracta de donar als estudiants les referències històriques que els han de permetre conèixer l'estructura i la situació econòmiques internacionals del present més immediat.

PROGRAMA:

Tema 1. Les economies europees preindustrials.

- 1.1. Producció i distribució del producte agrari.
  - 1.1.1. De l'agricultura tradicional a les economies orgàniques avançades.
  - 1.1.2. La relació població-recursos.
  - 1.1.3. Les formes de distribució: renda feudal i renda de la terra.
- 1.2. El desenvolupament del comerç.
  - 1.2.1. El creixement dels intercanvis i el procés d'especialització internacional.
  - 1.2.2. Les noves formes d'organització mercantil.
- 1.3. La protoindustrialització.
  - 1.3.1. Les formes de producció i els seus mercats.
  - 1.3.2. La contribució de la indústria rural domèstica al capitalisme industrial: aportacions i límits.

Tema 2. Origen i característiques del capitalisme industrial.

- 2.1. Característiques generals i factors de desenvolupament.
  - 2.1.1. Industrialització i capitalisme.
  - 2.1.2. Precondicions endògenes i exògenes.
- 2.2. Les transformacions tècniques i organitzatives.
  - 2.2.1. Producció i consum d'energies inanimades.
  - 2.2.2. El desenvolupament tècnic i científic.
  - 2.2.3. La fàbrica i la colònia.
- 2.3. La Revolució industrial britànica.
  - 2.3.1. El take off. Comportaments dels sectors industrials.
  - 2.3.2. La revolució dels transports.
  - 2.3.3. Les conseqüències socials.

Tema 3. Pautes d'industrialització.

- 3.1. Gran Bretanya: plenitud i climateri.
- 3.2. França: una via lenta a la industrialització.
- 3.3. Itàlia: la formació de l'Estat i els contrastos regionals.
- 3.4. Estats Units: sorgiment d'una gran potència.
- 3.5. El Japó: industrialització d'una societat no occidental.

Tema 4. L'economia internacional al segle XIX.

- 4.1. Mundialització i especialització.
  - 4.1.1. Colonialisme i imperialisme.
  - 4.1.2. La divisió internacional del treball. Moviments migratoris.
- 4.2. El comerç internacional.

- 4.2.1. Els principals fluxos comercials.
- 4.2.2. El proteccionisme i el lliurecanvisme.
- 4.3. El capital, les finances i els sistemes monetaris.
  - 4.3.1. Moviments internacionals de capital.
  - 4.3.2. La modernització del sistema bancari.
  - 4.3.3. Els patrons monetaris.
- Tema 5. Les transformacions de les economies capitalistes el primer terç del segle XX.
  - 5.1. Segona Revolució industrial i crisi finisecular,
    - 5.1.1. L'augment de la producció i de la competència internacional.
    - 5.1.2. Els nous sectors guia,
    - 5.1.3. Els canvis de lideratge en l'economia internacional,
    - 5.1.4. La crisi finisecular,
  - 5.2. La primera Guerra Mundial,
    - 5.2.1. Les causes.
    - 5.2.2. Les transformacions i adaptacions econòmiques durant la guerra.
    - 5.2.3. Les conseqüències: el tractat de Versalles.
  - 5.3. La recuperació postbèlica.
    - 5.3.1. La reconstrucció europea.
    - 5.3.2. Els desequilibris internacionals, sobreproducció i tensions financeres.
  - 5.4. Crisi de 1929 i depressió dels anys 1930.
    - 5.4.1. Orígens de la crisi.
    - 5.4.2. La internacionalització de la crisi.
    - 5.4.3. Les respostes a la crisi als EUA i Europa.
- Tema 6. Les economies socialistes de planificació centralitzada.
  - 6.1. Formació i desenvolupament de l'URSS.
    - 6.1.1. El tsarisme i la Revolució russa.
    - 6.1.2. L'Economia de Guerra i la NEP.
    - 6.1.3. El model estalinista d'industrialització accelerada.
    - 6.1.4. Crisi i fallida del sistema. De Kruixev a Gorbatxev.
  - 6.2. L'extensió del model després de la II Guerra Mundial.
    - 6.2.1. Els països de l'Europa de l'Est.
    - 6.2.2. El model Xinès.
  - 6.3. La reinserció del bloc socialista al sistema capitalista.
    - 6.3.1. La desintegració de la URSS.
    - 6.3.2. Els països de l'Europa de l'Est.
- Tema 7. Creixement i crisi, desigualtats i relacions econòmiques internacionals, 1945-1992.
  - 7.1. Reconstrucció i creixement a l'Europa occidental.
    - 7.1.1. El Pla Marshall.
    - 7.1.2. El paper de l'Estat i l'Estat de benestar».
    - 7.1.3. El gran creixement de les dècades de 1950 i 1960.
  - 7.2. El nou marc institucional internacional.
    - 7.2.1. Els acords de Bretton Woods.
    - 7.2.2. El GATT i els blocs comercials.
  - 7.3. Crisi i recuperació dels països industrialitzats, 1973-1985.
    - 7.3.1. La Crisi del Petrolí. Causes i efectes.
    - 7.3.2. La recuperació i l'expansió econòmiques.
- Tema 8. Descolonització, independència i subdesenvolupament.
  - 8.1. El procés de descolonització del Tercer Món.

- 8.1.1. La descolonització britànica.
- 8.1.2. La descolonització francesa.
- 8.2. Els models de desenvolupament i la Guerra Freda.
  - 8.2.1. La perifèria de l'òrbita capitalista.
  - 8.2.2. La perifèria de l'òrbita soviètica.
  - 8.2.3. Els països no-alineats i la Conferència de Bandung de 1955.
- 8.3. Neocolonialisme i subdesenvolupament.
  - 8.3.1. L'Amèrica Llatina.
  - 8.3.2. Els països àrabs.
  - 8.3.3. L'Àfrica negra.
- 8.4. De la perifèria al centre. Els Nous Països Industrialitzats.
  - 8.4.1. La industrialització dels Dragons del Sud-est asiàtic.
  - 8.4.2. El creixement econòmic de Mèxic i del Brasil.

AVALUACIÓ:

Un examen final i diversos exercicis i controls al llarg del curs que podran representar fins al 25% de la nota.

BIBLIOGRAFIA:

- Aracil, R. *Historia Económica Contemporánea*. Barcelona: Teide, 1988.
- Aracil, R.; Segura, A. *Historia económica mundial i d'Espanya*. Barcelona: Teide, 1993.
- Ashwort, W. *Breve historia de la economía internacional, desde 1850*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1978.
- Beaud, M. *Historia del capitalismo. De 1500 a nuestros días*. Barcelona: Ariel, 1986.
- Bernard, P. J. *Histoire du développement économique. XVIII-XXème. siècles*. París: Ellipses, 1989.
- Bustelo, F. *Historia Económica. Introducción a la historia económica mundial. Historia económica de España en los siglos XIX y XX*. Madrid: Editorial Complutense, 1994.
- Cameron, R. *Historia económica mundial. Desde el paleolítico hasta el presente*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- Cipolla, C. M. *Historia económica de Europa. 3: La Revolución industrial. 4: El nacimiento de las sociedades industriales. 5: El siglo XX. 6: Economías contemporáneas*. Barcelona: Ariel, 1979-1982.
- Delfauld, P.; Gerard, Cl.; Guillaume, P.; Lesourd, J. A. *Nueva historia económica mundial (siglos XIX-XX)*. Barcelona: Vicens Vives, 1984.
- Foremman-Peck, J. *Historia de la economía mundial. Las relaciones económicas mundiales desde 1850*. Barcelona: Ariel, 1985.
- Kenwood, A. G.; Lougheed, A. L. *Historia del desarrollo económico internacional. Desde 1820 hasta nuestros días*. Madrid: Istmo, 1989.
- Maddison, A. *Historia del desarrollo capitalista. Sus fuerzas dinámicas. Una visión comparada a largo plazo*. Barcelona: Ariel, 1991.
- Niveau, M. *Historia de los hechos económicos contemporáneos*. Barcelona: Ariel, 1985.
- Vidal, J. M. *Cap a una economia mundial. Nord-Sud cara a cara*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1995.

Microeconomia II (Intermèdia)

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Aprofundir, introduint noves eines analítiques, en les teories que configuren la teoria econòmica moderna i a la vegada presentar, alhora, algunes teories alternatives.

PROGRAMA:

1. Teoria del consum.
  - 1.1. L'ordre de preferències.
  - 1.2. Teories de l'elecció.
  - 1.3. El benestar i la variació dels preus.
  - 1.4. De la demanda individual a la demanda agregada.
  - 1.5. Teories de l'elecció amb incertesa. La funció d'utilitat esperada.
  - 1.6. Crítiques al concepte i la funció d'utilitat i teories alternatives del consum. Les corbes d'Engel i les teories de Pasinetti, Veblen, Lavoie i altres.
2. Teoria de la producció i els costos.
  - 2.1. L'anàlisi d'activitats i l'eficiència tecnològica.
  - 2.2. La funció de producció neoclàssica. Curt i llarg termini. Productivitats i rendiments a escala.
  - 2.3. L'eficiència econòmica i la valoració dels processos de producció.
  - 2.4. Les corbes de costos a curt i llarg termini.
  - 2.5. La plausibilitat de la funció de producció neoclàssica. Teories alternatives. Els sistemes lineals multisectorials de producció. Ricardo, Marx, Sraffa i Pasinetti.
3. Equilibri general i errades del mercat.
  - 3.1. El model d'equilibri general amb intercanvi pur.
  - 3.2. El model d'equilibri general amb producció.
  - 3.3. Cooperació i conflicte. Equilibris de Nash.
  - 3.4. Externalitats, béns públics, problemes d'informació.

AVALUACIÓ:

Examen final teòric i pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

- Ahijado, M. *Microeconomía*. Ceura, 1994.
- Fernandez de Castro, J. i Tugores, J. *Fundamentos de Microeconomía*. 2a ed. McGraw-Hill, 1992.
- Henderson Quandt. *Teoría Microeconómica*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
- Pasinetti, L. *Lecciones de teoría de la producción*. FCE, 1983.
- Segura, J. *Análisis Microeconómico*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
- Spaventa, L. *Apuntes de economía política*. Barcelona: Ariel, 1992.
- Sraffa, P. *Producción de mercancías por medio de mercancías*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1965.
- Varian, H. *Microeconomía intermedia*. Barcelona: A. Bosch, 1994.

Economia Mundial

CRÈDITS: 7,5

QUATRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

L'economia mundial està canviant ràpidament. Es desintegra la societat i l'economia dels països de l'Est d'Europa, mentre que l'Oest pateix un forta crisi social i de valors. El Tercer món es fa cada cop més heterogeni, com a conseqüència del fort creixement de l'Àsia Oriental, l'estancament d'Amèrica Llatina, i el decreixement d'Àfrica. L'actual model de creixement econòmic, que és incapaç de millorar el benestar humà en totes les seves dimensions, esdevé insostenible. Si es vol entendre el present i inferir a partir d'aquí les tendències principals que configuren el futur, és essencial tenir una visió com més clara millor de la situació actual i de les transformacions, dels canvis, i de les dificultats a les quals ens enfrontem. L'objectiu d'aquesta assignatura serà explorar i entendre el significat econòmic de la trajectòria de l'economia tant en l'àmbit global com en els aspectes més parcials i regionals.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció. Nexos i interrelacions de les economies mundials.

Tema 2. Evolució de les economies mundials.

- 2.1. L'Ordre Econòmic Internacional de postguerra.
- 2.2. Crisi de l'Ordre Econòmic Internacinal de postguerra.
- 2.3. El nou ordre: Neoliberalisme global.

Tema 3. Les institucions econòmiques internacionals.

- 3.1. Institucions comercials: el GATT i la OMC.
- 3.2. Institucions finaceres: el FMI i el BM.

Tema 4. La crisi dels països desenvolupants.

Tema 5. La desintegració dels països de l'Est.

- 5.1. La caiguda de l'URSS.
- 5.2. Evolució econòmica dels PECOS.
- 5.3. Xina, transformacions i perspectives.
- 5.4. Inserció de Cuba a l'economia mundial.

Tema 6. Globalització de l'economia.

- 6.1. Els nous escenaris de la globalització.
- 6.2. Globalització del capital i segmentació del treball.

Tema 7. Crisi de l'Estat de benestar.

Tema 8. Desenvolupament i subdesenvolupament.

- 8.1. Estructura del subdesenvolupament.
- 8.2. Àfrica, crisi econòmica permanent.
- 8.3. La industrialització a Amèrica Llatina i Àsia Oriental.
- 8.4. Cap a un desenvolupament humà sostenible.
- 8.5. Un nou concepte de seguretat humana.
- 8.6. La pobresa humana al Món.
- 8.7. La inversió estrangera en els països subdesenvolupats.

Tema 9. La integració econòmica en la globalització.

- 9.1. El NAFTA i el Conosur.
- 9.2. La UEM.

AVALUACIÓ:

L'avaluació final s'obté a partir de l'agregació de tres notes: l'examen final –amb un pes del 70% en la nota final-, el treball de curs –amb un pes del 20%-, i la valoració sobre la participació de cada estudiant en els debats i treballs comentats a classe –amb un pes del 10% en la nota final.

Tanmateix, els estudiants que ho desitgin podran optar per ser avaluats a partir d'un únic examen final.

BIBLIOGRAFIA:

Berzosa, C. *Los nuevos competidores internacionales*. Ed. Ciencias Sociales, 1991.

Bustelo Gómez, P. *Economía política de los nuevos Países Industriales Asiáticos*. Madrid: Siglo XXI, 1990.

Bustelo Gómez, P. *La industrialización en América Latina y Asia Oriental*. Madrid: Complutense, 1994.

De Paz Béñez, M. *Economía Mundial*. Madrid: Pirámide, 1993.

Jimenez Herrero, L. *Desarrollo insostenible y economía ecológica*. Madrid: Síntesis, 1996.

Muñoz Ciudad, C. *Estructura Económica Internacional*. Madrid: Civitas, 1992.

PNUD. *Informe sobre Desarrollo Humano 1995, 1996, 1997*, Ed. Mundi Prensa.

Samir Amin. *El fracaso del desarrollo en África y en el Tercer Mundo*. IEPALA, 1994.

Vidal Villa, J. M. *Cap una economia mundial*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1995.

Vilaseca Requena, J. *Los esfuerzos de Sísifo. La integración económica en América Latina y el Caribe*. Ed. Libros de la Catarata, 1994.

Al principi de curs l'estudiant disposarà d'una publicació de material de treball complementari.

Economia Espanyola

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Dotar l'estudiant de coneixements útils per a analitzar l'evolució de la realitat econòmica espanyola des de 1959 fins a l'actualitat. Es revisen les polítiques macroeconòmiques aplicades i els canvis més rellevants en l'estructura institucional i econòmica de l'Estat espanyol.

METODOLOGIA:

L'explicació del programa tindrà com a suport la realització d'exercicis i el comentari de lectures. És imprescindible seguir l'assignatura amb els dossiers d'exercicis i lectures.

PROGRAMA:

Part I: Tècniques de comptabilitat nacional.

Tema 1. Els comptes nacionals.

Tema 2. Les taules input-output.

Tema 3. La balança de pagaments.

Part II: Programes de política econòmica.

Tema 4. El pla nacional d'estabilització de 1959.

Tema 5. Els acords de la Moncloa de 1977.

Tema 6. El programa econòmic a mig termini de 1983.

Tema 7. El programa de convergència de 1992.

Tema 8. El pla d'estabilitat de 1997.

Part III: Canvis en els sectors productius.

Tema 9. Sector primari.

Tema 10. Sector secundari.

Tema 11. Sector terciari.

Part IV: Aspectes institucionals i distributius.

Tema 12. Mercat de treball.

Tema 13. Sistema i mercats financers.

Tema 14. Sector públic.

Tema 15. Distribució de la renda.

Part V: Relacions amb l'exterior.

Tema 16. Comerç exterior.

Tema 17. Capital estranger.

Tema 18. La integració amb la Unió Europea.

AVALUACIÓ:

Examen al final del quadrimestre.

BIBLIOGRAFIA:

García Delgado, J. L. (director). *Lecciones de economía española*. Madrid: Civitas, 1995.

Marimon, R. (director). *La economía española: una visión diferente*. Barcelona: Bosch, 1996.

Muñoz Ciudad, C. *Las cuentas de la nación*. Madrid: Civitas, 1994.

Trullén Thoma, J. *Fundamentos económicos de la transición política española*. Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1993.

Vallés Ferrer, J. (director); *Economía española*. Ed. McGraw-Hill, 1997.

Comptabilitat I (Introducció a la Comptabilitat)

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Conèixer completament el mètode per desenvolupar la comptabilitat de l'empresa durant un exercici desde l'inici fins al tancament elaborant els estats comptables bàsics: Balanç de Situació i Compte de Pèrdues i Guany seguint sempre la pauta que marca el Pla General Comptable.

METODOLOGIA:

Combinar classes teòriques i pràctiques: donant importància a la pràctica per dominar el procés comptable.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció a la teoria de la comptabilitat.

- 1.1. Concepte de comptabilitat i objectius.
- 1.2. Delimitació i valor científic de la comptabilitat.
- 1.3. Normalització comptable.
- 1.4. Patrimoni comptable.
- 1.5. Inventari i Balanç de Situació.
- 1.6. Llibres de comptabilitat.

Tema 2. Mètode i procediments de comptabilitat.

- 2.1. Registre d'operacions. Teories del «Càrrec» i del «Abonament».
- 2.2. Balanç de comprovació.
- 2.3. Variacions del Net. Comptabilització de les despeses i dels ingressos. Regularització dels comptes de gestió.
- 2.4. Balanç de saldos finals: Balanç de Situació i Compte de P i G.

Tema 3. El cicle comptable.

- 3.1. Assentament d'obertura.
- 3.2. Registre de les operacions en el llibre diari: assentaments que reflecteixen els fets comptables.

Trasllat al major.

- 3.3. Fi d'exercici: Regularització de comptes. Balanç de Situació i Compte de P i G.
- 3.4. Assentament de tancament.

Tema 4. Introducció al Pla General Comptable.

- 4.1. Principis comptables.
- 4.2. Quadre de comptes. Definicions i Relacions Comptables.
- 4.3. Comptes Anuals.
- 4.4. Normes de Valoració.

Tema 5. Estudi del Balanç.

- 5.1. Immobilitzat material, immaterial i financer.
- 5.2. Existències.
- 5.3. Proveïdors, creditors, clients i deutors de tràfic i efectes comercials.
- 5.4. Tresoreria.
- 5.5. Fons Propis.
- 5.6. Deutes a Llarg Termini, préstecs i emprèstits.
- 5.7. Deutes a Curt Termini, préstecs i emprèstits.

- 5.8. Comptes relacionades amb el personal de l'empresa.
  - 5.9. Hisenda Pública. Impost sobre Beneficis. Comptabilitat de l'I.V.A.
- Tema 6. Estudi del Compte de Pèrdues i Guanys.
- 6.1. Ingressos. Transacció Vendes.
  - 6.2. Despeses. Transacció Compres.
  - 6.3. El resultat de l'exercici.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del període lectiu.

BIBLIOGRAFIA:

Pla General Comptable, 1990.

Álvarez López, J. *Introducción a la Contabilidad.* Sant Sebastià: Donostiarra, 1991.

Omeñaca García, J. *Contabilidad General.* Bilbao: Deusto, 1995.

Omeñaca García, J. *Supuestos prácticos de contabilidad financiera y de sociedades.* Bilbao: Deusto, 1993.

Requena Rodríguez, J. M. *El resultado de la empresa.* Barcelona: Ariel, 1990.

Rivero, J. *Supuestos de Contabilidad Financiera.* Ed. Trivium, 1989.

Rivero Torre, P. *Análisis de Balances y estados complementarios.* Madrid: Pirámide, 1987.

Sáez Torrecilla, A. *Contabilidad General.* Ed. McGraw-Hill, 1995.

Sáez Torrecilla, A. *Casos prácticos de Contabilidad General.* Ed. McGraw-Hill, 1995.

Vela Pastor, M.; Montesinos Julve, V.; Serra Salvador, V. *Manual de Contabilidad.* Barcelona: Ariel, 1991.

Wanden-Berghe, J. L. *Manual de Contabilidad General.* Barcelona: Pirámide, 1994.

Macroeconomia II (Intermèdia)

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Aprofundir en l'ànalisi macroeconòmica prenent com a base els coneixements desenvolupats en l'assignatura Macroeconomia I. Es pretenen consolidar uns coneixements teòrics d'economia suficients per estar en condicions d'utilitzar-los com a marc de referència en analitzar l'entorn empresarial. Es posa especial èmfasi en la formalització teòrica de l'economia internacional i de l'activitat econòmica del sector públic.

PROGRAMA:

1. Els diversos sectors de l'economia: sector despesa, sector monetari, sector producció, mercat laboral.
2. Els condicionaments internacionals de la política fiscal i monetària. Tipus de canvi fixos i variables. Teories sobre els elements fonamentals que determinen la cotització de les divises.
3. El model de Mundell i Fleming. Interrelació entre tipus de canvi i tipus d'interès segons els models monetaristes.
4. L'equació monetarista. Les teories sobre la inflació. La política monetària del banc central.
5. Discussió sobre supòsits alternatius (keynesià, neoclàssic i de síntesi) a partir del model general d'oferta i demanda agregades.
6. Introducció als models dinàmics. OAD i DAD.
7. Models de creixement econòmic.
8. La integració monetària. Conseqüències i implicacions.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

- Anisi, D. *Modelos económicos, una interpretación de la macroeconomía*. 3a. ed. Madrid: Alianza Universidad Textos, 1991.
- Dornbusch, R. i Fischer, S. *Macroeconomía* (6a. ed.), McGraw-Hill, 1994.
- Krugman, P. R. i Obstfeld, M. *Economía internacional*. (3a. ed.), McGraw-Hill, 1995.
- Sampedro, J. L. *La inflación. Prótesis del sistema*. Barcelona: Montesinos, 1989.
- Argandoña, A. i García Durán, J. A.: *Ejercicios de Macroeconomía*. Madrid: McGraw-Hill, 1991
- Blanchard, O.: *Macroeconomía*. Madrid: Prentice Hall Iberia, 1997
- Rojo, L. A.: *Dinero, Renta y Balanza de pagos*. Madrid: FCE, 1988
- Roncaglia, A.: *Elements fonamentals d'Economia Política*. Vic: Eumo Editorial, 1994
- Stiglitz, J. E.: *Macroeconomía*. Barcelona: Ariel, 1998.

Estadística Empresarial II

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Familiaritzar l'estudiant/a amb els conceptes bàsics de la Inferència Estadística posant un especial èmfasi en les aplicacions al món de l'empresa. A més, s'iniciarà l'estudi del models de regressió i el de sèries temporals, estudis que tindran la seva continuació en les assignatures d'Econometria Empresarial I i II, respectivament.

METODOLOGIA:

S'impartiran classes teòriques i de problemes, així com sessions pràctiques en què s'introduirà l'ús d'un paquet estadístic.

PROGRAMA:

Tema 1. Mostreig.

- 1.1. Introducció: Noció de mostra aleatòria i tipus de mostreig.
- 1.2. Definició d'estadístic.
- 1.3. Distribució d'alguns estadístics.
- 1.4. Mètodes d'Inferència. Estimació i contrast.

Tema 2. Estimació de paràmetres d'una població.

- 2.1. Estimació puntual. Definició i propietats dels estimadors.
- 2.2. Mètodes d'estimació puntual: el mètode dels moments i el mètode de la màxima versemblança.
- 2.3. Estimació per intervals.

Tema 3. Contrastació d'hipòtesis.

- 3.1. Conceptes fonamentals en la contrastació d'hipòtesis: hipòtesi nul·la i hipòtesi alternativa, error tipus I i II, potència d'un contrast. Contrast unilateral i bilateral.
- 3.2. Les millors proves. Regions crítiques òptimes. El lema de Neyman-Pearson.
- 3.3. Hipòtesis sobre la mitjana poblacional en poblacions normals.
- 3.4. Hipòtesis sobre la variància poblacional en poblacions normals.
- 3.5. Hipòtesis sobre proporcions.
- 3.6. Comparació de les mitjanes de dues poblacions.
- 3.7. Comparació de dues proporcions.
- 3.8. Introducció a l'anàlisi de la variància.

Tema 4. Contrastació de la bondat de l'ajust a una distribució teòrica.

- 4.1. Proves χ^2
- 4.2. Prova de Kolmogorov-Smirnov.
- 4.3. Contrastos basats en estadístics de posició.

Tema 5. Model de regressió lineal simple.

- 5.1. Especificació i supòsits del model.
- 5.2. Estimació. Mètode dels mínims quadrats.
- 5.3. Validació del model.
- 5.4. Predicció.

Tema 6. Introducció a les sèries temporals.

- 6.1. Definició i components d'una sèrie temporal.

- 6.2. Anàlisi de la tendència.
- 6.3. Anàlisi de la component estacional.
- 6.4. Predicció.

AVALUACIÓ:

Realització d'un examen en la convocatòria escaient i entrega dels dossiers de pràctiques resolts.

BIBLIOGRAFIA:

- Canavos, G. C. *Probabilidad y Estadística*. McGraw-Hill, 1988.
- Martín-Guzmán, M. P., Martín Pliego, F. J. *Curso básico de Estadística Económica*. Madrid: AC, 1989.
- Novalés, A. *Estadística y Econometría*. McGraw-Hill, 1997.
- Peña Sánchez de Rivera, D. *Estadística: Modelos y métodos. 1. Fundamentos*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.

Política Econòmica I (Introducció)

CRÈDITS: 7,5

QUATRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Introduir l'estudiant en la problemàtica de les relacions entre el sector públic i els altres agents econòmics. Des de les teories que justifiquen la intervenció fins a les polítiques econòmiques específiques que es porten a terme en els darrers temps. L'assignatura es divideix en dues parts clarament diferenciades: en la primera s'analitza com les autoritats, a partir d'una finalitat política general, defineixen una sèrie d'objectius econòmics i, quan ho consideren oportú, utilitzen uns instruments o canvis estructurals per assolir aquests objectius. En la segona s'estudien les diferents reformes institucionals i els canvis en la política econòmica estructural. Es procurarà compaginar les explicacions teòriques amb l'exposició de casos concrets del nostre entorn econòmic.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció:

La demarcació de l'economia com a ciència. L'economia com a ciència orientada a la praxi. La Política Econòmica com a disciplina autònoma: concepte, àmbit i relacions de la Política Econòmica amb altres disciplines. La Política Econòmica i el debat entre el positiu i el normatiu.

Tema 2. El paper de l'Estat i l'evolució del contingut de la Política Econòmica.

Síntesi de l'evolució del pensament econòmic. Mercantilisme i Estat. Les funcions de l'Estat en el pensament dels economistes clàssics. Les funcions de l'Estat en el pensament marxista. Les funcions de l'Estat en el pensament neoclàssic. Les funcions de l'Estat en el pensament keynesià.

Tema 3: Del capitalisme clàssic al capitalisme madur.

De la lliure competència al monopoli.

Tema 4: El marc de la política econòmica: de l'economia de mercat a les economies mixtes.

¿Què és un sistema econòmic? Classificació de sistemes econòmics. Els principis i elements bàsics d'una economia de mercat. Avantatges i problemes d'una economia de mercat.

Tema 5: Les finalitats i els objectius a la política econòmica.

Definició de política econòmica. Classificació de les polítiques econòmiques. Finalitats generals, objectius econòmics i objectius de caràcter social. Principals objectius de política econòmica en una economia mixta. Incompatibilitat entre objectius. Conflicte entre objectius. Priorització d'objectius en la política econòmica segons els judicis de valor.

Tema 6: Els instruments de la política econòmica.

Principals instruments de la política econòmica en una economia mixta. Els instruments de la política econòmica i la seva relació amb determinats objectius. Les mesures de política econòmica.

Tema 7: Relacions entre els fins, els objectius i els instruments.

Variables intermèdies i quasi-objectius. Relacions entre fins, objectius, instruments i variables intermèdies en la política econòmica.

Tema 8: Els fins i mitjans i el problema de l'objectivitat.

La posició ortodoxa. Dicotomia fins-mitjans. Contra-argumentacions a la dicotomia fins-mitjans. Posició monista. Posició pluralista.

Tema 9: Aspectes formals de les relacions entre objectius i instruments.

Teoria de la política econòmica.

Tema 10: El procés d'elaboració de la Política Econòmica.

Etapas en el procés d'elaboració de la política econòmica. Els retards en el procés d'elaboració de la políti-

ca econòmica. La incertesa en la presa de decisions de la política econòmica. Influència dels grups de pressió en la presa de decisions.

Tema 11: Cap una Política Econòmica democràtica.

Per una política econòmica democràtica. El problema de la Unitat Europea i els Estats Nacionals. La legitimitat democràtica en el procés de constitució Europea.

Tema 12: Polítiques de competència.

Regulació i mercat. La política de defensa de la competència. Privatització, desregulació i competència?

Tema 13: Competitivitat versus productivitat.

Les mentides sobre la competitivitat. Una estratègia de competitivitat per a Espanya.

Tema 14: Política Econòmica i l'Estat de Benestar.

Economia i redistribució. Els fonaments de l'Estat de Benestar. La crisi de l'Estat de Benestar. Cap a una reformulació de l'Estat de Benestar. L'Estat de Benestar als països de l'OCDE.

Tema 15: Política Econòmica sectorial.

La crisi econòmica dels 70 com una crisi estructural. La Política Econòmica Sectorial. La Política Econòmica industrial.

AVALUACIÓ:

L'avaluació final s'obindrà a partir de l'agregació de tres notes: l'examen final –amb un pes del 70% en la nota final-, i el treball de curs i la seva exposició –amb un pes del 30 % en la nota final. Tanmateix els estudiants que ho desitgin podran optar per ser avaluats a partir d'un únic examen final.

BIBLIOGRAFIA:

- Anisi, D. *Creadores de escasez: del bienestar al miedo*, Madrid: Alianza Editorial, 1995.
- Arozena P., Contin I., Huerta E. La política defensa de la competencia en España, ICE, 57, 1994/2, *Cuadernos Económicos*.
- Bandres, E. *Economía y redistribución*, Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1993.
- Bel, G. *Privatización, desregulación y competencia?*, Madrid: Cívitas, 1996.
- Cuadrado, J. R. *Introducción a la Política Económica*. Ed. McGraw-Hill, 1995.
- Cullins, J. G.; Jones P. *Microeconomía y economía pública*. Instituto de Estudios Financieros, 1991.
- Espina, A. Una estrategia de competitividad industrial para España, *Información Comercial Española*, 736, diciembre 1994.
- Estevez Araujo, J. A. El problema de la Unidad Europea y los Estados Nacionales, *Mientrastanto*, 57, 1994.
- Frey, B. *Para una política económica democrática*, Madrid: Alianza Universidad, 1983.
- Galbrath, J. K. *La cultura de la satisfacción*, Barcelona: Ariel, 1992.
- González, A.; Torres, E. *El Estado de bienestar en los países de la OCDE*, Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1992.
- Hutchison, T. W. *Economía positiva y objetivos de política económica*. Barcelona, 1971.
- Ingrao, P. Hacia nuevas estructuras comunitarias, *Mientrastanto*, 57, 1994
- Jordan, J. M; García Reche, A. *Política Económica (Objetivo instrumentos, sectores y territorio)*, València: Tirant lo Blanc, 1995.
- Krugman, P. (1997). *El internacionalismo "moderno"*, Barcelona: Crítica.
- Ros J. *Materiales de Política Económica*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1987.
- Saunders, P.; Klaug, F. *Le role du secteur public*. Revista Económica de la OCDE, 4, 1985.
- Segura, J. La crisis económica como crisis estructural, la necesidad de una estrategia activa en *Papeles de Economía Española*, n. 15, 1983.
- Segura, J. Mercado y Regulación, *Información Comercial Española*, 723, 1993.
- Stiglitz, J. et al. *El papel económico del Estado*, Instituto de Estudios Fiscales, Madrid, 1993.
- Stiglitz, J. E. *La Economía del Sector Público*. Barcelona: Antonio Bosch Editor, 1988.

Comptabilitat II (Comptabilitat Financera)

CRÈDITS: 7,5

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

En una primera part l'assignatura vol aprofundir en el Pla General Comptable i en la confecció dels Comptes Anuals. En la segona part vol aconseguir un estudi de la normativa mercantil aplicada a la comptabilitat de les societats.

METODOLOGIA:

Combinar classes teòriques i pràctiques pel desenvolupament dels temes del programa.

PROGRAMA:

Tema 1. La comptabilitat com a sistema d'informació.

- 1.1. La Comptabilitat i la informació econòmica.
- 1.2. La informació dels Comptes Anuals.
- 1.3. Tipus de comptabilitats.

Tema 2. El Pla General Comptable.

- 2.1. Grup 1: Finançament Bàsic.
- 2.2. Grup 2: Immobilitzat.
- 2.3. Grup 3: Existències.
- 2.4. Grup 4: Creditors i Deutors per operacions de tràfic.
- 2.5. Grup 5: Comptes Financers.
- 2.6. Grup 6: Compres i Despeses.
- 2.7. Grup 7: Vendes i Ingressos.
- 2.8. Principis comptables i Normes de valoració.

Tema 3. Els Comptes Anuals.

- 3.1. El Balanç de Situació.
- 3.2. El Compte de Pèrdues i Guanys.
- 3.3. La Memòria.

Tema 4. Comptabilitat de Societats. La Societat Anònima I.

- 4.1. La Societat Anònima. Característiques i fundació.
- 4.2. Les accions en la Societat Anònima.
- 4.3. La distribució del resultat en la Societat Anònima.

Tema 5. Comptabilitat de Societats. La Societat Anònima II.

- 5.1. Augments de capital i reduccions de capital en la S.A.
- 5.2. Transformació i Fusió en la S.A.
- 5.3. Dissolució i Liquidació en la S.A.
- 5.4. Emprèstit en la S.A.

Tema 6. Comptabilitat de Societats. La Societat Limitada.

- 6.1. Introducció a la Societat Limitada.
- 6.2. Constitució de la Societat Limitada.
- 6.3. Participacions socials.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del període lectiu.

BIBLIOGRAFIA:

- AECA. *Principios contables*. Asociación española de contabilidad y administración de empresas, 1996.
- Álvarez López, J. *Introducción a la Contabilidad*. Sant Sebastià: Donostiarra, 1991.
- Buireu Guarro, J., Buireu Buades, S. *Problemas resueltos de Contabilidad Superior*. Madrid: Pirámide, 1991.
- Loring Miro, J. *Contabilidad de Sociedades*. Madrid: Pirámide, 1991.
- Omeñaca Garcia, J. *Contabilidad General*. Bilbao: Deusto, 1995.
- Omeñaca Garcia, J. *Supuestos prácticos de contabilidad financiera y de sociedades*. Bilbao: Deusto, 1993.
- Pla General Comptable, 1990.*
- Llei 19/1989 de reforma de la legislació mercantil.*
- Llei 2/1995 de societats limitades.*
- Rivero, J. *Contabilidad de Sociedades*. Madrid: Trivium, 1989.
- Rivero, J. *Supuestos de Contabilidad de Sociedades*. Madrid: Trivium, 1989.
- Rivero, J. *Supuestos de Contabilidad Financiera*. Madrid: Trivium, 1989.
- Sáez Torrecilla, A. *Contabilidad General*. Ed. McGraw-Hill, 1995.
- Sáez Torrecilla, A. *Casos prácticos de Contabilidad General*. Ed. McGraw-Hill, 1995.
- Vela Pastor, M., Montesinos Julve, V. i Serra Salvador, V. *Manual de Contabilidad*. Barcelona: Ariel, 1991.
- Wanden-Berghe, J. L. *Manual de Contabilidad General*. Madrid: Pirámide, 1994.

Assignatures optatives de Primer Cicle

Sistema Polític i Constitucional Espanyol

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

CONTINGUT:

La tasca a desenvolupar en aquest curs serà la identificació dels elements constitutius del que hom anomena «Sistema Polític i Constitucional», tant en unes breus línies generals com en el marc de la recent història política espanyola, a fi i efecte d'adquirir les nocions de l'entorn polític i constitucional indispensables per a la pràctica de l'activitat empresarial.

PROGRAMA:

- Tema 1. Els conceptes de «sistema», «política», «constitució» i «Espanya», o «De què parlarem?»
- Tema 2. Els sistemes polítics. Elements constitutius, tipologies generals i criteris de classificació.
- Tema 3. Breu repàs a la història constitucional espanyola (1812-1936). Característiques principals del constitucionalisme espanyol.
- Tema 4. La transició democràtica espanyola. Característiques, periodificació i debat entorn un procés modèlic.
- Tema 5. La Constitució espanyola de 1978. Aspectes formals. Valors i principis. Influències externes.
- Tema 6. El sistema polític dissenyat (I): l'organització territorial de l'Estat. Les Comunitats Autònomes.
- Tema 7. El sistema polític dissenyat (II): les institucions de l'Estat.
- a) El Cap de l'Estat: la Corona.
  - b) El Poder Legislatiu: Les Corts Generals.
  - c) El Poder Executiu: El Govern i l'Administració Pública.
  - d) El Poder Judicial: Tribunal Constitucional, Tribunal de Comptes i Defensor del Poble.
- Tema 8. El sistema polític dissenyat (III): la participació política.
- a) Concepte i tipus de participació política.
  - b) Les Eleccions: Fórmules per a la representació política.
  - c) Els processos electorals a l'Espanya democràtica (1977-1996).
  - d) El comportament electoral dels espanyols: abstencionisme i volatilitat.
- Tema 9. El sistema polític dissenyat (IV): els actors polítics.
- a) Els partits polítics (anàlisi estàtica). Definició i tipologies (anàlisi dinàmica). Els sistemes de partits. El cas espanyol.
  - b) Els grups de presió i/o d'interès. Els vessants sindical i empresarial.
- Tema 10. Els reptes de futur (I): la integració supranacional.
- a) La política exterior espanyola durant la transició i consolidació democràtiques.
  - b) La integració Europea: el somni, la realitat i el desencís.
- Tema 11. Els reptes de futur (II): les crítiques al sistema.
- a) Les relacions entre l'executiu i el legislatiu.
  - b) La politització del poder judicial.
  - c) La reforma del Senat i l'evolució en l'Estat Autòmic.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà un examen de valoració dels coneixements de l'estudiant al final del quadrimestre, compost

per 10 preguntes curtes i 1 tema a desenvolupar en forma d'assaig. El seu pes dins la nota global serà del 60%. El 40% restant s'obtindrà amb la realització d'un treball pràctic, a partir de la discussió de les propostes del professor.

Per superar l'assignatura s'haurà d'obtenir la suficiència en cada una de les dues parts avaluades.

BIBLIOGRAFIA:

D'ús obligatori:

Roman Marugán, Paloma (Coord.) *Sistema Político Español*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.

Text de la Constitució Espanyola de 1978.

De Consulta:

Caciagli, M. *Elecciones y Partidos en la Transición Española*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1996. Col. Monografías, 89.

Cotarelo, R. *Transición Política y Consolidación Democrática. España (1975-1986)*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1992.

Cotarelo, R.; Maldonado, J.; Roman, P. *Sistemas Políticos de la Unión Europea*. Madrid: Universitas, 1993.

Del Castillo, P. *Comportamiento Político y Electoral*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1994.

Número monogràfic sobre *La Integración Europea ante la reforma de 1996* de la Revista de Estudios Políticos, 90. Oct-Dic. Madrid, 1995.

Pasquini, G. *et. al. Manual de Ciencia Política*. Madrid: Alianza Ed., 1991. Col. Alianza Universidad Textos, 125.

Pastor, M. *Fundamentos de Ciencia Política*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.

Sartori, G. *Partidos y Sistemas de Partidos*. Madrid: Alianza Ed., 1987. la reimp. Col. Alianza Universidad, 267.

Solé, J.; Aja, E. *Constituciones y Periodos Constituyentes en España (1908-1936)*. Madrid: Siglo XXI, 1988

Sociologia del Treball i de l'Empresa

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Explicar les principals teories sociològiques sobre l'activitat econòmica productiva i reproductiva. A partir d'aquí intentar analitzar les principals característiques de la societat industrial tenint molt present l'economia, el mercat de treball i l'Estat.

PROGRAMA:

I. El treball és una relació social:

1. Què és una relació social?
2. Marx, Weber, Durkheim i la societat moderna.
3. Els tipus de treball.
4. Sociologia i política econòmica I.

II. L'organització empresarial:

1. L'organització del treball.
2. L'estructura formal de l'empresa.
3. Les pràctiques informals a l'empresa.
4. Sociologia i política econòmica II.

III. L'estructura social i el mercat de treball:

1. Què és l'estructura social?
2. El mercat de treball.
3. Les relacions de treball reproductiu.
4. Les relacions laborals.
5. L'Estat.

AVALUACIÓ:

Un examen final però també serà molt important l'assistència i la participació en els diferents debats i exercicis que es duran a terme a l'aula.

BIBLIOGRAFIA:

- Borderías, C.; Carrasco, C. i Alemany, C. (comp.) *Las mujeres y el trabajo. Rupturas conceptuales*. Barcelona: FUHEM, 1994.
- Castells, M. *La era de la información*. Madrid: Alianza (3 vols.), 1998.
- Castillo, J.; Prieto, C. *Condiciones de Trabajo: un enfoque renovador de la sociología del trabajo*. Madrid: C.I.S, 1983.
- Castillo, J. J. *Sociología del trabajo*. Madrid: CIS, 1996.
- Coriat, B. *El taller y el robot. Ensayos sobre el fordismo y la producción en masa en la era de la electrónica*. Madrid: Siglo XXI, 1993.
- Coriat, B. *Pensar al revés. Trabajo y organización en la empresa japonesa*. Madrid: Siglo XXI, 1993.
- Edwards, P. K. i Scuillon, H. *La organización social del conflicto laboral*. Madrid: Ministerio del Trabajo y Seguridad Social, 1987.
- Finkel, L. *La Organización Social del Trabajo*. Madrid: Pirámide, 1994.
- Galbraith, J. K. *La cultura de la satisfacción*. Barcelona: Crítica, 1992.
- Hyman, R. *Relaciones Industriales*. Madrid: Blume, 1981.

- Lucas, A. *Sociología de la empresa*. Madrid: Ibérico-Europea, 1990.
- Miguélez, F.; Prieto, C. *Las relaciones laborales en España*. Madrid: Siglo XXI, 1991.
- Miguélez, F. et al. *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*. Barcelona: Proa, 1996.
- Sabel, C. H. *Trabajo y Política: la división del trabajo en la Industria*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1985.
- Sala, T. *La reforma del Mercado de trabajo en España*. Madrid: CIDD, 1994.
- Therborn, G. *¿Por qué en algunos países hay más paro que en otros?* València: Alfons el Magnànim, 1987.
- Toharia, L. *El Mercado de Trabajo: teoría y aplicaciones*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
- Touraine, A. *¿Qué es la democracia?* Madrid: Taurus, 1993.

Dret Laboral

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

CONTINGUT:

L'assignatura està integrada per una part introductòria en què es desenvolupa el concepte, contingut, extensió i límits del Dret del Treball, amb un extens estudi de les Fonts del Dret Laboral.

També es fa referència a la norma laboral i a la representació dels treballadors a l'empresa (delegats de personal, comitès d'empresa, delegats sindicals) i al Sindicat.

En una segona part es tracta tota la qüestió relativa als contractes de treball i a la contractació laboral en general, amb especial referència als drets i obligacions de les parts en la relació laboral, al salari, temps de treball, i al desenvolupament, alteracions i acabament de la relació laboral i acomiadament. També s'estudia en aquesta part el Conveni Col·lectiu.

Finalment, en una tercera i última part s'estudien monogràficament els conflictes individuals i col·lectius de treball.

OBJECTIUS:

L'objectiu principal de la matèria és que l'estudiant es familiaritzi amb els diferents sistemes de contractació laboral i amb les especials circumstàncies derivades de la relació empresari-treballador, tant en l'aspecte social i de convivència en l'empresa com en els dels processos contenciosos que puguin plantejar-se davant dels Tribunals de Justícia i que compregui mínimament la legislació laboral en aquest aspecte.

METODOLOGIA:

Tenint en compte la naturalesa de la matèria es complementarà la classe magistral o lliçó de síntesi amb la classe pràctica o activa, mitjançant la selecció, elaboració i discussió de casos pràctics i/o documents.

PROGRAMA:

Part I. Introducció:

Tema 1. El Dret del Treball:

- 1.1. El Dret del Treball. Concepte.
- 1.2. Àmbit d'aplicació del Dret del Treball: treball voluntari, personal, per compte aliè, remunerat i dependent.
- 1.3. La reducció legal de l'àmbit del Dret del Treball.
- 1.4. Característiques del Dret del Treball.

Part II. Sistema Normatiu del Dret del Treball.

Tema 2. Fonts del Dret del Treball:

- 2.1. Concepte de Fonts de Dret.
- 2.2. Classificació de les Fonts del Dret del Treball.
- 2.3. Fonts pròpies del Dret del Treball.

Tema 3. La Norma Laboral. Normes Genèriques:

- 3.1. El Dret del Treball i la Constitució de 1978.
- 3.2. Principals lleis de contingut laboral.
- 3.3. El reglament laboral.
- 3.4. Normes laborals de les Comunitats Autònomes.
- 3.5. Normes Internacionals.
- 3.6. La norma consuetudinària: el costum laboral.

Tema 4. Normes específiques del Dret del Treball: El Conveni Col·lectiu.

- 4.1. La representació dels treballadors a l'empresa:
  - 4.1.1. Delegats de Personal.
  - 4.1.2. Comitès d'Empresa.
  - 4.1.3. Seccions Sindicals i Delegats Sindicals.
- 4.2. Els Sindicats i Associacions Empresariales:
  - 4.2.1. El Sindicat: concepte.
  - 4.2.2. La Llei Orgànica de Llibertat Sindical.
  - 4.2.3. La llibertat sindical.
  - 4.2.4. Règim jurídic sindical.
  - 4.2.5. La representativitat sindical.
  - 4.2.6. L'acció sindical.
  - 4.2.7. Tutela de la llibertat sindical i repressió de conductes antisindicals.
  - 4.2.8. Les associacions empresariales.
- 4.3. El Conveni Col·lectiu:
  - 4.3.1. Negociació col·lectiva i Conveni Col·lectiu.
  - 4.3.2. Procediment.
  - 4.3.3. Contingut.
  - 4.3.4. Límits.
  - 4.3.5. Durada i vigència.
  - 4.3.6. Aplicació, interpretació i control.
  - 4.3.7. Concurrència de convenis.
  - 4.3.8. Adhesió i extensió.
- 4.4. L'aplicació de la norma laboral. Principis d'aplicació:
  - 4.4.1. Jerarquia de les Fonts del Dret del Treball.
  - 4.4.2. Límits d'aplicació de la norma laboral en el temps i en l'espai.
  - 4.4.3. Principis d'aplicació propis del Dret del Treball: Principi prooperari. Principi d'irrenunciabilitat de drets. Principi de norma més favorable. Principi de condició més beneficiosa. Principi de jerarquia normativa.

Part III. La relació individual de treball.

Tema 5. El Contracte de Treball.

- 5.1. El Contracte de Treball.
- 5.2. Subjectes: treballador i empresari.
- 5.3. Drets i deures derivats del contracte.
- 5.4. Forma.
- 5.5. Període de prova.
- 5.6. Relacions laborals de càracter especial.

Tema 6. Classes i modalitats de contractes:

- 6.1. Contractes de durada indefinida i contractes de durada determinada.
- 6.2. Contractes de durada determinada: contracte per obra o servei, contracte d'interinatge, contracte pel llançament de nova activitat, contracte per circumstàncies de la producció.
- 6.3. Contractes Formatius: contracte en pràctiques, contracte d'aprenentatge.
- 6.4. La contractació temporal com a mesura de foment de l'ocupació.

Tema 7. El temps de treball.

- 7.1. Jornada: concepte i classes.
- 7.2. Hores extres.
- 7.3. Hores recuperables.
- 7.4. Treball nocturn. Treballadors nocturns.

- 7.5. Treball a torns.
- 7.6. Descans setmanal.
- 7.7. Festes laborals.
- 7.8. Permisos.
- 7.9. Descans anual: les vacances.

Tema 8. El Salari.

- 8.1. Concepte i classes.
- 8.2. Estructura salarial: salari base i complements salarials.
- 8.3. Pagues extres.
- 8.4. Prestacions extrasalarials.
- 8.5. Forma, lloc i temps de pagament.
- 8.6. Mesures de protecció del salari: S.M.I.; càracter privilegiat del crèdit salarial; inembargabilitat del salari. Fons de Garantia Salarial.

Tema 9. Potestats de l'empresari:

- 9.1. Facultat disciplinària.
- 9.2. Movilitat funcional.
- 9.3. Movilitat geogràfica.
- 9.4. Modificació de les condicions de treball.

Tema 10. Alteracions de la relació laboral:

- 10.1. El canvi de subjectes i la successió de l'empresa.
- 10.2. Suspensions: concepte i classes.
- 10.3. Excedències: concepte i classes.

Tema 11. Extinció de la relació laboral:

- 11.1. L'extinció del contracte de treball: significació i modalitats.
- 11.2. L'extinció per compliment.
- 11.3. L'extinció per desaparició, jubilació o incapacitat dels subjectes.
- 11.4. L'extinció per voluntat de les parts.
- 11.5. Extinció per voluntat de l'empresari. L'acomiadament: concepte i classes.

Part IV. Relacions laborals de conflicte:

Tema 12. Conflictes individuals i col·lectius de treball.

- 12.1. Conflictes de treball: concepte i classes.
- 12.2. Conflictes individuals de treball: solució.
- 12.3. Conflictes col·lectius de treball: sistemes de solució.
- 12.4. La vaga.
- 12.5. El tancament patronal.

AVALUACIÓ:

L'assignatura està dividida en dues parts: teòrica i pràctica, cadascuna valorada amb 5 punts.

Per superar l'assignatura cal aprovar les dues parts.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

Legislación Social Bàsica. Madrid: Tecnos.

De Consulta:

García, J.; Ramírez, J. M.; Sala, T. *Curso de Derecho del Trabajo*. València: Tirant lo Blanch, 1997.

Montoya, A. *Derecho del Trabajo*. Madrid: Tecnos, 1997.

Sala, T. *Derecho del Trabajo*. València: Tirant lo Blanch, 1997.

Sala, T.; Albiol, I. *Derecho Sindical*. València: Tirant lo Blanch, 1992.

Assignatures de lliure elecció de Primer Cicle

Anglès I

CRÈDITS:6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

L'objectiu general és que l'estudiant sàpiga utilitzar la llengua anglesa en un context professional. El curs pretén assolir una competència comunicativa a nivell intermedi i al mateix temps introduir el vocabulari específic a partir de situacions estretament relacionades amb l'entorn empresarial. Els objectius que caldrà assolir durant el curs es concreten en els següents punts:

- a) adquirir la competència lingüística necessària per poder-se comunicar en situacions de l'entorn empresarial
- b) comunicar-se oralment tenint cura de la pronúncia
- c) adquirir habilitats per comprendre globalment una conversa, una presentació o una explicació oral
- d) adquirir el lèxic específic fonamental per a la comprensió i l'expressió oral i escrita.
- e) interpretar i produir documents comercials bàsics.

PROGRAMA:

Topics and areas of business communication:

1. Jobs and responsibilities.
2. Telephoning to make arrangements.
3. Business organizations.
4. Planning ahead.
5. Profiles.
6. Problem solving.

Language contents:

1. Listening: students should be able to understand specific information of short spoken exchanges without necessarily understanding every word.
2. Speaking: students will be introduced to a number of tasks which will involve them in situations common within a business-related work context.
3. Reading: students will be introduced to texts of short and medium length (350-500 words) related to the above mentioned topics.
4. Writing of short texts common within a business-related work context (messages, presentations, description of a product, company profile and business documents).
5. Grammar.
  - 5.1 Verbal tenses.
  - 5.2 Question forms.
  - 5.3 'Would' in polite questions.
  - 5.4 'Will' for future predictions.
  - 5.5 Expressing intentions: 'going to' and 'will'.
  - 5.6 Expressing opinions with 'should'.
  - 5.7 First and second conditionals.
6. Vocabulary related to the following topics:

- 6.1 Executive titles.
- 6.2 Work verbs.
- 6.3 Positions and responsibilities in a company.
- 6.4 Telephone calls.
- 6.5 Business activities.
- 6.6 Company structure.
- 6.7 Business documents.
- 6.8 Letter-writing.
- 6.9 Payment vocabulary.

AVALUACIÓ:

Hi haurà un examen final que constarà de dues parts: una prova oral (comprensió i expressió oral) i una prova escrita (comprensió i expressió escrita). Cadascuna de les parts representa un 50% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

Holler, Vicki. *Business Opportunities*. Student's Book. O.U.P., 1996.

Holler, Vicki. *Business Opportunities*. Workbook. O.U.P., 1996.

Recomanada:

Llibres de consulta:

Ellis, M. & O'Driscoll, N. *Socializing*. Ed. Longman, 1998

Stanton, A., *Written English for Business*. Ed. O.U.P., 1990

Kerridge, D., *Presenting Facts and Figures*. Ed. Longman., 1998

Naterop, B. Jean & Revell, R., *Telephoning in English*. Ed. C.U.P., 1997

O'Driscoll, N. & Pilbeam, A. *Meetings and Discussions*. Ed. Longman, 1998

Diccionaris monolingües:

Oxford Advanced Learners Dictionary. Ed. O.U.P., 1992

Sinclair, J. *Collins English Language Cobuild*. Ed. Collins ELT, 1998

Diccionaris bilingües:

Galimberti Jarman, B. & Russell, R. (Eds) *The Oxford Spanish Dictionary*. Ed. O.U.P., 1994

Oliva, S. & Buxton, A. *Diccionari Anglès-Català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995

Oliva, S. & Buxton, A. *Diccionari Català-Anglès*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995

Diccionaris especialitzats:

Adam, J.H. *Longman Dictionary of Business English*. Ed. Nelson, 1991

Gramàtiques:

Duckworth, M. *Oxford Business English. Grammar and Practice* (Revised Edition). Ed. O.U.P., 1995

Eastwood, J., *Oxford Practice Grammar*. O.U.P., 1992

Murphy, R., *English Grammar in Use*. C.U.P., 1994

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és que l'estudiant aprengui a tractar i processar dades amb equips informàtics. A fi d'assolir aquest objectiu s'introduirà l'estudiant en els principals paquets informàtics disponibles al mercat per realitzar aquestes tasques.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció a la informàtica

- 1.1 Conceptes bàsics
- 1.2 Codificació de la informació
- 1.3 Estructura funcional de l'ordinador
- 1.4 Perifèrics

Tema 2. Sistemes Operatius.

- 2.1 Introducció als Sistemes Operatius
- 2.2 Windows

Tema 3. Internet

- 3.1 Introducció. Xarxes d'ordinadors. Història
- 3.2 Serveis
- 3.3 Navegació
- 3.4 HTML

Tema 4. Processador de textos Word

- 4.1 Introducció
- 4.2 Edició de documents senzills
- 4.3 Opcions de format de documents
- 4.4 Columnes i Taules
- 4.5 Eines addicionals
- 4.6 Gràfics i Equacions
- 4.7 Fusió de dades
- 4.8 Estils, plantilles i formularis

Tema 5. Full de càlcul Excel

- 5.1 Introducció
- 5.2 Edició i format bàsic d'un full
- 5.3 Còpia de caselles. Referències absolutes i relatives
- 5.4 Funcions matemàtiques i financeres
- 5.5 Confecció de gràfics a partir del full de càlcul
- 5.6 Impressió del model

AVALUACIÓ:

Per avaluar l'assignatura caldrà realitzar una prova escrita i un treball individual obligatori que proposarà el mateix professor i que matisarà la nota de la prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Prieto, A.; Lloris, A.; Torres, J.C. *Introducció a la informàtica*. McGraw-Hill, 2a ed., 1995.

- Hernández, A. *Informática para todos Windows98, Internet, Ofimática*. Barcelona: Primera Plana, 1998.
- Que Development Group. *La biblia de Internet*. Anaya Multimedia, 1995.
- Chaléat, P. i Charnay, D. *HTML et la programmation de serveurs Web*. Eyrolles, 1996.
- Bouton, G.D. *Publicación multimedia con Netscape*. Madrid: Paraninfo, 1997.
- Mudry, R.J. *Domine la WEB*. Madrid: Paraninfo, 1997.
- Bofill, M. *Word 6.0: Una guia d'aprenentatge*. Vic: Eumo Editorial, 1997
- Peña, R. *Word para Windows 95 versión 7 curso práctico para principiantes*. Barcelona: Inforbook's, 1996.
- Luna, P. et al., *Aprendiendo Hoja de Cálculo con Casos Prácticos*. McGraw-Hill, 1998.
- Blanco, J. et al. *Microsoft Office Professional*. Barcelona: Inforbook's, 1995.

Matemàtica Inicial

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Omplir llacunes o buits importants de l'estudiant en l'aprenentatge de la matemàtica elemental, com pot ser el càlcul més elemental, o com repassar i reforçar conceptes pràctics bàsics donats en els estudis secundaris.

Aquesta assignatura va dirigida als estudiants amb dèficits en l'assoliment de la base matemàtica necessària per seguir correctament les assignatures que tenen en els seus continguts una important component matemàtica.

PROGRAMA:

1. Operacions elementals.

- 1.1 Potències i radicals de nombres naturals, enters, racionals i reals.
- 1.2 Operacions amb polinomis. Potències de polinomis. Productes notables.
- 1.3 Descomposició factorial. Teorema de Ruffini.
- 1.4 Operacions amb fraccions algebraïques.

2. Equacions.

- 2.1 Equacions de primer i de segon grau. Inequacions.
- 2.2 Equacions polinòmiques.
- 2.3 Sistemes lineals d'equacions amb dues variables.

3. El nombre e.

- 3.1 Logaritmes i exponents.
- 3.2 Equacions logarítmiques i exponencials.
- 3.3 Sistemes no lineals d'equacions amb dues variables.

4. Trigonometria bàsica.

5. Funcions bàsiques.

6. Límits elementals de funcions. Interpretació geomètrica dels límits.

7. Càlcul de derivades.

8. Càlcul d'integrals.

9. Còniques.

AVALUACIÓ:

Es farà un únic examen en la convocatòria corresponent. A més es podrien realitzar diversos controls durant el curs que podrien ajudar a augmentar la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

Colera, J.; de Guzman, J. M. i altres. *Matemàtiques I (Bachillerato Logse I)*. Madrid: Anaya, 1996.

Colera, J.; de Guzman, J. M. i altres. *Matemàtiques II (Bachillerato Logse II)*. Madrid: Anaya, 1997.

Programes de les assignatures obligatòries de Segon Cicle

Comptabilitat III (Comptabilitat de Costos)

CRÈDITS:6

QUADRIMESTRE:1r.

OBJECTIUS:

Oferir la vessant d'anàlisi interna de la comptabilitat aprofundint en el càlcul del moviment de valors dins l'empresa. Mostrar els fonaments de la implantació d'aquest tipus de comptabilitat adaptant-los a diferents tipus de processos productius, així com emprar diferents mètodes de càlcul en funció dels objectius perseguits (valoració d'existències, presa de decisions d'exploració, etc.). Anàlisi de la rendibilitat per productes i estudi del procés pressupostari justificant les desviacions.

PROGRAMA:

Tema 1: Comptabilitat de Costos i de Gestió. Conceptes fonamentals.

- 1.1. L'activitat econòmica de l'empresa. Transaccions internes i externes. Resultat intern i extern.
- 1.2. Comptabilitat de Costos: definició, objectius i continguts.
- 1.3. Comptabilitat de Gestió: definició, objectius i continguts.
- 1.4. Principals diferències entre la comptabilitat financera i de gestió. Relacions entre totes dues.
- 1.5. Conceptes fonamentals de la comptabilitat interna.
- 1.6. Concepte i classes de producció i de processos de producció.
- 1.7. Les fases en la formació del cost: classificació dels costos, localització, imputació als productes i determinació del resultat intern.

Tema 2: El cost dels factors

- 2.1. Definició. Classificació dels costos atenent la seva naturalesa.
- 2.2. Classificació dels costos atenent la seva identificació amb un determinat objecte de cost.
- 2.3. Classificació dels costos atenent la seva variabilitat. Mètodes de separació de costos fixos i variables: valors extrems i mínims quadrats ordinaris.
- 2.4. Altres classificacions.

Tema 3: El cost dels materials, la mà d'obra i els costos indirectes.

- 3.1. Materials: concepte i classificacions, inventaris periòdics o permanents, valoració dels fluxos d'entrada i sortida del magatzem. Cost de les diferències d'inventaris.
- 3.2. Mà d'obra: concepte i composició del cost del personal, classificació i comptabilització.
- 3.3. Costos indirectes: concepte i classificació. La seva localització entre els diferents centres de cost a l'empresa

Tema 4: Els centres de cost i la localització dels costos.

- 4.1. Definició i classificació.
- 4.2. L'estadística de costos. Repartiment primari.
- 4.3. La liquidació interna de l'estadística de costos. Repartiment secundari.
- 4.4. Comptabilització de la localització de costos. Mètodes d'imputació als productes.

Tema 5: Sistemes de costos per ordres de producció i per processos.

- 5.1. El sistema de costos per ordres de producció o comandes
- 5.2. El sistema de costos per processos

Tema 6: Els sistemes de costos parcials:

- 6.1. *Direct costing* o Cost Variable.

6.2. Variacions en el nivell d'activitat: la imputació racional

Tema 7: El procés de presa de decisions d'exploració

7.1. Decisions en baixa capacitat productiva.

7.2. Decisions en plena capacitat productiva.

Tema 8: El sistema pressupostari, càlcul i anàlisi de les desviacions.

8.1. El pressupost: definició, objectius, característiques i avantatges.

8.2. El pressupost mestre. Estudi dels pressupostos operatius.

8.3. Definició de cost estàndard. Pressupost flexible. Desviacions en materials, mà d'obra i costos indirectes. Anàlisi causal.

AVALUACIÓ:

Es farà un examen final que constarà d'una part teòrica i d'una altra pràctica.

BIBLIOGRAFIA:

Mallo, C. *Contabilidad analítica*. Madrid: Instituto de Contabilidad y Auditoria de Cuentas. Ministerio de Economía y Hacienda, 1992

Saez Torrecilla, A. *Contabilidad de Costes y Contabilidad de Gestión*. Volumes 1 i 2. Madrid: McGraw-Hill, 1994.

Montesinos, V. i Broto, J. *Ejercicios y soluciones de Contabilidad de Costes*. Madrid: Ariel, 1989.

AECA, *El proceso presupuestario*. Doc. n. 4 (Col·lecció Principios de Contabilidad de Gestión).

Rosanas i Martí, J. M.: *Informació comptable per a la presa de decisions empresarials*. Barcelona: Ariel, 1992

Amat, Joan i Oriol: *La contabilidad de gestión actual: Nuevos desarrollos*. Madrid: AECA, 1995.

Direcció Comercial I (Fonaments del Màrqueting)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Introducció als conceptes bàsics del màrqueting. Anàlisi del mercat i estudi de les diferents variables estratègies de màrqueting. Es proporcionaran eines bàsiques per a l'anàlisi i interpretació d'informació comercial. Es realitzarà una simulació de direcció empresarial (Markstrat II), on es participa en diferents processos de decisió.

PROGRAMA:

Tema 1. Conceptes fonamentals del màrqueting.

- 1.1. Concepte.
- 1.2. Organització del màrqueting.
- 1.3. La demanda i els mercats.

Tema 2. Anàlisi del mercat i dels consumidors.

- 2.1. Previsió de demanda.
- 2.2. Investigació comercial.
- 2.3. Comportament del consumidor.
- 2.4. Segmentació de mercats.

Tema 3. Màrqueting-mix.

- 3.1. Producte.
- 3.2. Preu.
- 3.3. Comunicació i promoció.
- 3.4. Distribució.

Tema 4. Investigació comercial.

- 4.1. Fonts d'informació.
- 4.2. Tècniques d'anàlisi.
- 4.3. Mètodes d'anàlisi.

BIBLIOGRAFIA:

- Grande, I. *Dirección de Marketing, Fundamentos y Software de aplicaciones*. Mc Graw-Hill, 1992.
- Kotler, P. *Marketing, conceptos y estrategias*. Prentice Hall, 1991.
- Lambin, J. J. *Marketing estratégico de mercado*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.
- Santesmases, M. *Marketing conceptos y estrategias*. Madrid: Pirámide, 1993.

Econometria de l'Empresa I

CRÈDITS: 4,5

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Introduir l'estudiant en els models estadístics, econòmics i economètrics. Conèixer el model de regressió lineal múltiple estàndard i generalitzat. Fer modelització economètrica mitjançant paquets informàtics.

METODOLOGIA:

Desenvolupament teòric i realització d'aplicacions pràctiques.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció.

1. Objectius de la modelització.
2. Models estadístics, econòmics i economètrics.
3. El model de regressió simple.
4. Estimació i contrast.
5. Extensions del model.

Tema 2. El model de regressió lineal múltiple (I).

1. Formulació i hipòtesis bàsiques.
2. Estimació MQO i MV.
3. Anàlisi de la variància.
4. Contrast d'hipòtesis.
5. Predicció puntual i per interval.

Tema 3. Model de regressió amb restriccions lineals.

1. Introducció.
2. Formulació.
3. Metodologia
4. Estimació restringida.
5. Anàlisi de la permanència estructural. Contrast de Chow.

Tema 4. Pertorbacions no esfèriques.

1. Introducció.
2. Estimació MQO.
3. Estimació MQG.

Tema 5. Heteroscedasticitat

1. Definició i causes de l'heteroscedasticitat.
2. Conseqüències de l'estimació MQO.
3. Estimació MQG.
4. Contrastos.

Tema 5. Autocorrelació.

1. Definició i causes de l'autocorrelació.
2. Conseqüències de l'estimació MQO.
3. Mètodes d'estimació alternatius.
4. Contrastos.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà un sol examen en la convocatòria escaient i es faran treballs obligatoris al llarg del curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Alegre, J.; Arcarons, J.; Bolancé, C.; Díaz, L. *Problemas y Ejercicios de Econometría*. Madrid: AC, 1995.
- Gujarati, D. *Econometría*. Mèxic: McGraw-Hill, 1990.
- Greene, W. *Análisis Económico*. Madrid: Prentice Hall, 1999.
- Johnston, J. *Métodos Económicos*. Barcelona: Vicens-Vives, 1987.
- Martín, G.; Labeaga, J. M.; Mochón, F. *Introducción a la Econometría*. Madrid: Prentice Hall, 1997.
- Novalés, A. *Econometría*. Madrid: McGraw-Hill, 1993.
- Pulido, A. *Modelos Económicos*. Madrid: Pirámide, 1983.

CRÈDITS: 6

QUATRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén consolidar tots aquells coneixements referents tant a la Teoria Econòmica com a la Política Econòmica propis dels cursos anteriors. Després d'una breu introducció metodològica, és proporcionarà un tractament tècnic i alhora accessible dels principals objectius i instruments de la política econòmica que actualment s'utilitzen arreu del món. També s'estudiarà la conducta del sector públic en les seves intervencions a l'esfera econòmica per sobre dels agents privats, amb la finalitat d'influir en la producció o en la distribució de la renda nacional. S'analitzaran els diferents problemes relacionats amb l'elaboració de les polítiques econòmiques i els conflictes i incompatibilitats entre els diferents objectius. Tot això es realitzarà a partir, sempre que sigui possible, d'experiències concretes que il·lustrin els diferents conceptes de la política econòmica actual.

PROGRAMA:

Tema 1. Aproximació metodològica.

La política econòmica com a ciència social. La qüestió dels judicis de valor i els intents per aconseguir la neutralitat científica. Objectius i instruments. Els principals objectius i el *trade-off* entre ells. Relacions entre objectius i instruments. Síntesi del panorama actual de la política econòmica.

Tema 2. L'escenari de la política econòmica als anys 90.

Anàlisi dels principals factors determinants de la «nova economia». La mundialització de l'economia i la convergència econòmica.

Tema 3. L'objectiu del manteniment de l'estabilitat de preus.

Definició i mesura de la inflació. Les explicacions tradicionals de la inflació. La inflació en els diferents escenaris econòmics. Inflació i sistema fiscal. Les influències de la inflació sobre la microeconomia i les conseqüències macroeconòmiques. L'administració de la inflació.

Tema 4. Estabilitat i plena ocupació.

Dels mecanismes automàtics a les intervencions discrecionals. Les implicacions del tipus de desocupació. Innovació tecnològica i ocupació. La flexibilitat del mercat de treball. Polítiques dirigides a crear ocupació.

Tema 5. L'objectiu de l'equilibri extern.

Enfocaments de l'equilibri extern. Les polítiques de l'ajustament extern i conseqüències. Les polítiques d'equilibri intern i extern en l'àmbit de la integració econòmica.

Tema 6. L'objectiu del medi ambient.

Desenvolupament versus medi ambient. Anàlisi econòmica dels problemes ecològics i de medi ambient. Implantació d'una política econòmica ecològica: objectius i instruments. Les externalitats.

Política Econòmica Exterior

Tema 7. La política del tipus de canvi.

Concepte, característiques i sistemes de tipus de canvi. El Sistema Monetari Europeu. Les variacions del tipus de canvi i els objectius de política econòmica. Fluctuacions canviàries i coordinació de polítiques econòmiques. Coordinació de les polítiques de tipus de canvi en la Unió Europea: la Unió Econòmica i Monetària.

Tema 8. Política de comerç exterior.

Contingut instrumental. La teoria de la protecció aranzelària efectiva. Els instruments de foment de l'exportació: instruments fiscals i crediticis. Els factors de competitivitat internacional. Els acords regionals. La política econòmica exterior de la Unió Europea.

Política Fiscal.

Tema 9. Sector públic, economia i política fiscal.

Concepte de política fiscal. Sector públic i economia. Característiques del sector públic versus sector privat. Objectius de política fiscal. Els instruments de la política fiscal i actuació sobre els objectius.

Tema 10. La política fiscal anticíclica i posicions crítiques sobre la seva eficàcia.

El saldo pressupostari simple i els seus defectes. La flexibilitat automàtica i l'estabilització automàtica: coeficients. El debat sobre el finançament del dèficit: impacte sobre la renda i sobre l'estabilitat de preus. L'harmonització fiscal a la Unió Europea. Política Monetària.

Tema 11. Objectius i instruments de la política monetària.

El procés de creació de diner. La instrumentació de la política monetària en dues etapes: objectiu intermedi i variable operativa. Instruments de política monetària.

Tema 12. Problemàtica actual de la política monetària.

Transformacions recents en el sistema financer. Causes de les innovacions financeres. Conseqüències dels processos de convergència cap a la Unió Econòmica i Monetària per a la instrumentació de la política monetària dels països membres de la Unió Europea.

AVALUACIÓ:

L'avaluació final s'obindrà a partir de l'agregació de dues notes: l'examen final –amb un pes del 75% en la nota final–, i el treball de curs –amb un pes del 25% en la nota final– en el que es valorarà la participació de cada estudiant en els debats i treballs comentats a classe. Tanmateix els estudiants que ho desitgin podran optar per ser avaluats a partir d'un únic examen final.

BIBLIOGRAFIA*:

- Boyer, R. (1986). La flexibilidad del mercado de trabajo en Europa. Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, Madrid.
- Comisión de las Comunidades Europeas. Crecimiento, competitividad, empleo: Retos y pistas para entrar en el siglo XXI. El Libro Blanco, *Boletín de las Comunidades Europeas*. Suplemento 6/93, 1993.
- Cuadrado, J. R. *Introducción a la Política Económica*. Ed. McGraw-Hill, 1995.
- Cullins, J. G.; Jones P. *Microeconomía y economía pública*. Instituto de Estudios Financieros, 1991.
- Franco, L. (1991). *La utilización de instrumentos económicos en la protección y mejora del medio ambiente*, a King, A. i altres: *El estallido de la ecología*, Barcelona: Edimutra.
- Frenkel, R. (1989). Inflación e hiperinflación, *Ciencia Hoy*, vol. 1 n. 3, abril i maig.
- Hutchison, T. W. *Economía positiva y objetivos de política económica*. Barcelona, 1971.
- Jordan, J.M.; García Reche, A. *Política Económica. Objetivos, instrumentos, sectores y territorios*. València: Tirant lo Blanch.
- Lazaro, P.; Cordero, G. (1995). La Política de cohesión económica y social de la Unión Europea. Evaluación desde la perspectiva española, *Papeles de Economía Española*, 63.
- Mauleon, I. (1990). Interrogantes de la Política, *Papeles de Economía Española*, 43.
- Papeles de Economía Española. Diversos autors (1986). La inflación y el impuesto sobre la renta, *Papeles*, 27.
- Petras, J. (1994). El ciclo neoliberal en Latinoamérica, a *América Llatina: territori i canvi econòmic*, Paunero, X. i Bou, J. (editors).
- PNUD. *Informe sobre Desarrollo Humano*, 1996, 1997, 1998
- Ros J. *Materiales de Política Económica*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1987.
- Ruiz, G; Romá C. (1985). El objetivo del equilibrio externo en la teoría de la Política Económica, a Diversos autors: *Equilibrio exterior y Política Económica*, Publicaciones de la Universidad de Sevilla y de la Universidad de Málaga.

Sampedro, J. L. (1989). La inflación concertada, a *La inflación. Prótesis del sistema*, Montesinos, 2a ed. caps. V i VI.

Saunders, P.; Klau, F. Le rôle du secteur public. *Revista Económica de la OCDE*, 4, 1985.

Secretaría General Técnica. Ministerio de Comercio (1995): Causas y efectos de la inestabilidad monetaria internacional, *Boletín Económico de ICE*, 2449.

Stiglitz, J. E. *La Economía del Sector Público*. Barcelona: Antonio Bosch Editor, 1988.

*Nota: durant el curs es proporciona bibliografia complementària i específica per als diversos temes.

Matemàtica de les Operacions Financeres

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Introducció a l'estudi de les operacions financeres. Exposició del model matemàtic. Estudi d'operacions financeres particulars.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció.

1.1. Introducció.

Tema 2. Model matemàtic.

2.1. El model de la matemàtica financera.

Tema 3. Lleis financeres.

3.1. El factor financer. Propietats.

3.2. Expressió analítica del factor financer.

3.3. El preu del finançament.

3.4. Sistematització de lleis financeres.

3.5. Lleis estacionàries.

3.6. Lleis dinàmiques.

Tema 4. Magnituds financeres.

4.1. Introducció.

4.2. Magnituds simples o primàries.

4.3. Magnituds elementals.

4.4. Magnituds de les operacions de finançament.

4.5. Magnituds de les operacions d'inversió.

Tema 5. Règims financers.

5.1. Règims financers pràctics.

5.2. Règims financers racionals.

5.3. Règims financers indexats.

5.4. L'ambient financer compost.

5.5. Règims financers equivalents.

Tema 6. La reducció financera en el camp discret.

6.1. Suma financera de capitals.

6.2. Rendes financeres: estudi general.

6.3. Rendes constants.

6.4. Rendes variables.

6.5. Reducció discreta en ambient compost.

Tema 7. La reducció financera en el camp continu.

7.1. Suma financera de fluxos.

7.2. Fluxos financers: estudi general.

7.3. Fluxos constants.

7.4. Fluxos variables.

7.5. Reducció financera en ambient compost.

Tema 8. La reducció financera de les operacions.

8.1. Operació elemental equivalent.

- 8.2. Immobilització financera.
- 8.3. Funció termini financer mitjà.
- 8.4. La llei financera implícita.
- 8.5. La taxa financera de rendibilitat.

Tema 9. Descripció dinàmica de les operacions.

- 9.1. Descripció dinàmica.
- 9.2. Equació dinàmica de la reserva en operacions discretes.
- 9.3. Equació dinàmica de la reserva en operacions contínues.
- 9.4. Valor financer, usdefruit i nua propietat.

Tema 10. Préstecs.

- 10.1. Estudi general.
- 10.2. Préstec francès.
- 10.3. Préstec americà.
- 10.4. Préstec alemany.
- 10.5. Préstecs de terme variable.
- 10.6. Préstecs amb carència.
- 10.7. Valor, usdefruit i nua propietat d'un préstec.
- 10.8. Cost d'un préstec.

Tema 11. Emprèstits.

- 11.1. Definicions i classificacions.
- 11.2. Teoria general d'emprèstits.
- 11.3. Emprèstits lineals normalitzables. Emprèstit normal.
- 11.4. Emprèstits lineals no normalitzables.
- 11.5. Descripció estocàstica d'un emprèstit.
- 11.6. Valor, usdefruit i nua propietat.
- 11.7. Vida d'un títol.
- 11.8. Cost d'un emprèstit.

AVALUACIÓ:

Un examen en la convocatòria escaient.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria:

- Alegre, P.; Badia, C.; Borrell, M.; Sancho, T. *Ejercicios resueltos de Matemática de las Operaciones Financieras*. Madrid: AC, 1989.
- Fontanals, H. *Matemática Financiera. Supuestos*. Barcelona: Ediciones S, 1992.
- Gil, L.; Bauquero, M. J.; Gil, M. A.; Maestro, M. L. *Matemática de las Operaciones Financieras. Problemas resueltos*. Madrid: AC, 1991.
- Rodríguez, A. *Matemática de la Financiación*. Barcelona: Ediciones S, 1994.
- Rodríguez, A. *Inmunidad financiera*. Barcelona: Ediciones S, 1994.
- Vicente, X. *Problemes resoltos de matemàtica financera*. Vic: Eumo Editorial, 1996.

Integració Europea

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Conèixer els fonaments històrics, polítics i econòmics de la Unió Europea; estudiar el funcionament de les seves institucions i aproximar-se als reptes que té plantejats.

PROGRAMA:

1. Història política del procés d'integració europea
2. Les institucions comunitàries i les fonts del dret comunitari
3. Fonaments teòrics de la integració comercial i monetària
4. La política agrària comunitària
5. La política del medi ambient
6. El pressupost de la Unió Europea
7. Harmonització fiscal de la Unió Europea
8. Polítiques redistributives de la Unió Europea

BIBLIOGRAFIA:

- Brunet, F. *Curso de integración europea*. Madrid: Alianza Editorial, 1999
- Fernández Sirera, T; Kyruacou, A. *Elements de l'Economia de la Unió Europea*. Barcelona: Vicens Vives, 1999
- Jordán Gladuf, J.M. (coord). 1997. *Economia de la Unión Europea*. Madrid: Civitas.
- García Villarejo, A.; Salinas, J. *Manual de Hacienda Pública general y de España*. Editorial Tecnos, 3a ed., 1997.
- Lagares, M. (coord.) *Manual de hacienda pública, tomo II*. Instituto de Estudios Fiscales, 1995.
- López, M.T.; Utrilla, A. *Introducción al sector público español*. Editorial Civitas, 3a ed., 1996.
- Mammarella, G. *Historia de Europa contemporánea*. Barcelona: Ariel, 1996
- Tamames R., López, M. *La Unión Europea*. Madrid: Alianza Universidad, 1999.
- Vega, I. (coordinadora). *La integración económica europea: curso básico*. Valladolid: Lex Nova, 1996

Teoria Econòmica de l'Empresa i de la Indústria

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Posar a l'abast de l'estudiant les principals teories de l'organització industrial insistint en les diferents formes de competència dins de cada tipus de mercat i el seu origen en les diferents tecnologies utilitzades en la producció de béns i serveis. Es desenvoluparan les teories de manera que permetin fer anàlisis empíriques de diferents sectors industrials i de serveis.

PROGRAMA:

- Tema 1. Consideracions generals. De la competència perfecta a la competència real en els mercats. El sentit de la competència pels clàssics.
- Tema 2. El monopoli. Eficiència. Discriminació de preus. Monopsoni i monopoli bilateral.
- Tema 3. L'oligopoli. Desenvolupaments clàssics: Cournot, Stackelberg i Bertrand.
- Tema 4. L'oligopoli; la maximització conjunta de beneficis.
- Tema 5. L'oligopoli concentrat i les discontinuïtats tecnològiques.
- Tema 6. Els mercats impugnables i les barreres a l'entrada.
- Tema 7. La diferenciació de productes.
- Tema 8. La concentració industrial i les formes de mercat. Concentració vertical i horitzontal.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del quadrimestre.

BIBLIOGRAFIA:

- Cabral, L. *Economía industrial*. McGraw-Hill, 1997
- Jacquemin, A. *La nueva organización industrial*. Barcelona: Vicens Vives, 1989.
- Jacquemin, A. *Economía industrial*. Hispano Europea, 1982.
- Koutsoyiannis, A. *Microeconomía moderna*. Amorrortu Ed., 1985.
- Segura, J. *Teoría de la organización industrial*. Madrid: Civitas, 1993.
- Tirole, J. *La teoría de la organización industrial*. Barcelona: Ariel, 1990.
- Fernández de Castro, J. i Tugores, J. *Microeconomía*. McGraw-Hill, 1997.

Econometria de l'Empresa II

CRÈDITS: 4,5

QUADRIMESTRE: 2on.

OBJECTIUS:

Introduir l'estudiant en l'estudi dels problemes amb les dades en el context del model de regressió. Aplicació dels conceptes de l'assignatura d'Econometria de l'Empresa I. Ampliació de la metodologia economètrica a l'estudi dels models de variables qualitatives, models dinàmics i sèries temporals.

METODOLOGIA:

Desenvolupament teòric i realització d'aplicacions pràctiques.

PROGRAMA:

Tema 1. Multicolinealitat.

1. Natura de la multicolinealitat.
2. Causes.
3. Estimació MQO.
4. Conseqüències.
5. Detecció.
6. Solucions.

Tema 2. Observacions atípiques.

1. Conceptes bàsics.
2. Palanquejament d'una observació: *el leverage*.
3. Anàlisi de residus.
4. Distància de Cook.

Tema 3. Variables exògenes qualitatives.

1. Introducció.
2. Variables dicotòmiques.
3. Variables politòmiques.
4. Interpretació dels coeficients.
5. Utilització.

Tema 4. Variables endògenes qualitatives.

1. Introducció.
2. Model de probabilitat lineal (MPL).
  - 2.1. Característiques.
  - 2.2. Problemes.
3. El model LOGIT.
  - 3.1. Especificació i estimació.
  - 3.2. Contrastos.
  - 3.3. Bondat de l'ajustament.
  - 3.4. Interpretació dels paràmetres.

Tema 5. Models dinàmics.

1. Tipologia de models dinàmics.
2. Anàlisi i interpretació.
3. Mètodes d'estimació.
4. Contrastos.

Tema 6. Models lineals de sèries temporals.

1. Processos estocàstics.
2. Funció d'autocovariància i autocorrelació.
3. Processos estocàstics homogenis. Models ARIMA.
4. Metodologia Box-Jenkins.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà un sol examen en la convocatòria escaient i es faran treballs de caire obligatori al llarg del curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Alegre, J.; Arcarons, J.; Bolancé, C.; Díaz, L. *Problemas y Ejercicios de Econometría*. Madrid: AC. 1995.
- Gujarati, D. *Econometría*. Mèxic: McGraw-Hill, 1990.
- Greene, W. *Análisis Económico*. Madrid: Prentice Hall, 1999.
- Johnston, J. *Métodos Económicos*. Barcelona: Vicens-Vives, 1987.
- Martín, G.; Labeaga, J. M.; Mochón, F. *Introducción a la Econometría*. Madrid: Prentice Hall, 1997.
- Novalés, A. *Econometría*. Madrid: McGraw-Hill, 1993.
- Pulido, A. *Modelos Económicos*. Madrid: Pirámide, 1983.

Fiscalitat de l'Empresa I

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

CONTINGUT

Assignatura que introdueix coneixements bàsics d'economia del sector públic i de la teoria de la imposició, tant en la part general com en la part especial que afecta a cada una de les formes de gravamen.

Com a aplicació d'aquesta teoria, s'estudia l'estructura del Sistema Fiscal Espanyol i la Llei General Tributària, part que s'acabarà de complementar en l'assignatura de Fiscalitat de l'Empresa II.

En una primera part es tracta el Sector Públic, amb estudi del pressupost i de consideracions metodològiques sobre la hisenda pública.

En una segona part s'estudia la Teoria General de la Imposició, amb tractament específic dels Ingressos Públics.

La tercera part està dedicada a la Teoria Especial de la Imposició, tant pel que fa referència a la imposició sobre la renda personal, com sobre la de les societats i sobre la riquesa i el consum.

Finalment i dins del Sistema Fiscal Espanyol s'estudia el sistema impositiu, l'harmonització fiscal i la Llei General Tributària.

PROGRAMA:

PART I. El Sector Públic:

Tema 1. Sector Públic.

- 1.1. Aproximació al sector públic.
  - 1.1.1. Definició, activitat i delimitació.
  - 1.1.2. Components i agents institucionals.
  - 1.1.3. Operacions i comptes.
  - 1.1.4. Dimensió, activitat i resultats.
  - 1.1.5. El sector públic espanyol.
- 1.2. El pressupost del sector públic.
  - 1.2.1. Introducció.
  - 1.2.2. El pressupost clàssic.
  - 1.2.3. Superació del pressupost clàssic.
  - 1.2.4. Concepció actual del pressupost.
  - 1.2.5. Cicle pressupostari.
  - 1.2.6. Contingut i classificacions del pressupost.
  - 1.2.7. Dèficit públic.
  - 1.2.8. Pressupost de despeses fiscals.
  - 1.2.9. El pressupost de les administracions públiques a Espanya.
- 1.3. Consideracions metodològiques sobre la hisenda pública.
  - 1.3.1. Distinció entre els enfocaments positiu i normatiu de l'anàlisi del sector públic.
  - 1.3.2. Funcions bàsiques de l'activitat financera del sector públic.

PART II. Teoria General de la Imposició:

Tema 2.-Teoria General de la Imposició.

- 2.1. Ingressos públics.
  - 2.1.1. Concepte.
  - 2.1.2. Principals categories d'ingressos.

- 2.1.3. Taxes, preus públics i contribucions.
- 2.1.4. Impuestos.
- 2.1.5. Deute públic.
- 2.2. Imposició i equitat.
  - 2.2.1. Introducció.
  - 2.2.2. Principi del benefici.
  - 2.2.3. Principi de capacitat de pagament.
- 2.3. Imposició i eficiència.
  - 2.3.1. L'excés de gravamen en la imposició: concepte i quantificació.
  - 2.3.2. Tipologia de les principals distorsions impositives.
  - 2.3.3. Teoria de la imposició òptima.
- 2.4. Incidència impositiva.
  - 2.4.1. Concepte d'incidència impositiva.
  - 2.4.2. Models d'equilibri parcial.
  - 2.4.3. Models d'equilibri general.

PART III. Teoria Especial de la Imposició:

Tema 3. Imposició sobre la renda personal i alternatives.

- 3.1. Definició i característiques.
  - 3.1.1. Característiques bàsiques de l'impost.
  - 3.1.2. Classes d'impostos sobre la renda.
- 3.2. Base imposable: concepte de renda.
- 3.3. Tipus de gravamen: progressivitat impositiva.
- 3.4. Unitat contribuent.
- 3.5. Altres aspectes importants de l'impost.
  - 3.5.1. Període impositiu.
  - 3.5.2. Tractament dels guanys de capital.
  - 3.5.3. Inflació i impost sobre la renda.
  - 3.5.4. L'impost i l'estalvi familiar.
- 3.6. Valoració de l'impost sobre la renda: l'impost i els principis impositius.
- 3.7. Alternatives a l'impost sobre la renda tradicional.
  - 3.7.1. L'impost lineal sobre la renda.
  - 3.7.2. L'impost negatiu sobre la renda.
  - 3.7.3. L'impost sobre la despesa personal.

Tema 4. Imposició sobre la renda de les societats:

- 4.1. Definició i justificació de l'existència de l'impost.
  - 4.1.1. La visió absolutista.
  - 4.1.2. La visió integracionista.
- 4.2. Estructura de l'impost.
  - 4.2.1. Subjecte passiu.
  - 4.2.2. Base imposable.
  - 4.2.3. Tipus impositiu.
  - 4.2.4. Incentius fiscals i deute tributari.
- 4.3. Integració de l'impost sobre la renda de les societats i l'impost sobre la renda personal.
  - 4.3.1. Mètodes d'integració total.
  - 4.3.2. Mètodes d'integració parcial.
- 4.4. La incidència de l'impost sobre la renda de les societats.
- 4.5. Valoració de l'impost sobre la renda de les societats i possibles alternatives.

Tema 5. Imposició sobre la riquesa.

5.1. Introducció.

5.1.1. Concepte.

5.1.2. Figures impositives i criteris de classificació.

5.1.3. Importància relativa a Espanya i els països de l'OCDE.

5.2. L'impost sobre el patrimoni.

5.2.1. Concepte i característiques.

5.2.2. Principals elements que configuren l'impost.

5.2.3. Justificacions.

5.2.4. Problemàtica de l'impost.

5.2.5. Referència al cas espanyol.

5.3. Impost sobre successions i donacions.

5.3.1. Concepte i característiques.

5.3.2. Principals elements que configuren l'impost.

5.3.3. Justificacions.

5.3.4. Efectes econòmics.

5.3.5. Referència al cas espanyol.

5.4. Impost sobre la propietat immoble.

5.4.1. Concepte i característiques.

5.4.2. Principals elements que configuren l'impost.

5.4.3. Justificacions.

5.4.4. Efectes econòmics.

5.4.5. Referència al cas espanyol.

5.5. La imposició sobre les transferències de riquesa.

5.5.1. Concepte i característiques.

5.5.2. Principals elements que configuren l'impost.

5.5.3. Justificacions.

5.5.4. Efectes econòmics.

5.5.5. Referència al cas espanyol.

5.6. La lleva sobre el capital.

Tema 6. Imposició sobre el consum.

6.1. Imposició sobre consums específics.

6.1.1. Concepte i característiques bàsiques.

6.1.2. Justificació de l'existència de la imposició sobre consums específics.

6.1.3. Estructura dels impostos sobre consums específics.

6.1.4. Valoració dels impostos sobre consums específics.

6.2. Imposició general sobre vendes.

6.2.1. Característiques bàsiques.

6.2.2. Principals avantatges de la imposició sobre el volum de vendes.

6.2.3. Els impostos monofàsics sobre el volum de vendes: definició i valoració.

6.2.4. Els impostos plurifàsics sobre el volum de vendes: definició i valoració.

6.2.5. Els impostos sobre el valor afegit.

6.2.6. L'IVA comunitari.

PART IV. Sistema Fiscal Espanyol:

Tema 7. Sistema Fiscal Espanyol.

7.1. Introducció al sistema impositiu.

7.1.1. Elements bàsics.

- 7.1.2. Evolució històrica.
  - 7.1.3. Estructura del sistema impositiu vigent.
  - 7.2. Harmonització fiscal.
    - 7.2.1. La fiscalitat de la Unió Europea.
    - 7.2.2. Mecanismes de coordinació.
    - 7.2.3. Estratègies d'harmonització.
  - 7.3. Reformes fiscals.
    - 7.3.1. Reforma dels impostos existents.
    - 7.3.2. Incorporació de noves figures tributàries.
- Tema 8. Llei General Tributària.
- 8.1. Principis generals.
  - 8.2. Els tributs.
    - 8.2.1. Classificació: taxes, contribucions especials i impostos.
    - 8.2.2. Estructura.
    - 8.2.3. Infraccions tributàries.
  - 8.3. Gestió tributària.
    - 8.3.1. Procediment de gestió i liquidació.
    - 8.3.2. Recaptació.
    - 8.3.3. Inspecció.
    - 8.3.4. Revisió d'actes en via administrativa.

AVALUACIÓ:

A determinar pel professor.

BIBLIOGRAFIA:

De consulta:

- Albi, E.; Contreras, C. i altres. *Teoría de la Hacienda Pública*. 2a ed. Barcelona: Ariel, 1994.
- Albi, E.; G. Ariznavarreta, J. L. *Sistema Fiscal Español*. 10a ed. Barcelona: Ariel, 1995-1996.
- García, A.; Salinas, J. *Manual de Hacienda Pública*. 2a ed. Madrid: Editorial Tecnos, 1993.
- López, M. T.; Utrilla, A. *Introducción al Sector Público Español*. 2a ed. Madrid: Civitas, 1994.
- Musgrave, R. A.; Musgrave, P. B. *Hacienda Pública y Teoría Aplicada*. Madrid: McGraw-Hill, 1991.
- Rosen, H. S. *Manual de Hacienda Pública*. Barcelona: Ariel, 1987.
- Stiglitz, J. E. *La Economía del Sector Público*. Barcelona: Antoni Bosch Editor, 1988.

Direcció Financera I

CREDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Es tracta de conèixer quina és la funció financera i el paper dels responsables financers de l'empresa. Per fer-ho és parteix de l'evidència que qualsevol finançament fa referència a una inversió i per tant en un principi és convenient analitzar les característiques dels projectes d'inversió i les modalitats de finançament més adequades.

Anàlisi i estudi de les fonts de finançament extern i de les fonts de finançament intern. Estudi dels pressupostos de gestió i de tresoreria necessaris per conèixer les necessitats de finançament a curt termini i a llarg termini. I per últim anàlisi dels projectes d'inversió que es farà en situacions de certesa i en situacions de risc o incertesa, aprofundint aquells aspectes importants per al finançament correcte i adequat.

PROGRAMA:

TEMA I: La funció financera de l'empresa

- 1.1. Enfocament modern de la funció financera
- 1.2. Característiques del cicle financer
- 1.3. Les decisions d'inversió i finançament. Concepte d'inversió i principi de dualitat inversió-finançament

TEMA II: Finançament extern

- 2.1. Finançament extern
  - 2.1.1. Finançament aliè
  - 2.1.2. Finançament propi
- 2.2. Mercat de capitals
  - 2.2.1. Títols de finançament aliè i valoració.
  - 2.2.2. Títols de finançament propi i valoració d'accions.
- 2.3. Mercat primari d'accions
  - 2.3.1. Ampliacions de capital
  - 2.3.2. Efecte anunci i efecte dilució.
  - 2.3.3. Ampliacions parcialment i totalment alliberades
- 2.4. Finançament bancari i parabancari
  - 2.4.1. Préstecs hipotecaris, a curt i llarg termini
  - 2.4.2. *Leasing* i *factoring*.

TEMA III Finançament intern

- 3.1. Finançament intern
  - 3.1.1. Classes de finançament intern
  - 3.1.2. Avantatges i inconvenients de l'autofinançament
- 3.2. Beneficis retinguts
- 3.3. Amortització econòmica

TEMA IV Planificació financera

- 4.1. Concepte planificació financera
- 4.2. Planificació financera llarg termini
- 4.3. Planificació financera curt termini
  - 4.3.1. Pressupostos de gestió
  - 4.3.2. Pressupostos de tresoreria

4.3.3. Full de tresoreria

TEMA V Anàlisi dels projectes d'inversió

- 5.1. Projecte d'inversió, de finançament i agregats
  - 5.1.1. Anàlisi de rendiment dels projectes d'inversió
  - 5.1.2. Valor final net, valor actual net i taxa de rendibilitat interna
  - 5.1.3. Termini de recuperació *pay-back* i rendiment comptable
  - 5.1.4. Relacions entre els diferents mètodes
- 5.2. Taxa de Fisher
- 5.3. Projectes mixtos

TEMA VI Anàlisi de sensibilitat dels projectes d'inversió

- 6.1. Anàlisi de sensibilitat
  - 6.1.1. Anàlisi de sensibilitat del VAN
  - 6.1.2. Anàlisi de sensibilitat de la TRI
  - 6.1.3. Anàlisi de sensibilitat del VFN

TEMA VII La inflació i el risc en els projectes d'inversió

- 7.1. Efectes de la inflació en els projectes d'inversió
- 7.2. Efectes de la inflació en els projectes de finançament
- 7.3. Fisher i la relació entre el tipus d'interès i la inflació
- 7.4. Introducció dels risc en els projectes d'inversió
  - 7.4.1. Criteri de l'esperança matemàtica
  - 7.4.2. Mesura del risc
  - 7.4.3. Equivalent de certesa

AVALUACIÓ: Es farà un examen al finalitzar el semestre

BIBLIOGRAFIA:

- Brealey R., Myers S., *Fundamentos de financiación empresarial* Ed Mc Graw-Hill 1998
Brealey R., Myers S., Marcus A., *Principios de dirección financiera* Ed Mc Graw-Hill 1996
Keown A., Petty J., Scott D., Martin J., *Introducción a las finanzas* Ed Prentice Hall 1999
Suarez Suarez A., *Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa* Ed. Pirámide 1996

Comptabilitat IV (Anàlisi Comptable)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Fer una anàlisi dels estats comptables i financers de l'empresa, amb l'aplicació dels instruments i de les tècniques propis d'aquesta àrea amb la finalitat d'obtenir una informació que sigui útil per prendre decisions. Per a l'assoliment d'aquest objectiu cal un coneixement aprofundit de tot el procés comptable de l'empresa i també del pla general comptable del nostre país.

METODOLOGIA:

Per al desenvolupament de l'assignatura es complementaran les classes teòriques amb les classes pràctiques.

PROGRAMA:

Tema 1. Anàlisi d'estats comptables

- 1.1. Concepte d'anàlisi d'estats comptables.
- 1.2. La demanda d'anàlisi d'estats comptables.
- 1.3. L'oferta d'informació de les empreses.
- 1.4. Requisits de la informació comptable obligatòria.
- 1.5. Metodologia per a l'anàlisi d'estats comptables.
- 1.6. Instruments per a l'anàlisi d'estats comptables.

Tema 2. Principis i normes comptables

- 2.1. Principis comptables del pla general comptable
- 2.2. Normes de valoració del pla general comptable

Tema 3. El balanç

- 3.1. Naturalesa i significat del balanç de situació
- 3.2. Criteri d'ordenació de l'actiu
- 3.3 Criteri d'ordenació del passiu.
- 3.4 Aspectes previs a l'anàlisi del balanç de situació
- 3.5 Estructura del balanç ideal

Tema 4. El compte de resultats

- 4.1. Naturalesa i significat del compte de resultats.
- 4.2. Components dels resultats: els ingressos i els costos.
- 4.3. Presentació del compte de resultats en forma de llista o d'estat
- 4.4 Objectius de l'anàlisi del compte de resultats

Tema 5. Anàlisi de la situació financera a curt termini.

- 5.1. Objectius de l'anàlisi financera a curt termini
- 5.2. Fons de Maniobra o Capital Circulant
- 5.3. Ràtios de Solvència
- 5.4. Ràtios de rotació dels components del capital circulant
  - 5.4.1. Ràtio de rotació dels clients (termini de cobrament)
  - 5.4.2 Ràtio de rotació dels proveïdors (termini de pagament)
  - 5.4.3 Ràtio de rotació d'existències
- 5.5. Període mig o de maduració
- 5.6. Fons de maniobra necessari

Tema 6. Anàlisi de la situació financera a llarg termini.

- 6.1. Objectius de l'anàlisi financera a llarg termini.
- 6.2. Estudi de l'estructura econòmica
- 6.3. Estudi de l'estructura financera
- 6.4 Anàlisi dinàmica de la situació financera a llarg termini

Tema 7. Anàlisi dels resultats

- 7.1. Objectius de l'anàlisi dels resultats.
- 7.2. Anàlisi de les variacions dels resultats.
- 7.3. Punt Mort i palanquejament operatiu.
- 7.4. Estudi de les diferents rendibilitats.
  - 7.4.1. Rendibilitat de les fonts de financiació pròpies (rendibilitat financera).
  - 7.4.2. Rendibilitat de la inversió o dels actius (rendibilitat econòmica o rendiment).
  - 7.4.3. Rendibilitat efectiva per a l'accionista.
- 7.5. Ràtios relacionats amb el compte de resultats.

Tema 8. L'anàlisi integral d'estats financers

- 8.1. Objectiu de l'anàlisi integral d'estats financers
- 8.2. La piràmide de ràtios
- 8.3. El quadre de comandament
- 8.4. Confecció de l'informe d'anàlisi d'estats financers

Tema 9. El quadre de finançament

- 9.1. Obligatorietat
- 9.2. Concepte i funcionament
- 9.3. Estructura
- 9.4. Metodologia
- 9.5. Ajustaments
- 9.6. Aplicació pràctica

Tema 10. L'estat de fluxos de tresoreria

- 10.1. Concepte i obligatorietat.
- 10.2. Estructura
- 10.3. Metodologia per a la seva confecció

AVALUACIÓ:

Per poder aprovar aquesta assignatura cal aprovar cadascuna de les dues parts per separat:

- 1) S'haurà de realitzar obligatòriament un treball que consistirà en l'elaboració d'un informe sobre l'anàlisi dels estats financers d'una empresa real a partir dels seus comptes anuals. El treball es pot fer individualment o en grups d'un màxim de dues persones.
- 2) Hi haurà un examen final.

BIBLIOGRAFIA:

- Amat, O. *Análisis de Estados Financieros. Fundamentos y aplicaciones*. Barcelona: Gestión 2000, SA, 1996
- Alvarez López, J. *Análisis de Balances*. Sant Sebastià: Donostiarra, SA, 1989.
- Bernstein, L. A. *Análisis de Estados Financieros*. Bilbao: Deusto, 1991.
- Bernstein, L. A. *Análisis de Estados Financieros*. Irwin, 1995.
- Blasco Burriel, P. *El Análisis de las Cuentas Anuales Consolidadas*. AECA, 1997.
- Canibano, L. *Contabilidad. Análisis Contable de la realidad económica*. Madrid: Pirámide, 1995.
- Carenys, J.; Sambola, R. *Guia pràctica del Pla general de comptabilitat*. Barcelona: Gestió 2000, SA., 1992
- Carmona, S; Carrasco, F. *Estados Contables*. Madrid: McGraw Hill, 1993.
- Esteo Sanchez, F. *Análisis de Estados Financieros. Planificación y Control. (Comentarios y casos prácticos)*. Centro de Estudios financieros, 1992.

- Goxens, M. A; Gay, J.M. *Análisis de Estados Contables. Diagnóstico económico-financiera*. Prentice-Hall, 1999.
- Gallizo Larraz, J. L. *Los Estados Financieros Complementarios*. Madrid: Pirámide, 1993.
- Informe Anual de l'Empresa Catalana. 1995*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances. Direcció General de Programació Econòmica.
- Martínez García, F. J. *Análisis de Estados Contables. Comentarios y ejercicios*. Madrid: Pirámide, 1996.
- Pla General de Comptabilitat.
- Rivero Torre, P. *Análisis de balances y estados complementarios*. Madrid: Pirámide, 1991.
- Urias Valiente, J. *Análisis de Estados Financieros*. Mc Graw-Hill, 1995.
- Urias Valiente, J. *Introducción a la contabilidad. Teoría y supuestos*. Madrid: Pirámide, 1997.
- Viladecans, Riera, M. C. *El Quadre de Finançament. Una visió teòrica i pràctica*. 2a ed. Vic: Eumo Editorial, 1998.

Direcció General i Estratègica de l'Empresa I

CRÈDITS: 4,5

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Donar una visió global de la problemàtica de l'estratègia empresarial i ajudar a integrar en un esquema coherent els coneixements de cursos anteriors.

PROGRAMA:

Anàlisi estratègica

- Missió i valors
- Anàlisi interna i externa

Formulació de les estratègies

- Estratègies competitives
- Estratègies de creixement

Implantació de les estratègies

- Evaluació i selecció
- Disseny
- Lideratge i cultura
- Planificació

Pimes i canvi estratègic

- El cas català

AVALUACIÓ:

Examen final, treball pràctic (inclosa presentació oral) i participació a classe.

BIBLIOGRAFIA:

Boston Consulting Group. *Ideas sobre estrategia*. Bilbao: Deusto, 1998.

Churruca, E.; Barrutia, J. i Landeta, J. *Direcció estratègica de las PYMES ante la globalización económica*. HDBR n. 66, 1995.

Conejos, J. et al. *Canvi estratègic i clusters a Catalunya*. Papers d'Economia Industrial n. 7, Generalitat de Catalunya, Barcelona 1997.

Fontrodona, J. i Hernández, J.M. *Les multinacionals industrials catalanes*. Papers d'Economia Industrial n. 8, Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1998.

Jarillo, J.C. *Direcció estratègica*. Madrid: McGraw-Hill, 1992.

Menguzzato, M. i Renau, J.L. *La Dirección Estratégica de la Empresa* Barcelona: Ariel Economía, 1992.

Navas, J.M. i Guerras, L.A. *La Dirección Estratégica de la Empresa*. Madrid: Civitas, 1997.

Porter, M.E. *Ser Competitivo*. Bilbao: Deusto, 1999.

Fiscalitat de l'Empresa II

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

L'objectiu és estudiar en profunditat les principals figures impositives del sistema tributari espanyol.

CONTINGUT:

L'assignatura comprèn una primera part dedicada a l'estudi de la imposició directa (IRPF, Impost sobre Societats, Impost sobre el Patrimoni, Impost sobre Successions i Donacions).

En una segona part es tracta la imposició indirecta (I.V.A., Transmissions Patrimonials i Impostos especials).

La tercera part està dedicada al règim tributari local i a la fiscalitat internacional.

PROGRAMA:

PART I

Tema I: Impost de la Renda de les Persones Físiques (I.R.P.F.)

1. Antecedents
2. Disposicions aplicables
3. Naturalesa i àmbit d'aplicació
4. Fet imposable
5. Subjectes passius
6. Base imposable
7. Imputació temporal
8. Classes de renda
9. Integració i compensació
10. Base liquidable
11. Quota íntegra. Deduccions
12. Tributació conjunta
13. Període impositiu i meritació

Tema II: Impost sobre el Patrimoni

1. Antecedents
2. Disposicions aplicables
3. Exempcions. Fet imposable. Valoracions
4. Quantificació de l'impost

Tema III: Impost sobre Societats

1. Antecedents
2. Disposicions aplicables
3. Subjecte passiu
4. Fet imposable
5. Comptabilitat, fiscalitat i base imposable
6. Compensació de pèrdues
7. Bonificacions i deduccions
8. Règims especials

Tema IV: Impost sobre successions i donacions

1. Antecedents

2. Disposicions aplicables
3. Subjecte passiu. Fet imposable
4. Base imposable i base liquidable
5. Deute tributari
6. Meritació
7. Normes especials

PART II

Tema V: Impost sobre el Valor Afegit (I.V.A.)

1. Introducció
2. Fet imposable. Exempcions
3. Lloc de realització
4. Meritació
5. Subjecte passiu
6. Base imposable i tipus impositius
7. Deduccions i devolucions
8. Règims especials

Tema VI: Impost sobre Transmissions Patrimonials i actes Jurídics Documentats

1. Antecedents
2. Disposicions aplicables
3. Transmissions patrimonials oneroses
4. Operacions societàries
5. Actes jurídics documentals

Tema VII: Impostos Especials

1. Introducció
2. Anàlisi dels diferents impostos especials
3. Impost especial sobre determinats mitjans de transport

PART III

Tema VIII: Sistema Tributari Local

1. Introducció
2. Taxes i preus públics
3. Contribucions especials
4. Impost sobre activitats econòmiques
5. Impost sobre béns immobles
6. Impost sobre vehicles de tracció mecànica
7. Impost sobre construccions, instal·lacions i obres
8. Impost sobre l'increment del valor dels terrenys

Tema IX: Fiscalitat Internacional

1. Obligació personal i real de contribuir
2. Convenis per evitar la doble imposició
3. Deducció per doble imposició internacional
4. Paradisos fiscals
5. Transparència fiscal internacional
6. Planificació fiscal internacional

AVALUACIÓ:

A determinar pel professor

BIBLIOGRAFIA:

Normativa legal de cada impost.

Models de Programació

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE. 1r

OBJECTIUS:

L'objectiu de l'assignatura és introduir l'estudiant en l'elaboració i ús de models de programació per tal de descriure i analitzar problemes emmarcats en l'àmbit de la gestió empresarial.

Presentació dels principals models matemàtics deterministes per a la presa de decisions, la metodologia de la construcció, els algorismes per tractar-los i l'anàlisi de les solucions.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció

- 1.1. Models de Programació i investigació operativa: concepte.
- 1.2. Models matemàtics. El concepte de model, metodologia de la construcció de models, classificació dels models matemàtics

Tema 2. Models lineals

- 2.1. Introducció a la programació lineal: formulació de programes lineals, exemples, solució gràfica d'un programa lineal de dues variables, interpretacions.
- 2.2. Algorisme del Simplex
- 2.3. Dualitat en programació lineal
- 2.4. Anàlisi de sensibilitat

Tema 3. Models lineals especials

- 3.1. Problemes de transport
- 3.2. Models de fluxos en xarxes

Tema 4. Programes lineals enters

- 4.1. Introducció a la programació lineal entera
- 4.2. El mètode de Branch and Bound

AVALUACIÓ:

Es realitzarà una prova escrita complementada per una de pràctica.

BIBLIOGRAFIA:

- Bazaraa, M. S. i Jarvis, J. J. *Programación Lineal y Flujo en Redes*. Mèxic: Limusa, 1990.
- Luenberger, D. E. *Programación lineal y no lineal*. Ed. Addison-Wesley Iberoamericana, 1989.
- Pardo, L. *Programación Lineal Continua*. Madrid: Díaz de Santos, 1987.
- Pardo, L.; Felipe, A. i Pardo, J. *Programación Lineal Entera*. Madrid: Ediciones Díaz de Santos, 1990.
- Rios, S. *Investigación Operativa. Optimización*. Ed. Centro de Estudios Ramón Areces, 1990.

Tècniques Operatives de Gestió

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

Aprendre a utilitzar i construir models com a suport per a la presa de decisions, aplicar-los a la resolució de diferents problemes de gestió (programació d'inversions, dimensió òptima de plantes industrials, distribució comercial, renovació d'equips, selecció de carteres).

PROGRAMA:

1. La presa de decisions.
2. Construcció de models per ajudar a la decisió.
3. Classificació dels models.
4. Aplicacions.
  - 4.1. Programació d'inversions.
  - 4.2. Dimensió òptima de plantes industrials.
  - 4.3. Distribució comercial.
  - 4.4. Renovació d'equips.
  - 4.5. Selecció de cartera.

AVALUACIÓ:

Examen final i un treball en el qual caldrà aplicar algun dels models analitzats a un cas concret.

BIBLIOGRAFIA:

- Faure, R. *Précis de recherche opérationnelle*. París: Dunod, 1996.
- Le Moigne, Jean-Louis. *La modélisation des systèmes complexes*. París: Dunod, 1995.
- Mallo Fernández, Fernando, *et al.* *Decisión Empresarial*. Universidad de León, 1987.
- Romero, C. *Técnicas de gestión de empresas*. Cepade, Mundi-prensa, 1993.
- Sharpe, W. F. *Teoría de cartera y del mercado de capitales*. Bilbao: Deusto, 1997.

Direcció Financera II (Anàlisi Financera)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Conèixer l'estructura financera de l'empresa, quines en són les fonts de finançament i les polítiques d'endeutament i de dividendes. Introduir el tema de selecció de carteres i de valoració en el mercat de capitals. Per últim, i donat l'entorn en el qual es mouen les empreses actualment, ens apropiarem a les fonts de finançament internacional i a la gestió de risc que poden patir en aquest entorn canviant.

PROGRAMA:

1. La funció financera de l'empresa.
  - 1.1. Fonts de finançament de l'empresa. Modalitats.
    - 1.1.1. El finançament propi extern.
    - 1.1.2. El finançament propi intern.
    - 1.1.3. El finançament aliè.
2. Teories del mercat de capitals (formació de carteres).
  - 2.1. Model de Markowitz.
    - 2.1.1. Teoria de selecció de carteres. Aportacions de Tobin i Markowitz.
    - 2.1.2. Rendiment i risc d'una cartera.
    - 2.1.3. Model de selecció de Markowitz.
  - 2.2. Sharpe, el model diagonal.
  - 2.3. CAPM (Capital Asset Pricing Model).
  - 2.4. APT (Arbitrage Pricing Theory).
3. Política d'endeutament.
  - 3.1. Estructura financera òptima.
  - 3.2. Tesis tradicional.
  - 3.3. Posició de Modigliani-Miller.
  - 3.4. Efecte dels impostos.
  - 3.5. Efectes sobre la rendibilitat.
  - 3.6. Els costos d'insolvència.
  - 3.7. Elecció de la relació d'endeutament.
4. Política de dividendes.
  - 4.1. Polítiques de dividendes.
  - 4.2. Influència dels dividendes sobre el valor de les accions.
  - 4.3. La política de dividendes segons Modigliani-Miller.
5. Finançament internacional.
  - 5.1. Mercats de divises.
  - 5.2. Préstecs en divises a interès fix i variable.
  - 5.3. Eurocrèdit: cost i rendiment.
  - 5.4. Eurobons i euroobligacions. Característiques.
6. Gestió del risc de canvi i d'interès.
  - 6.1. Exposició al risc.
  - 6.2. Cobertura del risc de canvi en operacions comercials i financeres.
  - 6.3. Cobertura del risc d'interès.
  - 6.4. Instruments de cobertura FRAs i SWAPs.

6.5. Contractes i estratègies de futurs.

7. Opcions financeres.

7.1. Característiques de les opcions.

7.2. Tipus d'opcions.

7.3. Estratègies bàsiques.

7.4. Valoració d'opcions.

BIBLIOGRAFIA:

Brealey, R. i Myers, S. *Fundamentos de financiación empresarial*. Madrid: McGraw-Hill, 1993.

Brealey, R.; Myers, S. i Marcus, A. *Principios de dirección financiera*. Madrid: McGraw-Hill, 1996.

Lamothe, P. *Opciones financieras: un enfoque fundamental*. Madrid: McGraw-Hill, 1995.

Suarez, A. *Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa*. Madrid: Pirámide, 1995.

Direcció General i Estratègica de l'Empresa II

CRÈDITS: 4,5

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Revisió o introducció de conceptes actuals de direcció. Es tracta de conèixer i discutir alguns dels conceptes més utilitzats (si més no teòricament) en l'àmbit de la direcció d'empreses.

PROGRAMA:

1. La tasca de la direcció
2. La qualitat i l'empresa
  - 2.1 Evolució del concepte de qualitat
  - 2.2. La qualitat total (DQT)
    - 2.2.1. Les eines de la DQT
    - 2.2.2. La millora contínua
  - 2.3. El desplegament de la qualitat
  - 2.4. La DQT i la pime
3. Reenginyeria de processos
  - 3.1. Concepte i operativa
  - 3.2. Exemples
4. El *benchmarking*
5. Viabilitat d'empreses
6. Reflotació d'empreses
7. El valor de l'empresa
  - 7.1 Introducció i mètode
  - 7.2. Exemples
8. Empowerment
  - 8.1. Delegació i estils de gestió
  - 8.2. El capital intel·lectual
9. Les noves organitzacions i el caos
10. Les organitzacions i el futur
11. El quadre de comandament integral
12. Les empreses catalanes competitives: Què fan?

AVALUACIÓ:

Examen final, treball pràctic (inclosa presentació oral) i participació a classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Aguilà, S. *El Quadre de Comandament Integral (QCI), una eina per assolir els objectius estratègics de l'empresa*. Barcelona Management Review n. 7 60-69, 1998.
- Amorós, V. *Manual para la confección de estudios de viabilidad*. Barcelona: Gestión 2000, 1991.
- Andreu, R., Ricart, J.E. i Valor, J. *Innovación de procesos y aprendizaje organizativo*. HDBR n. 70, 24:37 1996.
- Andreu, R., Ricart, J.E. i Valor, J. *La organización en la era de la información*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana de España S.A., 1996.

- Araujo, A.; Churruca, E. i Landeta, J. *La reingeniería de procesos: ¿una nueva y milagrosa técnica de gestión?* HDBR n. 83, 1998.
- Badia, A. *Los "gurús" de la calidad.* HDBR n. 87, 88:93 1998.
- Blanchard, K., Carlos, J.P. i Randolph, A. *El empowerment.* Bilbao: Deusto, 1997.
- Cañadas, M. *Reflotación y reingeniería de empresas.* Barcelona: Gestión 2000, 1994.
- Córdoba Largo, A. *Más allá del rediseño de procesos,* HDBR n. 66, 1995.
- Champy, J. i Hammer, M. *Reingeniería de la empresa.* Barcelona: Parramón Ediciones, 1995.
- Dauphinais, B. *¿Por qué se frenan los proyectos de cambio?* HDBR n. 72, 1996.
- Escrig, A.B. *Dirección de calidad total y ventaja competitiva en la pyme.* Madrid: Club Gestión de Calidad. 1998.
- Fernández, P. *Valoración de empresas.* Barcelona: Gestión 2000, 1999.
- Foden, J. *Áreas y tareas del director gerente.* Bilbao: Deusto, 1996.
- Frade, I.; Reixac, P. i Frade, J. *Trets diferencials de les petites i mitjanes empreses altament competitives a Catalunya.* Barcelona Management Review n. 7 39-45, 1998.
- Galgano, A. *Los 7 instrumentos de la Calidad Total.* Madrid: Díaz de Santos, 1995.
- García del Pueyo, J.L. *La gestión de la calidad en las empresas de servicios: un repaso al panorama español.* HDBR n. 67, 89:94 1995.
- Gibson, R. *Preparando el Futuro.* Barcelona: Gestión 2000, 1997.
- Harari, O. *¿Por qué murió la reingeniería?* HDBR n. 77, 1997.
- Huete, L.M. *Cap a una nova gestió de qualitat dels serveis.* Barcelona: Management Review n. 2, 21:37 1996.
- Kaplan, R.S. i Norton, D.P. *Cuadro de Mando Integral.* Barcelona: Gestión 2000, 1997.
- Masfurrull, G. *Benchmarking: Herramienta para instituciones sanitarias.* Gestión Hospitalaria n. 1, 20:24 1996.
- Nueno, P. *Reflotando la empresa.* Bilbao: Deusto, 1992.
- Nueno, P. *L'evolució dels conceptes del management.* Barcelona Management Review n. 1, 40:45 1996.
- Obeng, E. i Crainer, S. *Reingeniería de la empresa.* Barcelona: Ediciones Folio, 1994.
- Orpi, D. *Confeción de presupuestos y planes de viabilidad.* Barcelona: Gestión 2000, 1995.
- Pérez-Fernández de Velasco, J.A. *Reingeniería y mejora de los procesos de empresa.* Madrid: ESIC Editorial, 1996.
- Peters, T. *Nuevas Organizaciones en Tiempos de Caos.* Bilbao: Deusto, 1998.
- Rincón, E. *El BPR, contra la organización espontánea* HDBR n. 75 1996.
- Santandreu, E. *Manual práctico de valoración de empresas.* Barcelona: Gestión 2000, 1990
- Steib, N. *¿Tiene su empresa capacidad para aprender de forma continua?* HDBR n. 76 54:58 1997.
- The Drucker Foundation. *La Organización del Futuro.* Bilbao: Deusto, 1997.
- Ulrich, D. *Capital intelectual.* HDBR n. 86, 28:40 1998.
- Wilson, T. *Manual del empowerment.* Barcelona: Gestión 2000, 1997.

Direcció Comercial II (Gestió i Investigació de Mercats)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Estudi de les tècniques de recollida, anàlisi i tractament estadístic de la informació. Aplicacions al màrqueting de la investigació comercial, pretest i postest publicitaris, investigació d'audiències, models de localització de centres comercials.

PROGRAMA:

1. Introducció a la investigació comercial.
2. Tècniques de recollida d'informació.
3. Anàlisi i tractament estadístic de la informació.
  - 3.1 Contrastació d'hipòtesis.
  - 3.2 Tècniques de mostreig.
  - 3.3 Correlació i regressió.
  - 3.4 Anàlisi multivariable.
  - 3.5 Anàlisi factorial.
  - 3.6 Anàlisi de correspondències.
  - 3.7 Anàlisi discriminant.
4. Aplicacions de la investigació comercial al màrqueting
  - 4.1 Tests publicitaris.
  - 4.2 Investigació d'audiències.
  - 4.3 Índex de capacitat adquisitiva.

AVALUACIÓ:

Hi haurà un examen final i treballs pràctics obligatoris durant el curs amb ordinador.

BIBLIOGRAFIA:

- Fournis, Yves. *Les études de marché*. 3a ed. París: Dunod, 1995.
- Giannellom, Jean-Luc; Vernet, Éric. *Études de marché*. París: Vuibert Gastron. Librairie Vuibert, 1995.
- Ortega Martínez, E. *Manual de investigación comercial*. Madrid: Pirámide, 1992.

Assignatures optatives de Segon Cicle

Principis i Normes de Comptabilitat

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r.

OBJECTIUS:

La realitat econòmica actual fa cada vegada més necessari el coneixement dels principis i normes comptables nacionals per resoldre les problemàtiques que es presentin en l'àmbit comptable de les empreses. Per aquesta raó, l'objectiu de l'assignatura és aconseguir un bon nivell de coneixements i capacitat d'aplicació dels principis i normes comptables obligatoris.

PROGRAMA:

Tema 1: Els principis comptables

1. El pla general de comptabilitat.
2. Els principis comptables.

Tema 2: Proveïdors, creditors i altres comptes a pagar

1. Definició.
2. Valoració.
3. Naixement del deute.
4. Comptabilització.

Tema 3: Clients, deutors i altres comptes a cobrar

1. Definició.
2. Naixement del dret de cobrament.
3. Valoració.
4. Tractament comptable dels saldos de cobrament dubtós.
5. Comptabilització.

Tema 4: Periodificació comptable

1. Consideracions generals.
2. Ajustaments per periodificació.
3. Cobraments i pagaments diferits.

Tema 5: Diferències de canvi en moneda estrangera

1. Introducció.
2. L'IVA en les operacions exteriors
3. Països que componen la UME
4. Efectes de l'Euro en la comptabilitat de l'exercici 1998
5. Normes de valoració segons el PGC.
6. Normativa especial.

Tema 6: Immobilitzat material

1. Introducció.
2. Excepcions al principi del preu d'adquisició.
3. Diferents formes d'adquirir els elements de l'immobilitzat material.
4. Ampliacions i millores.
5. Manteniment i reparacions.

Tema 7: Passius financers

1. Definició.
2. Emprèstits.
3. Préstecs.
4. Crèdits.
5. Leasing financer.
6. *Lease-back*.
7. *Factoring*.

BIBLIOGRAFIA:

- Publicacions de l'Associació Espanyola de Comptabilitat i Administració d'Empreses (A.E.C.A.)
- AECA. *Principis comptables*. Madrid: Ediciones Gráficas Ortega. 1996.
- Normativa sobre contabilidad en España*. ICAC.
- Domínguez Pérez, J. L.; Gay Saludas, J. M.; Losilla Ramírez, M.; Melús Fernández, J. J.; Osés García, J.
Contabilidad financiera: Aplicación práctica de las normas de valoración. Madrid: McGraw-Hill, 1998.
- Omeñaca, J. *Contabilidad general adaptada al nuevo plan*. Bilbao: Deusto, 1995.
- Omeñaca, J. *Supuestos prácticos de contabilidad financiera y de sociedades*. Bilbao: Deusto, 1995.

CRÈDITS : 6

QUADRIMESTRE : 2n.

OBJECTIUS :

Les transformacions del món actual exigeixen a les empreses no únicament canvis en els sistemes i els processos de treball, sinó que demanen una autèntica i radical revolució que superi els tradicionals models de gestió empresarial i que vagi més enllà amb una veritable visió de futur. Volem permetre, en el transcurs d'aquesta assignatura optativa, que els estudiants puguin, un cop inserits en una ocupació professional, introduir canvis exitosos en llurs organitzacions de manera que els assegurin la supervivència i la continuïtat en el teixit empresarial.

La «Persona-Professional» i el «Model organitzatiu de l'empresa i del treball», dues variables que poden aconseguir una empresa amb bons resultats o amb problemes de supervivència. Aquells qui en el context de la seva gestió professional coneguin la manera de combinar ambdós elements per aconseguir resultats empresarials excel·lents són, i seran, preuats i considerats.

METODOLOGIA :

Partim d'aspectes fonamentalment conceptuals, d'idees avançades, agosarades, en moltes ocasions en període de prova en grans empreses i en algunes altres no provades, però que són els gèrmens de canvis, i intentem comprendre-les, discutir-les, avaluar-les i veure com es poden introduir a les empreses de manera efectiva. Teoria, debat, disseny d'alternatives, són les pautes bàsiques de la metodologia. Per aconseguir una classe de qualitat necessitem l'aportació activa i la participació dels estudiants. Quanta més participació, més aprenentatge i millor qualitat. Tot això afegint-hi alguns elements d'«experimentació activa» que facilitin l'aprenentatge.

PROGRAMA :

- 1.- Les noves formes de les organitzacions empresarials.
  - 1.1. Nou mil·lenni, nous mercats, noves empreses i nous valors.
  - 1.2. El canvi de paradigma en el context del treball.
  - 1.3. Les bases del tercer mil·lenni per a la gestió.
- 2.- Estratègies sobre els Sistemes i les Estructures.
  - 2.1. Reenginyeria de Processos i Qualitat.
  - 2.2. Reenginyeria de la Direcció.
  - 2.3. La nova Organització del Treball.
  - 2.4. Retribució pel valor afegit. Sistemes variables i mètodes de compensació.
  - 2.5. Com fer que el treball es faci?
- 3.- Estratègies sobre les Persones i la Cultura.
  - 3.1. Dirigir per Valors.
  - 3.2. Lideratge i *Coaching*.
  - 3.3. Equips d'Alt Rendiment.
  - 3.4. Com orientar l'organització i les persones vers la Cultura desitjada.
  - 3.5. Gestió del conflicte i Negociació.
  - 3.6. Intel·ligència Emocional.
  - 3.7. Gestió del Coneixement.
- 4.- Estratègies sobre un mateix.
  - 4.1. Metes i missió professional.

- 4.2. Empleabilitat personal.
- 4.3. Habilitats principals: Organització, Comunicació.
- 4.4. Qualitat Personal.
- 4.5. Màrqueting Personal.

AVALUACIÓ :

L'avaluació de l'assignatura és un procés continuat com a resultat de la participació que l'estudiant desenvolupa a la classe: les seves idees, l'intercanvi de conceptes, la pròpia actitud d'obertura a l'aprenentatge, la qualitat de la participació, etc. Tot això complementat amb un breu i sintètic examen final com a cloenda del material i les experiències que s'han treballat a classe.

BIBLIOGRAFIA :

- Peters, Tom. *Nuevas organizaciones en tiempos de caos*. Bilbao: Deusto. 1994
- Rifkin, Jeremy. *El fin del trabajo*. Paidós. Estado y Sociedad. 1996.
- Toffler, Alvin. *El cambio del poder*. Barcelona: Plaza & Janés. 1990.
- Drucker, Peter. *La gestión en un tiempo de grandes cambios*. Barcelona: Edhasa. 1996
- Aedipe. *La dimensión humana de la empresa del futuro*. Bilbao: Deusto. 1992
- Covey, Stephen R. *Los siete hábitos de la gente eficaz*. Paidós Empresa n. 16. 1992
- Semler, Ricardo. *Radical*. Bilbao: Gestión 2000, 1996.

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Estudiar en profunditat els diferents mercats d'actius financers que existeixen en l'actualitat, tant nacionals com internacionals: quina n'és la normativa, el funcionament i quins actius financers s'hi negocien.

Al mateix temps s'estudien en detall tots els actius financers que s'hi s'intercanvien, tant des del punt de vista de l'emissor com de l'inversor.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció als mercats financers.

- 1.1. Agents econòmics.
- 1.2. Actius financers.
- 1.3. Mediadors financers.
- 1.4. Característiques dels mercats financers.

Tema 2. Mercats monetaris.

- 2.1. Mercat primari monetari.
- 2.2. Mercats de pagarés empresarials.
- 2.3. Mercat de títols hipotecaris.
- 2.4. Mercat de deute públic anotat.

Tema 3. Mercat de renda fixa.

- 3.1. Mercat primari o d'emissió.
- 3.2. Obligacions i bons.
- 3.3. Mercat d'obligacions convertibles.
  - 3.3.1. Emissió d'obligacions convertibles.
  - 3.3.2. Emissió d'obligacions amb *warrant*.

Tema 4. Mercat borsari.

- 4.1. Reforma del mercat borsari.
  - 4.1.1. Funcions econòmiques de les borses.
  - 4.1.2. Funcionament i operativa borsària.
  - 4.1.3. Comissió Nacional del Mercat de Valors.
- 4.2. Índexs borsaris.
- 4.3. Ràtios borsàries.
- 4.4. Anàlisi gràfica.
- 4.5. Anàlisi tècnica.

Tema 5. Mercat de divises.

- 5.1. Evolució històrica del tractament de les divises.
- 5.2. Mercat de divises al comptat *Spot*.
- 5.3. Mercat de divises a termini *Forward*.
- 5.4. Sistema de cotització i fixació del tipus de canvi.

Tema 6. Mercats de SWAP i FRA.

- 6.1. Mercat de SWAP de tipus d'interès.
- 6.2. Mercat de SWAP de divises.
- 6.3. Valoració dels SWAP.
- 6.4. Mercats de FRA.

Tema 7. Mercat d'opcions.

7.1. Funcionament i característiques de les opcions.

7.1.1. Opcions sobre accions.

7.1.2. Opcions sobre índexs borsaris.

7.1.3. Opcions sobre deute públic.

7.1.4. Opcions sobre divises.

7.2. Funcionament i operativa dels mercats.

7.3. Valoració de les opcions.

7.4. Estratègies de cobertura: simples i compostes.

Tema 8. Mercat de futurs.

8.1. Contractes de futurs financers.

8.1.1. Futurs financers sobre tipus d'interès.

8.1.2. Futurs financers sobre divises.

8.2. Funcionament i operativa dels mercats.

8.3. Formació de preus.

8.4. Liquidació dels contractes de futurs.

Tema 9. Els euromercats.

9.1. Euromercats.

9.2. Mercat d'eurodivises.

9.3. Mercat d'euroobligacions.

9.4. Mercat d'eurocrèdit.

AVALUACIÓ:

Es farà un examen en finalitzar el semestre.

BIBLIOGRAFIA:

Abelló, J. *Introducción de las opciones financieras*. Eada, 1992.

Casanovas, M. *Opciones Financieras*. Madrid: Pirámide, 1997.

Borrel, M. *Los mercados de futuros financieros*. Barcelona: Ariel, 1990.

Bergés, A. *Mercados de futuros en instrumentos financieros*. Madrid: Pirámide, 1984.

Burton, G. Malkiel. *Un paseo aleatorio por Wall Street*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

Ezquiaga, I. *El mercado español de deuda del Estado*. Barcelona: Ariel, 1991.

Meneu, V. i altres. *Operaciones financieras en el mercado español*. Barcelona: Ariel, 1994.

Tornabell, R. *Una nueva forma de hacer banca*. Barcelona: Ariel, 1992.

Trujillo, J. A. *El sistema financiero Español*. Barcelona: Ariel.

Comptabilitat Directiva

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Partint dels coneixements assolits en Comptabilitat de Costos i de Gestió, l'objectiu d'aquesta assignatura és l'afiançament d'aquests continguts mitjançant el tractament informàtic amb la utilització del full de càlcul (Excel). Alhora s'aprofundirà en l'estudi sectorial dels costos així com en el mètode ABC (Activity Based Costing) i en els costos de la no qualitat.

PROGRAMA:

Tema 1: Comptabilitat de Costos i Resultat intern.

Tema 2: Tipus de cost.

Tema 3: El cost dels materials i personal.

Tema 4: Els costos indirectes. Localització i imputació. L'estadística interna dels costos: el repartiment primari i el secundari mitjançant càlcul matricial.

Tema 5: El Cost Complet o *Full Costing*. Anàlisi de les rendibilitats per productes.

Tema 6: Sistemes de costos per processos i per ordres de producció o comandes.

Tema 7: El Grafocost. Costos i programació lineal.

Tema 8: El procés pressupostari i càlcul de desviacions. Anàlisi de les desviacions en ingressos, costos i resultats.

Tema 9: Comptabilitat directiva en el nou entorn de la producció: Activity Basic Costing (ABC).

Tema 10: Els costos de la no qualitat. Aplicacions sectorials.

Tema 11: Comptabilitat de gestió mediambiental.

Tema 12: Anàlisi sectorial dels costos empresarials: sanitari, construcció, turisme, banca, assegurances, etc.

AVALUACIÓ:

Es farà un examen en acabar el semestre.

BIBLIOGRAFIA:

Documents AECA. Col·lecció «Principios de Contabilidad de Gestión»:

- *Costes de calidad*, 1995.

- *Contabilidad de Gestión Medioambiental*, 1996.

Escamilla, R.; Riera, J. M. *Cálculo de costes con hoja electrónica*. Barcelona: CEAC, 1990.

Johnson, J. T.; Kaplan, R. S. *La contabilidad de costes: auge y caída de la contabilidad de gestión*. Barcelona: Plaza & Janés, 1988.

Mallo, Mir, Requena, Serra. *Contabilidad de Gestión*. Barcelona: Ariel, 1994.

Sáez Torrecilla, A. (Coord.). *Cuestiones actuales de contabilidad de Gestión*. Madrid: ACODI-McGraw-Hill, 1993.

Macroeconomia (Entorn i Empresa)

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Donar una visió sintètica de l'evolució a llarg termini dels sistemes econòmics que permeti analitzar la viabilitat de les empreses dels diversos sectors econòmics en diferents contextos institucionals.

METODOLOGIA:

Classes teòriques combinades amb classes pràctiques, fonamentalment correcció de problemes numèrics i amb jocs de simulació.

PROGRAMA:

Tema 1. Introducció. La vigència dels plantejaments clàssics. Una altra concepció del món material.

Tema 2. Excedent-reproducció versus mercats-escassetat. El paper de les empreses en el sistema econòmic.

Tema 3. La llei econòmica fonamental i el funcionament del sistema econòmic. Viabilitat, model de subsistència i aparició de l'excedent.

Tema 4. Economies amb excedent. La distribució social del producte.

tema 5. Dinàmica econòmica. La demanda i la tecnologia. Creixement i desenvolupament.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic en finalitzar el quadrimestre. L'avaluació final també tindrà en compte la participació dels estudiants a les classes.

BIBLIOGRAFIA:

Barceló, A. (1981) *Reproducción económica y modos de producción*. Barcelona: Serval.

Pasinetti, L. (1981) *Cambio estructural y crecimiento económico*. Madrid: Pirámide, 1985.

Spaventa, L. (1971) *Apuntes de economía política*. Barcelona: Ariel, 1988.

Sraffa, P. (1960) *Producció de mercaderies per mitjà de mercaderies*. Barcelona: Edicions 62 / Diputació de Barcelona, 1985 (Edició en castellà: Oikos-Tau, 1996).

Màrqueting Quantitatiu

CREDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Donar als estudiants eines quantitatives per ajudar-los a prendre decisions relatives a temes de Màrqueting.

PROGRAMA:

Tema 1. Anàlisi del producte

Tema 2. Investigació comercial

Tema 3. Models de segmentació

Tema 4. Tècniques de determinació de preus

Tema 5. Tècniques de previsió de demanda

Tema 6. Models de gestió de les existències

AVALUACIÓ:

Examen final i treballs de classe amb ordinador.

BIBLIOGRAFIA:

Bello, Laurentino, *et al. Investigación de mercados y estrategia de Marketing*. Madrid: Civitas, 2a ed., 1996.

Bon, Jérôme, Grégorym, Pierre. *Techniques marketing*. París: Librairie Vuibert, 1995.

Cros, Victor. *Cómo fijar el precio óptimo*. Bilbao: Deusto S.A., 1996.

Fournis, Yves. *Les études de marché*. 3a ed. París: Dunod, 1995.

Zermati, Pierre. *Pratiques de la gestion des stoks*. 5a ed. París: Dunod, 1996.

Matemàtica de la Inversió i del Risc Financer

CREDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n.

OBJECTIUS:

Estudi i comparació de mètodes de selecció d'operacions financeres. Introducció a l'anàlisi del risc d'interès. Introducció als productes derivats.

METODOLOGIA:

Les explicacions teòriques s'aniran intercalant amb el vessant pràctic de cada tema.

PROGRAMA:

Tema 1. Matemàtica de la inversió

1.1. Introducció

1.2. Immobilització financera

1.3. Mesures de rendibilitat i selecció d'operacions

Tema 2. El risc de tipus d'interès

2.1. Introducció

2.2. Efectes del risc de tipus d'interès en productes financers

Tema 3. Productes derivats

3.1. Introducció

3.2. Les opcions financeres: definició

3.3. Valoració d'opcions financeres convencionals

3.4. Altres tipus d'opcions financeres

AVALUACIÓ:

Examen en la convocatòria escaient

BIBLIOGRAFIA:

Fernandez, Pablo. *Opciones, futuros e instrumentos derivados*. Bilbao: Deusto, 1996.

Rodríguez, A. *Matemática de la inversión*. Romargraf, 1983.

Rodríguez, A. *Inmunidad financiera*. Ediciones S, 1994.

Assignatures de lliure elecció de Segon Cicle

Planificació i Anàlisi financera

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Com diagnosticar i planificar la salut financera de l'empresa. Per això comptarem amb aquells mètodes i instruments de gestió més adequats.

METODOLOGIA:

Es proporcionarà la base teòrica dels dos primers temes del programa i en el tercer tema s'aplicarà en la vessant més pràctica amb l'ajuda de suports informàtics.

PROGRAMA:

Tema 1. Anàlisi economicofinancera.

1.1 Anàlisi patrimonial.

1.1.1. Anàlisi patrimonial estàtica.

1.1.1.1. Objectius que persegueix.

1.1.1.2. Mètodes d'anàlisi.

1.1.2. Anàlisi patrimonial dinàmica.

1.1.2.1. Objectius que persegueix.

1.1.2.2. Instruments d'anàlisi.

1.2 Anàlisi del circulant.

1.2.1. La solvència corrent.

1.2.2. Rotació de l'actiu circulant.

1.3. Anàlisi del resultat.

1.3.1. El compte de resultats.

1.3.2. Rendibilitat econòmica i rendibilitat financera.

Tema 2. Planificació financera.

2.1. La planificació economicofinancera en el context de la planificació global de l'empresa

2.2. La planificació financera a llarg termini.

2.2.1. Objectius que persegueix.

2.2.2. Disseny del procés de planificació.

2.3. La planificació financera a curt termini.

2.3.1. Objectius que persegueix.

2.3.2. Estats financers previsionals: procés pressupostari.

Tema 3. Aplicació dels temes anteriors a un cas pràctic. (Aplicació informàtica: full de càlcul Excel).

AVALUACIÓ:

Un treball individual (o bé com a màxim de dues persones) i un examen final de caràcter opcional en cas de que el treball superi el nivell exigít.

BIBLIOGRAFIA:

Amat Salas, J. M. *Planificació financera*. Eada Gestión, 1992.

- Amar, O. *Anàlisi de balanços*. Barcelona: Gestió 2000, SA., 1993.
- Fabre, R. *Selecció d'inversions*. Vic: Eumo Editorial, 1993.
- Faus, J. *Finanzas operativas*. Ediciones IESE, SL, 1996.
- Massons, J. *Finanzas*. Colección ESADE, 1995.
- Urias Valiente, J. *Análisis de Estados Financieros*. McGraw-Hill, 1992.

Simulació Empresarial

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

L'objectiu principal de l'assignatura és experimentar amb conceptes teòrics de màrqueting estratègic mitjançant la participació activa en la direcció d'una empresa fictícia. En concret, els participants han de dissenyar una estratègia comercial, implementar-la, controlar-ne els resultats, reformular-la, etc.

Altres objectius són fomentar la cooperació mitjançant el treball en equip, aprofundir en alguns temes tradicionals d'estratègia i de màrqueting, aprendre a elaborar, exposar i criticar treballs monogràfics i practicar les intervencions en públic mitjançant la discussió de casos pràctics.

METODOLOGIA:

L'assignatura consisteix en un joc d'empreses. Els participants es constitueixen en grups que representen empreses que han de gestionar prenent decisions estratègiques i de màrqueting (característiques i posicionament dels productes, segmentació de mercats, política de preus, canals de distribució, pressupost publicitari, investigació comercial, etc.). Mitjançant un programa informàtic de simulació les diferents empreses competeixen entre elles en uns mateixos mercats. Les decisions preses tenen unes conseqüències —resultats economicofinancers (benefici, marges, costos, estocs, etc.), quota de mercat, coneixement de marca, intenció de compra, etc.—, a la llum de les quals cal tornar a decidir, establint així un procés decisió-anàlisi-decisió característic de la gestió correcta d'empreses.

PROGRAMA:

1. Descripció general del model Markstrat.
2. Formació d'equips, lliurament d'informació inicial i comentari de les lectures obligatòries.
3. Decisions de prova per familiaritzar-se amb la mecànica del joc.
4. Presa de decisions dels períodes 1 al 4.
5. Anàlisi comparativa de les diverses empreses durant els 4 primers períodes i formulació de l'estratègia prevista per als períodes 5 al 10.
6. Presa de decisions dels períodes 5 al 10.
7. Presentació oral i escrita dels treballs realitzats i discussió de casos pràctics.
8. Anàlisi comparativa de les estratègies seguides i l'actuació dels diferents equips i extracció de conclusions.

AVALUACIÓ:

La nota final es formarà a partir dels resultats assolits per l'empresa simulada en el joc, les qualificacions obtingudes en els diferents treballs obligatoris i les notes obtingudes en les proves individuals sobre el manual del Markstrat i el procés de simulació.

BIBLIOGRAFIA:

- Kotler, P.; Cámara, D.; Grande, I. *Direcció de marketing*. Madrid: Prentice Hall, 1996 (8a ed.).
- Lambin, J. J. *Marketing estratègic*. Madrid: McGraw-Hill, 1995 (3a ed.).
- Manual del Markstrat*.
- Menguuzzato, M.; Renau, J.J. *La direcció estratègica de la empresa. Un enfocament innovador del management*. Barcelona: Ariel, 1991.
- Santesmases, M. *Marketing. Conceptos y estrategias*. Madrid: Pirámide, 1996 (3a ed.).

Història Econòmica d'Espanya

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 1r

OBJECTIUS:

Conèixer els aspectes històrics més rellevants i significatius del desenvolupament de l'economia espanyola, des de la crisi de l'Antic Règim fins a finals del segle XX, incidint de manera especial en els diversos processos regionals així com en les seves conjuntures. Aquesta assignatura ha de complementar i completar el temari i els coneixements de caràcter mundial impartits en l'assignatura obligatòria d'Història Econòmica. Es posarà un èmfasi especial en la història de les empreses i dels empresaris catalans i espanyols.

METODOLOGIA:

La preparació de l'assignatura es farà partint de les exposicions del professor a classe i amb les lectures bàsiques i obligatòries que s'aniran indicant al llarg del quadrimestre.

PROGRAMA:

1. El segle XVIII: de la diversitat regional del creixement econòmic a la crisi de l'Antic Règim.
  - 1.1. Evolució de la població. Contrastos regionals.
  - 1.2. El creixement extensiu de l'Espanya interior.
  - 1.3. L'especialització agrària exportadora del País Valencià.
  - 1.4. Els límits del capital comercial i de la siderúrgia tradicional al País Basc.
  - 1.5. Les transformacions agrícoles i l'especialització manufacturera catalana.
  - 1.6. L'estancament galleg.
  - 1.7. Les limitacions del comerç colonial i l'endarreriment agrícola d'Andalusia.
  - 1.8. Reformisme il·lustrat i crisi de l'Antic Règim.
  - 1.9. Les conseqüències econòmiques de l'emancipació americana.
2. Segle XIX: de la Revolució liberal a la crisi de 1898.
  - 2.1. Abolició de l'Antic Règim, desamortització i reforma de la hisenda.
  - 2.2. Evolució de la població espanyola.
  - 2.3. Evolució de l'agricultura.
  - 2.4. La indústria tèxtil.
  - 2.5. La indústria siderúrgica basca.
  - 2.6. Els sectors miner i energètic.
  - 2.7. Transports, xarxa ferroviària i integració del mercat.
  - 2.8. La modernització del sistema financer.
  - 2.9. La crisi colonial.
3. De la crisi de finals de segle al final de la Guerra Civil.
  - 3.1. Crisi i diversificació industrial.
  - 3.2. L'impacte de la Guerra Mundial i la readaptació de la postguerra.
  - 3.3. La Dictadura de Primo de Rivera. Despesa pública i dèficits estructurals.
  - 3.4. La depressió mundial i els problemes republicans.
  - 3.5. Economia de guerra i col·lectivitzacions.
4. L'economia espanyola sota el franquisme.
  - 4.1. La població espanyola a la segona meitat del segle XX.
  - 4.2. La dictadura franquista: de l'autarquia a l'estabilització.
  - 4.3. La dictadura franquista: tecnocràcia, desenvolupamentisme i creixement industrial.

- 4.4. La industrialització espanyola i els costos econòmics de la dictadura franquista.
5. Crisi econòmica i transició democràtica, 1973-1992.
  - 5.1. L'evolució i característiques generals de l'economia espanyola.
  - 5.2. La crisi de la indústria, 1978-1984.
  - 5.3. Política econòmica i configuració de l'Estat.

AVALUACIÓ:

Al final del quadrimestre es farà un examen final de cara a avaluar el grau de coneixement del programa i de les lectures establertes. Al llarg del quadrimestre podran fer-se diversos exercicis i controls que podran representar fins a un 25% de la nota final de l'assignatura. Els estudiants que no es presentin a l'examen final o bé que no l'aprovin, es podran examinar de tot el programa en una segona convocatòria de curs que se celebrarà el mes de setembre.

BIBLIOGRAFIA:

- Aracil, R. i Segura, A. *Història econòmica Mundial i d'Espanya*. Barcelona: Teide, 1993.
- Aracil, R. i García Bonafé, M. (ed.). *Lecturas de historia económica de España*. (2 vol.) Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1977.
- Benassar, B. *Orígenes del atraso histórico español*. Barcelona: Ariel, 1985.
- Carreras, A. *Industrialización española. Estudios de historia cuantitativa*. Madrid: Espasa Calpe, 1989.
- Comín, F. i Martín Aceña, P. (dir.). *Historia de la empresa pública en España*. Madrid: Espasa Calpe, 1991.
- Diversos autors, *Crisis del Antiguo Régimen e industrialización en la España del siglo XIX*. Madrid: Edicusa, 1977.
- Diversos autors. *Història Econòmica de la Catalunya contemporània*. (6 vol.). Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1988-1991.
- Fernández, R. (ed). *España en el siglo XVIII. Homenaje a Pierre Vilar*. Barcelona: Crítica, 1985.
- Fontana, J. *La fi de l'Antic Règim i la Industrialització, 1778-1868*. Barcelona: Edicions 62, 1988.
- Fontana, J. *La Hacienda en la historia de España (1700-1931)*. Madrid: Instituto de Estudios Fiscales, 1980.
- Fradera, J. M. *Indústria i mercat. Les bases comercials de la indústria catalana moderna (1814-1845)*. Barcelona: Crítica, 1987.
- García Delgado, J. L. (dir.). *Economía española de a transición a la democracia*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1990.
- Garrabou, R.; Sanz, J. (eds). *Historia agraria de la España contemporánea. II: Expansión y crisis (1850-1900)*. Barcelona: Crítica, 1985.
- Garrabou, R. i Barciela, C.; Jiménez Blanco, J. I. (eds). *Historia agraria de la España contemporánea. III: El fin de la agricultura tradicional (1900-1960)*. Barcelona: Crítica, 1986.
- Harrison, J. *Historia económica de la España contemporánea*. Barcelona: Vicens Vives, 1980.
- Martínez Serrano, J. A. *Economía española: 1960-1980*. Madrid: Blume, 1984.
- Molinero, C. i Ysàs, P. *Els industrials catalans durant el franquisme*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Nadal, J. *La Población Española (Siglos XVI al XX)*. Barcelona: Ariel, 1984.
- Nadal, J. *El fracaso de la revolución industrial en España, 1814-1913*. Barcelona: Ariel, 1975.
- Nadal, J.; Carreras, A. i Sudrià, C. (comp.). *La economía española en el siglo XX. Una perspectiva histórica*. Barcelona: Ariel, 1987.
- Nadal, J. i Carreras, A. (dir.). *Pautas regionales de la industrialización española (siglos XIX i XX)*. Barcelona: Ariel, 1990.
- Palafox, J. *Atraso económico y democracia. La Segunda República y la economía española, 1892-1936*. Barcelona: Crítica, 1991.
- Pascual, P. *Agricultura i industrialització a la Catalunya del segle XIX. Formació i desestructuració d'un sistema econòmic*. Barcelona: Crítica, 1990.

Prados, L. *De Imperio a Nación. Crecimiento y atraso económico en España (1780-1930)*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.

Prados, L. i Zamagni, V. (eds). *El desarrollo económico en Europa del Sur: España e Italia en perspectiva histórica*. Madrid: Alianza Universidad, 1992.

Riquer, B.; Culla, J. B. *El Franquisme i la Transició Democràtica, 1939-1988*. Barcelona: Edicions 62. 1989.

Ros Hombravella, J. *Catalunya, una economia decadent?* Barcelona: Barcanova, 1991.

Taller d'Expressió Oral i Escrita

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

Oferir una visió general de la variació lingüística segons el canal utilitzar (oral o escrit), segons els diferents usuaris de la llengua i segons l'objectiu de la comunicació; practicar l'ús d'un llenguatge eficaç (clar, precís, correcte i adequat a situacions de comunicació formal), aplicar aquest llenguatge en l'elaboració concreta de textos, documents o situacions estereotipades, tant orals com escrits.

PROGRAMA:

1. Diferències contextuals i textuais dels codis oral i escrit
2. Variació lingüística: registres (tipus de textos) i varietats
3. El llenguatge eficaç (textos referencials o informatius)
4. Expressió oral i escrita:
  - 4.1. Recollida d'informació: presa d'apunts, resum i reformulació, transcripció de textos orals, tècniques de generació d'idees (pluja d'idees, l'estrella, el cub), documentació
  - 4.2. Selecció i ordenació de la informació
5. Expressió escrita:
  - 5.1. Estructura del text: paràgrafs, connectors i puntuació
  - 5.2. Estil: lèxic, morfologia i sintaxi
  - 5.3. Aspectes convencionals: majúscules i minúscules, abreviacions, tipus de lletra (rodona, cursiva, negreta)
  - 5.4. Revisió gramatical i de continguts
  - 5.5. Textos i documents: la carta, el currículum, l'acta de reunions, el treball monogràfic, etc.
6. Expressió oral:
  - 6.1. Criteris d'elocució formal
  - 6.2. La comunicació singular: exposició oral
  - 6.3. La comunicació dual: entrevista, conversa telefònica
  - 6.4. La comunicació plural: debat, taula rodona

BIBLIOGRAFIA:

Expressió oral i escrita

- Amadeo, Imma i Solé, Jordi. *Curs pràctic de redacció*. Barcelona: Columna, 1996.
- Badia, J. i altres. *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Castellnou, 1997.
- Cairat, M. Teresa i Zamora, Anna. *Llenguatge administratiu i comercial*. Barcelona: Teide, 1994.
- Cassany, Daniel. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Castellanos i Vila, Josep Anton. *Quadern: normativa bàsica de la llengua catalana*. Amb exercicis autocorrectius. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1998.
- Coromina, Eusebi. *Pràctiques d'expressió i comunicació*. Vic: Eumo Editorial, 1984.
- *Tècniques d'escriptura*. Barcelona: Teide, 1989.
- "El llenguatge eficaç", a A. Camps (coord.) *Context i aprenentatge de la llengua escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994, pàg. 153-174.
- DAU. *Documents administratius universitaris*. Barcelona: Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana, 1991.

Duarte, Carles; Alsina, Àlex i SIBINA, Segimon. *Manual de llenguatge administratiu*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1994.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana I. Fonètica. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana II. Morfologia. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1992.

Rubio, Joana i Puigpelat, Francesc. *Com parlar bé en públic*. Barcelona: Pòrtic, 2000.

Sanz i Pinyol, Glòria i Fraser, Alba. *Manual de comunicacions escrites a l'empresa*. 71 models de consulta. Barcelona: Interactiva, 1998. (Inclou dos disquets.)

Diccionaris i llibre de verbs

Abril, Joan. *Diccionari pràctic de qüestions gramaticals*. Barcelona: Edicions 62, 1997.

Diccionari castellà-català. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1997.

Gran diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Edicions 62, amb la col·laboració de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, SA, Edicions Moll, SA i Edicions 3 i 4, SA, 1996 (1a reimpressió).

Paloma, David i Rico, Albert. *Diccionari de dubtes del català*. Barcelona: Edicions 62, 1998.

Pey, Santiago. *Diccionari de sinònims i antònims*. Barcelona: Teide, 1991.

Xuriguera, J. B. *Els verbs catalans conjugats*. Barcelona: Editorial Claret, última edició.

Economia dels Recursos Naturals i del Medi Ambient

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIUS:

L'assignatura analitza les relacions entre l'activitat econòmica i el medi natural en què es desenvolupa, considerant els diferents plantejaments teòrics i les polítiques mediambientals que proposen.

PROGRAMA:

1.- Introducció.

1.1.- Recursos Naturals, Medi Ambient i Teoria Econòmica.

1.3.- Sistema econòmic i natura.

2.- Externalitats i propostes de política ambiental.

2.1.- El concepte d'externalitat.

2.2.- El nivell de contaminació òptim.

2.3.- El mercat com a solució de les externalitats: el teorema de Coase i les seves limitacions.

2.4.- Els impostos sobre la contaminació.

2.5.- Els controls directes.

2.6.- Les opcions negociables o drets de contaminació.

3.- Els mètodes de valoració ambiental.

3.1.- L'anàlisi cost-benefici.

3.2.- El valor dels béns ambientals.

3.3.- El mètode dels costos evitats.

3.4.- El mètode del cost del viatge.

3.5.- El mètode dels preus hedònics.

3.6.- El mètode de la valoració contingent.

4.- La gestió eficient dels recursos naturals.

4.1.- Els recursos no renovables.

4.2.- Els recursos renovables.

4.2.1.- L'explotació dels recursos forestals.

4.2.2. Explotació dels recursos pesquers.

AVALUACIÓ:

Un examen teòric i pràctic al final del quadrimestre

BIBLIOGRAFIA

Aguilera, F.; Alcántara, V. *De la Economía ambiental a la economía ecológica*. Barcelona: ICARIA/Fuhem, 1994.

Azqueta, D. *Valoración económica de la calidad ambiental*. Madrid: McGraw-Hill, 1994.

Baumol, W.; Oates, W. *La teoría de la política económica del medio ambiente*. Barcelona: Antoni Bosch, 1982.

Daly, H. E.; Cobb, J. B. *Para el bien común*. Mèxic: FCE, 1993.

Field, B. C. *Economía Ambiental. Una introducción*. Santa Fe de Bogotá: McGraw-Hill Interamericana, 1995.

Franco, L. *Política económica del medio ambiente*. Barcelona: Cedecs, 1995.

Georgescu-Roegen, N. *The entropy law and the economic process*. Londres: Harvard University Press, 1971.

- Martínez, J. *De la economía ecológica al ecologismo popular*. Barcelona: Icaria, 1994.
- Martínez, J.; Schlüpmann, K. *La economía y la ecología*. Mèxic: FCE, 1991.
- Naredo, J.M. *La Economía en evolución*. Madrid: Siglo XXI, 1987.
- Naredo, J. M.; Parra, F. (comps.) *Hacia una ciencia de los recursos naturales*. Madrid: Siglo XXI, 1993.
- Pearce, D. W.; Turner, R. K. *Economía de los recursos naturales y del medio ambiente*. Madrid: Celeste Ediciones, 1995.
- Romero, C. *Economía de los recursos ambientales y naturales*. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
- Tietenberg, T. *Environmental and natural resources economics*. Nova York: Harper Collins Inc., 1992.
- Agència Europea del Medi Ambient.: *Aplicació i efectivitat dels impostos ambientals*. Barcelona: Institut Català de Tecnologia, 1997.

Anglès Oral

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: 2n

REQUISITS:

Es requereix un nivell mitjà de la llengua anglesa equivalent a 350 hores.

OBJECTIUS:

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és posar en pràctica les habilitats comunicatives de la llengua per tal que l'estudiant pugui desenvolupar-se de forma correcta en situacions socials.

Es treballaran temes que facin referència a l'actualitat del moment i que puguin ser interessants per a l'estudiant.

METODOLOGIA:

Es farà èmfasi tant en els aspectes de fluïdesa com en els de precisió de la llengua. També s'intentarà que la llengua que utilitzen els estudiants s'acosti al màxim possible a l'estil usat pels parlants nadius. La fonètica, juntament amb la correcta pronunciació i entonació, també formaran part de les activitats que es portaran a terme durant aquest curs.

AVALUACIÓ:

L'estudiant haurà de realitzar diferents proves orals durant el quadrimestre. L'assistència a classe és un requisit imprescindible. El professor valorarà la participació de l'estudiant.

Aula de Cant Coral I

CARACTERÍSTIQUES DE L'ASSIGNATURA: Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i acreixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atentives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó a una veu i en grup.
  - 1.1. Formació del grup. Coneixement de la pròpia veu. Principis elementals de respiració i articulació. Actitud corporal. Consells i pràctica.
  - 1.2. Lectura del gest de direcció. Coneixement elemental de la partitura. El fraseig. L'expressivitat i la intenció. Moviments i matisos.
  - 1.3. Vers l'autonomia de la pròpia veu dins el conjunt de veus: saber cantar, saber-se escoltar, saber escoltar.
2. De camí cap al joc polifònic.
  - 2.1. Trets, particularitats i situació o tessitura de les veus femenines i de les masculines.
  - 2.2. La melodia canònica. El cànon a l'uníson: cànons perpetus i cànons tancats (a 2 veus, a 3 veus, a 4 i més veus [iguals / mixtes]).
  - 2.3. La cançó a veus iguals (2 veus, 3 veus).
3. Coneixement i treball de repertori.
  - 3.1. El repertori popular a cor.
  - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
  - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens veiem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.
  - 3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració. Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i co-

mentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Nota important:

Abans de materialitzar la matrícula d'aquesta assignatura, l'alumne ha d'entrevistar-se amb el professor per a obtenir-ne l'acceptació explícita. L'ordre amb què es donaran els continguts descrits no és seqüencial ni necessàriament completiu, ni l'adquisició o treball d'un contingut mai no podrà significar l'abandonament d'un de suposadament previ.

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats —dependrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup—, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

Curs d'Iniciació al Teatre

CARACTERÍSTIQUES DE L'ASSIGNATURA: Lliure elecció. 3 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'Aula de Teatre Experimental de la Universitat de Vic neix el curs 1993-94 i pretén contribuir a la dinamització cultural de la nostra Universitat i servir de plataforma d'introducció al teatre i les arts escèniques en general.

L'Aula de Teatre es un espai on, d'una banda, els estudiants de diferents carreres es poden trobar amb la finalitat de crear lliurement i relaxada, sense condicionants. De l'altra, aquest espai serveix també com a reflexió col·lectiva i d'experimentació teatral.

Per fer tot això es compta amb un professor que guia tot el projecte; amb espais d'assaig, que cedeix l'Institut del Teatre de Vic; amb col·laboracions externes de professionals en les tasques de direcció, dramaturgia, escenografia i il·luminació, i també s'utilitzen espais externs per a les representacions.

Per formar part de l'Aula de Teatre s'ha de passar necessàriament pel curs d'iniciació al teatre o tenir experiència demostrada en altres centres o grups.

OBJECTIU GENERAL:

Aproximació al teatre i en concret al treball actoral de base.

CONTINGUTS:

- Desinhibició
- Presència escènica
- Respiració
- Seguretat
- Relaxament
- Percepció interior
- Percepció exterior
- Descoberta de la teatralitat pròpia
- Dicció i presència de la veu
- L'actor i l'espai
- Moviments significants
- El gest
- L'acció
- Construcció del personatge

METODOLOGIA:

Les classes seran totalment pràctiques, els alumnes experimentaran amb el cos, les sensacions i els sentiments. Es treballarà individualment i en grup.

El treball es desenvoluparà a partir de tècniques d'improvisació i tècniques de grup, utilitzant textos d'escenes teatrals, elements de vestuari, escenografia i elements musicals com a suport.

AVALUACIÓ:

Es valorarà la participació i l'esforç, l'actitud i l'assistència, que es imprescindible atès que el compromís es indispensable en qualsevol treball de teatre.

**Aproximació interdisciplinària als estudis de les dones:
l'economia, la cultura, l'educació i la salut**

PROFESSORA: Núria SENSAT

CRÈDITS: 4,5

QUADRIMESTRE: 2n

OBJECTIU:

L'objectiu d'aquesta assignatura és apropar-nos a la realitat del món actual a partir de diverses aportacions acadèmiques: salut, economia, treball, sociologia, dret, política..., prenent el gènere com a fil conductor. Es treballarà des de l'especialització i la singularitat de cadascuna de les nostres facultats per tal de compartir tots aquells conceptes i elements d'anàlisi que ens són comuns en l'àmbit dels estudis del gènere.

METODOLOGIA:

L'assignatura s'impartirà, d'una banda, a partir de classes magistrals, tot i que es considera fonamental la participació dels i les estudiants, per això les classes buscaran sempre aconseguir la màxima participació. Paral·lelament, en aquest curs hi participaran persones professionals expertes en la matèria que ens aportaran la seva experiència i coneixements en aquest camp. Per això l'assignatura combinarà l'explicació i el debat, el treball en grup, la discussió de materials i procurarà, fonamentalment, que s'estableixi un intercanvi fructífer entre totes les persones que cursin l'assignatura.

PROGRAMA:

Tema 1. La història del moviment feminista

- 1.1. Orígens del feminisme. El sufragisme: la llibertat política i la ciutadania
- 1.2. L'aparició dels diferents moviments feministes.
  - 1.2.1. Feminisme liberal
  - 1.2.2. Feminisme socialista
  - 1.2.3. Feminisme radical
- 1.2. Els debats del moviment feminista. «El personal és polític»
  - 1.2.1. Família: treball domèstic, violència domèstica
  - 1.2.2. Alliberament sexual: control de la reproducció
  - 1.2.3. El moviment feminista a Catalunya: I Jornades a Catalunya

Tema 2. Les dones en l'àmbit de les ciències socials i humanes: conceptes bàsics

- 2.1. Divisió sexual del treball
- 2.2. Sistema sexe/gènere
- 2.3. Patriarcat
- 2.4. Gènere
- 2.5. Model productiu/reproductiu.

Tema 3. De l'estudi a la concreció: accions polítiques dirigides a les dones.

- 3.1. Les polítiques impulsades des de la U.E.
- 3.2. Tipologia de polítiques
  - 3.2.1. Igualtat formal
  - 3.2.2. Igualtat d'oportunitats
  - 3.2.3. Acció positiva
  - 3.2.4. Polítiques de gènere

Tema 4. Àmbits de concreció de les polítiques

- 4.1. El Mercat de treball: ocupació i atur

- 4.1.1. Segregació ocupacional
- 4.1.2. Discriminació salarial
- 4.1.3. Tecnologia
- 4.2. Educació: el gènere dins del sistema educatiu
  - 4.2.1. Coeducació
  - 4.2.2. Rols de nois i de noies dins de les aules
  - 4.2.3. Aprenentatges masculins?, aprenentatges femenins?
- 4.3. Salut: el món de la cura, un món femení?
  - 4.3.1. L'atenció a les persones
  - 4.3.2. Malalties d'homes i dones?
- 4.4. Cultura: producció i recepció
  - 4.4.1. Polítiques que fomenten la participació de les dones en l'àmbit de la cultura.
  - 4.4.2. La dona com a consumidora de cultura.
  - 4.4.3. La dona en el món de la literatura i el cinema.

AVALUACIÓ:

Durant tot el curs caldrà dur a terme un treball individual. En el marc de les classes se'n durà a terme el control i seguiment. Paral·lelament serà molt important l'assistència a classe així com la participació en els debats que s'organitzin.

BIBLIOGRAFIA:

- Acker, S. *Género y Educación. Reflexiones sociológicas sobre mujeres, enseñanza y feminismo*. Madrid: Narcea, 1995.
- Alemaný, C. *Yo no he jugado nunca con Electro L*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1989.
- Anderson, B; Zinsser, J. *Historia de las mujeres: una historia propia*. Barcelona: Crítica, 1991. Vol I i II.
- Beneria, L. *Reproducción, producción y división sexual del trabajo* a la Revista Mientrastanto, n. 6, Barcelona, 1981.
- Beneria, L. *La globalización de la economía y el trabajo de las mujeres* a la Revista Economía y Sociología del Trabajo, n. 13-14, Madrid, 1991.
- Borderías, C; Carrasco, C; Alemany, C. *Las mujeres y el trabajo: rupturas conceptuales*. Barcelona: Icaria, 1994.
- Butler, J. *Gender Trouble*. New York: Routledge, 1990.
- Camps, C. *El siglo de las mujeres*. Madrid: Cátedra, 1998.
- Dahlerup, D. (Ed.) *The New Women's Movement. Feminism and political in Europe and the USA*. Sage Publications. Forthcoming, 1986.
- Duran, M. A. *La jornada interminable*. Barcelona: Icaria, 1987.
- Duran, M. A. *Mujer, trabajo y salud*. Madrid: Trotta, 1992.
- Eisenstein, Z. *Patriarcado capitalista y feminismo socialista*. Mèxic: Siglo XXI, 1980.
- Evans, M. *Introducción al pensamiento feminista contemporáneo*. Madrid: Minerva, 1997.
- Friedan, B. *La fuente de la edad*. Barcelona: Planeta, 1994.
- Fuss, D. *En essència. feminisme, naturalesa i diferència*. Vic: Eumo Editorial, 2000.
- Hernes, H. *El poder de las mujeres y el Estado del Bienestar*. Madrid: Vindicación Feminista, 1990.
- Lewis, J. *The debate on sex and class* a New Left Review, 1985. n. 149.
- Mackinon, C. *Hacia una teoría feminista del Estado*. Madrid: Ediciones Cátedra. Universitat de València. Instituto de la Mujer, 1995.
- Moreno, M. *Del silencio a la palabra*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1991.
- Nash, M. *Mujer, familia y trabajo en España*. Barcelona: Anthropos, 1983.
- Pateman, C. *El contrato sexual*. Barcelona: Anthropos. Sèrie de filosofia política, 1995.

- Rambla, X; Tome, A. *Una oportunidad para la coeducación: las relaciones entre familias y escuelas* a Quaderns de Coeducació. Barcelona: ICE. UAB, 1998. n. 14.
- Showstack, A (Ed.). *Las mujeres y el Estado*. Madrid: Vindicación Feminista, 1987.
- Swann, A. *A cargo del Estado*. Barcelona: Ediciones Pomares-Corredor, 1992.
- Toro, J. *El cuerpo como delito. Anorexia, bulimia, cultura y sociedad*. Barcelona: Ariel, 1996.
- Tubert, S. *Mujeres sin sombra. Maternidad y teconología*. Madrid: Siglo XXI, 1991.
- Varis, *El feminisme com a mirall a l'escola*. Barcelona: Institut d'Educació. Ajuntament de Barcelona, 1999.

Gestió Turística i del Patrimoni Cultural per a un Desenvolupament Sostenible

CRÈDITS: 6

QUATRIMESTRE: 1r

COORDINACIÓ DE L'ASSIGNATURA:

Joan BOU GELI (Càtedra UNESCO UV-UH «Desenvolupament Humà Sostenible, Equitat, Participació i Educació Intercultural»)

OBJECTIUS:

Analitzar les iniciatives públiques de planificació democràtica que han de permetre l'evolució d'un espai rural cap a un desenvolupament sostenible, mitjançant la construcció i la conservació d'un patrimoni rural en el si d'una política turística integral. Aquestes iniciatives han de contemplar la potenciació de la identitat i la diversitat cultural dels diferents pobles que han integrat i integren aquest espai.

PROGRAMA:

- 1) Planificació democràtica en la gestió del patrimoni natural i cultural
  - a) Sintètica evolució històrica del paper del sector públic en l'àmbit de les polítiques d'intervenció pública.
  - b) Situació de canvi actual en les estructures i les funcions de l'Estat i les seves conseqüències en l'àmbit de les polítiques públiques.
  - c) El mercat social i les estructures «non profit» com a alternatives d'iniciatives públiques en la prestació de serveis i particularment en el turisme.
  - d) Diferents fases en el procés de presa de decisions públiques.
  - e) Elaboració d'un programa de política per a un turisme cultural i ecològic com a motor d'un desenvolupament sostenible.
- 2) Patrimoni, gestió social i cultural.
  - a) Manifestació i suport de la identitat cultural
  - b) La diversitat cultural com a instrument turístic per a un desenvolupament sostenible
  - c) Tractament de la identitat i la diversitat cultural
  - d) El testimoni dels jesuïtes: les reduccions, «la província dins de l'altra província», l'arquitectura jesuítica. Regionalització turística. Els 30 pobles.
- 3) Desenvolupament sostenible en un espai rural
  - a) L'espai rural com a àmbit de desenvolupament sostenible
  - b) El cas de Misiones: la selva, la *chacra* i les plantacions.
  - c) Desenvolupament sostenible, gestió ambiental i ecoturisme en àrees protegides de Misiones: parc nacional de Iguazú, parcs provincials i la reserva de la biosfera de Yaboty.
  - d) Mètodes i tècniques d'investigació de les potencialitats turístiques en l'espai rural.
  - e) Construcció d'un patrimoni rural integrat per al desenvolupament sostenible. Ecoturisme i desenvolupament rural integrat. Conservació del patrimoni rural.

METODOLOGIA:

El programa de l'assignatura es durà a terme mitjançant l'exposició de diferents temes per part del professorat d'Amèrica Llatina:

- Universidad Columbia del Paraguay
  . Prof. Arq. Luís Hernáez
- Universidad Nacional de Misiones (UNaM) - Argentina

- . Prof. Lic. Emilce Cammarata
- . Prof. Lic. Beatriz Rivero
- Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (UNIJUÍ) - Brasil
- . Prof. Lic. Emir Limana

Els estudiants hauran de preparar una memòria de la matèria treballada a classe.

AVALUACIÓ:

Els estudiants hauran de presentar una memòria de les matèries treballades a classe. Per poder ser avaluat l'estudiant haurà d'haver assistit, com a mínim, a un 80% de les classes impartides.

BIBLIOGRAFIA:

A l'inici del curs es distribuirà a cada estudiant una relació bibliogràfica necessària per l'assignatura .

NOTA:

Aquesta assignatura correspon al Mòdul 4 - 2000 de la Xarxa Temàtica de Docència ORTUDES-Ordenació Territorial: turisme, patrimoni cultural i desenvolupament sostenible, amb el finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional del Ministeri d'Assumptes Exteriors del Govern Espanyol.

Adreces electròniques del personal de la Facultat

Cognoms	Nom	Adreça electrònica
Alemany València	Dolors M.	dolors.alemany@uvic.es
Aramayo Garcia	Alejandra	alejandra.aramayo@uvic.es
Arimany Serrat	Núria	nuria.arimany@uvic.es
Baqué Puig	Francesc	francesc.baque@uvic.es
Bofill Masó	Montserrat	montse.bofill@uvic.es
Barberà Fabré	Josep M.	josep.barbera@uvic.es
Bou Geli	Joan	joan.bou@uvic.es
Burgaya Riera	Josep	josep.burgaya@uvic.es
Cabeza Lambán	Manuel	manuel.cabeza@uvic.es
Calle Rosingana	Gonzalo	gonzalo.calle@uvic.es
Casas Vilaró	Jordi	jordi.casas@uvic.es
Casulleras Ambrós	Enric	enric.casulleras@uvic.es
Codina Ylla	Ariadna	ariadna.codina@uvic.es
Comas Martínez	Josep	josep.comas@uvic.es
Coromina Subirats	Jordina	jordina.coromina@uvic.es
Corral Marfil	José Antonio	joseantonio.corral@uvic.es
Crivillés Grau	M. Carme	mcarme.crivilles@uvic.es
Damian Castellví	Josefina	finad.damian@uvic.es
Diez Tejerina	Dèlia	delia.diez@uvic.es
Domènech Rierola	Josefa	finad.domenech@uvic.es
Fabre Vernedes	Ramon	ramon.fabre@uvic.es
Ferré Trenzano	José M.	josem.ferre@uvic.es
Ferrer Trullols	Lluís	lluis.ferrer@uvic.es
Font Companyó	Cristina	cristina.font@uvic.es
Gallart Bau	Josep	josep.gallart@uvic.es
Garcia Domingo	Josep Luis	jlgarcia@uvic.es
Genís Serra	Miquel	miquel.genis@uvic.es
Gisbert Gelonch	Ramon	ramon.gisbert@uvic.es
Guix Soldevila	Josefina	josefina.guix@uvic.es
Iglesias Bedós	Oriol	oriol.iglesias@uvic.es
Jaén Coll	Fernando G	ferrangustau.jaen@uvic.es
Jurado Escobar	Fèlix	felix.jurado@uvic.es
Lagonigro Bertran	Josep R.	raymond.lagonigro@uvic.es
López López	Jesús	suso@uvic.es
Madariaga Sánchez	Rafael	rafa.madariaga@uvic.es
Martori Cañas	Joan C.	joanc.martori@uvic.es
Masferrer Giralt	Anna M.	annam.masferrer@uvic.es
Masip Castillo	Laura	laura.masip@uvic.es
Masnou Surinyach	Joan	joan.masnou@uvic.es
Massana Mas	Sergi	sergi.massasa@uvic.es
Molas Casas	Antoni	antoni.molas@uvic.es
Montal Armengou	Judit	judit.montal@uvic.es

Cognoms	Nom	Adreça electrònica
Mora Puigví	Antoni	antoni.mora@uvic.es
Morral Palacín	Noemí	noemi.morral@uvic.es
Muntada Blancafort	Marina	marina.muntada@uvic.es
Oller Piqué	Ramon	ramon.oller@uvic.es
Orozco Hermoso	Milagros	milagros.orozco@uvic.es
Palomo Chinarro	Anna	anna.palomo@uvic.es
Palomo Chinarro	M. Dolores	mdolores.palomo@uvic.es
Paxau Tura	Elisabet	elisabet.paxau@uvic.es
Pérez Quintana	Anna M.	anna.perez@uvic.es
Piñana Garriga	M. Àngels	mangels.pinyana@uvic.es
Ponce Vivet	Santiago	santi.ponce@uvic.es
Portet Boixaderas	Carme	carme.portet@uvic.es
Prat Trapé	Mercè	merce.prat@uvic.es
Puig Costa	Immaculada	imma.puig@uvic.es
Puig Roig	Josep	josep.puig@uvic.es
Pujol Famadas	M. Antònia	antonia.pujol@uvic.es
Rambla Marigot	Francesc X.	xavier.rambla@uvic.es
Ramisa Verdaguer	Matias	matias.ramisa@uvic.es
Reniu Vilamala	Josep M.	josepm.reniu@uvic.es
Roma Banús	Josep M.	josepmaria.roma@uvic.es
Sabata Aliberch	Anna M.	annam.sabata@uvic.es
Saborit Subirana	Cesca	cesca.saborit@uvic.es
Sala Turet	Mercè	merce.sala@uvic.es
Sensat Borràs	Núria	nuria.sensat@uvic.es
Serra Devesa	Maria Teresa	tere.serra@uvic.es
Sorribas Roig	Teresa	teresa.sorribas@uvic.es
Terradellas Cirera	Josep	josep.terradellas@uvic.es
Vallbona González	Ramon	ramon.vallbona@uvic.es
Vendrell Cirera	Robert	bob@uvic.es
Vicens Escuer	Albert	albert@uvic.es
Vicente Soriano	F. Xavier	fxavier.vicente@uvic.es
Vidal Vila	Mercè	merce.vidal@uvic.es
Vidiella Martorell	Ramon	ramon.vidiella@uvic.es
Vila Arumí	Joaquima	quima.vila@uvic.es
Viladecans Riera	Carme	carme.viladecans@uvic.es
Vilalta Ferrer	Montserrat	montse.vilalta@uvic.es
Vilardell Bujons	Lourdes	lurdes.vilardell@uvic.es
Viñas Vila	Jesús	jesus.vinyas@uvic.es
Vivas Llopart	Montse	montse.vivas@uvic.es
Viver Fabregó	Manuel	manuel.viver@uvic.es

